

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 25 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Pali.

Budapest, október 28.

Szent Isten, mit akar már megint ez a Pali? Most meg már politikai pártvezér is akar lenni. De vajjon tudja-e Pali, hogy mi az a politika, mi az a párt és mi az a vezér? Hiszen az nem játékszer és nem női kalap: hát hol szerezte hozzá a szakismeretet? El nem lehet képzelni, hogy ki vezeti Palit, mikor ő akar vezetni. De így van ez, ha egy temperamentumos gyereknek nem választják meg jól a szárazdadáját. Magára hagyatva vagy könnyelmű felügyelet mellett Pali kapkodni kezd mindenfelé és úgy nyul a pártvezérség után, mintha pattogatott kukorica vagy mézeskalács volna. Bajnak kell ebből kerekednie. Vagy Pali jár rosszul, vagy a párt, melyet a politikai hátulgombolós vezetni akar.

Hiszen feketemájú embernek kellene lennie, aki nem ismeri el Paliról, hogy bájos gyermek. Még rakoncátlanságaiban, félreugrásaiban és czéczoiban is bájos. Elismerik ezt róla Budapesten, Bécsben, Párisban. Elismerik a nagyvilágban és a félvilágban. Elismerik a széparékban, a Parkklubban, a Duna-ünnepken, a lóversenyeken, a zöld asztalok mellett. Elismerik fiatalok, középkorúak és öregek. Nincs Palinál bájosabb fiú, akár egy felnőtt komolyságával fogadja a Budapestre érkező exotikus vendégeket, akár a mámor festi ragyogóra álmosan kék szem-

mezőkét. A nők kedvence, a nyár gallérja, a legszebb frakkos gyermek, a legaranyosabb Paly Pál: az Pali. Mikor friss hajnali órában, feltűrt gallérral, az automobil pamflagán hanyatt dőlve, behunyt szemekkel és rózsapiros orcával hintáztatja magát hazafelé: akkor is meg kell benne látni Budapest legbájosabb gyermekét. De nincs is nappali, hajnali vagy éjjeli ember, aki ne ösmerné Palit, azt a csodálatosan szőke Palit, aki tizenhatéves korában már öreg és harminczéves korában már gyermek volt. Pali talán nem is Pali, hanem az a Náczi, den a jeder kennt.

Nem is lehetett Palira haragudni, hogy mi mindenhez volt bátorsága, mi mindenre vállalkozott. Ő állott örökké mosolygó arczocskájával a Park-klub kapujába, ha külföldi nagyságokat kellett fogadni. S nem volt baj, hogy ott állott, mert kedvesen tudott mosolyogni s a vendégeknek kedvük lett volna a szép piros arczocskáját megcsipni. Ő rendezte a nagy Duna-ünnepet s jó, hogy ő rendezte, mert ha felnőtt embert ér ilyen blamázs, az komolyan veszi és a Dunába ugrik a vízbe esett ünnep után. Ő volt két napig Fiume kormányzója és jó, hogy ő volt, mert ha nem ilyen kedves gyerek követi el ezt a tréfát, Fiume már elszakadt volna Magyarországtól. Ő játszott Budapesten, Bécsben és másutt igen komoly játékokat és jó, hogy ő játszott, mert ha én vesztettem volna azokat a szép ezreket, én értem a bátyám nem fizette volna ki a veszteségeket s most

sírnának azok, akik nyertek a játékban. Pali mindenre vállalkozhatott, mert ő a legszökebb baba minden babák között és nem lehet órá igazán haragudni.

De most, jaj istenkém, most mi jutott eszébe Palinak? Most már a keresztény-szocialista pártból politikai pártot akar csinálni s aztán elnökük akar lenni. Pali, mint pártvezér. Pali, mint a keresztény-szocialista párt vezére. Pali, mint politikai faktor. Jaj, a kalefaktor! Ez mégis olyan tréfa, melyre csak az abszolút gyermek mer vállalkozni s az is csak akkor, ha mákonyos álomban tudja a szárazdadáját. Mert meg lehet ugyan egy kis pszichológiával érteni a Pali gondolkodását s ha Laczika már kompromittálta magát, az istennek se tűrheti tovább, hogy ő még máig politikai téren nem kompromittálhatta magát: de ha megértjük s ennélfogva megbocsájtjuk egy bájos gyermeknek ilyen czukros ambícióját, megbocsáthatjuk-e azoknak is, akik a szegény, édes, aranyos babát ilyen hiányos ellenőrzés alatt hagyják? Nem, a babuskát nem érheti vád, de a gondnokait gondnokság alá kellene helyezni. Mert nyilvánvaló, hogy az a Pali, aki minden elképzelhető párt-játékszer közül éppen a legveszélyesebb párt-játékszer után kapott, kárt tesz majd önmagában is, másokban is. És még felelősségre se lehet majd vonni, mert akkor Pali mosolyogni fog s ha ez a bájos szőke baba mosolyogni fog, akkor vége minden komolykodásnak. Ki fog Palira haragudni?

Tépelődés.

Irta: Hegedüs Gyula.

(Utánnomlás tilos.)

Ejszaka volt és vastag, széles felhők lombán mozogtak az égen. Ugy látszott, mintha összetörődnének; egy pillanattal fenyegetően állott össze néhány, mintha szövetkezni akarnának a föld ellen, azután széjjelmentek nyugodtan, békésen, lassan. Valami fojtó, nehéz melegség ült a város fölött s a fülledt, elbágyasztó levegőt nem engedték elszállani a sötét felhők. Lázár az ablak mellé tolta a foteljét, belevetette magát s az eget nézte, amint a haragos színű felhők libegnek rajta. A végtelenség jutott az eszébe, hirtelen bolond vágyai támadtak: szeretne volna, ha egyszeribe eltűnnek a felhők s belátja a Holdba, a Marsba... Igen, a Marsba. Ott emberek vannak, ott élnek, ott szenvednek, ott szeretnek... A Marsban most tavasz lehet, csodálatos virágok nyílhatnak a buja mezőkön, elbódító és megejtő virágok; mintha már finom, érzékekre szálló illatukat is érezné. Egy pillanat múlva már nevelt bolondos elkalandozásán, de a végtelenség gondolata nem hagyta békén. Az eget látta a sötétséget, a messzeségbe elnyúlót s egyszerre valami halk szomorúság lepte meg a lelkét. Az óriási, meg nem mérhető világot látta s magát, amint a hónapok szobája ab-

lakánál ül a fotelben. Sokat tartott magáról, tele volt a lelke önbizalommal és reménységgel s ez a gondolat komikus volt. Nevetni, mosolyogni kellett rajta. A végtelenség és egy pont. Ez szomorította el s csalódást érzett a saját maga szemében lett kisebb. Nagyon fájt ez neki s az életet kezdte szidalmazni, meg a világot, amelyen minden perczen új életek fogannak, hiábavalók és haszontalanok.

A fülledt, sulyos levegő bágyadtá tette, érezte, hogy zavaros a feje s lehajította a fotel karjára. El akarta üzni a csöndes, szomorú gondolatokat: legyen béke. De nem sikerült. Zavaros volt a feje s kusza egymásutánban jöttek, tolakodtak elő a nyugtalanító gondolatok. Lehuntya a szemét s amikor újból fölnyitotta, látta, hogy egy fiatalember áll előtte. Megijedt, fölemelte a kezét, de reszketett s tehetetlenül hullott vissza az ölébe.

— Mit akarsz?
Az mosolygott:
— Ne félj. Nem bántlak.

Lázár fölélezett s már az arczába mert tekinteni. Majd hátrahanyatlott a fotelben: ez a fiatalember egészen olyan volt, mint ő. Csak az arca volt borotválva és tóga fődte a testét. Megremegett és ijedten kérdezte:

— Ki vagy te?

— Caius Vitellius a nevem. Csodálom, hogy nem ismer szám. Sokszor találkoztunk. Lázár zavartan hebegte:

— Igazán... nem emlékszem...

— Az apám Sziciliában hivatalnok. A praetori hivatalban. Két esztendeje már, hogy Rómába küldött engem, hogy tanuljak s valamikor majd hasznára legyek a köztársaságnak...

Kérdően nézett Lázárra. Mintha választ várt volna. Lázár elértette a tekintetét s hal-kan mondta:

— Igen... Most már emlékszem, ki vagy...

Egy kicsit elpirult: nem volt hozzászokva még az ilyen ártatlan hazudozásokhoz sem. Az idegen azonban nem vette ezt észre. Széket hozott magának, s leült, Lázárral szembe.

— Tanácsért jöttem hozzád.

Lázár kíváncsian tekintett reá.

— Igen, tanácsért. Te jártasabb vagy az ilyen dolgokban, nyugtass meg engem. Két esztendeje, hogy elhagytam az apám csöndes, nyugodalmas házáat s idejöttem Rómába, a lármás világváros forgatagába. Tanulni jöttem ide s jó lelkiismerettel mondhatom, hogy sohasem hanyagoltam el kötelességeimet. Kérdezd csak meg tanítóimat, ha nem hiszed: csupa jó szót fogsz hallani rólam. De ezekkel a kérdésekkel nem merek hozzájuk fordulni. Nem azért, mintha nem

De talán magunk is gyermekek letünk, a gyermekes ügyről szólván. Hát szabad azon csodálkozni, hogy Pali pártvezér akar lenni? Végre is, annyi mindenfelét akart már és pártvezér még nem volt. Talán még jó, hogy csak pártvezér akar lenni. Hiszen, amilyen gyermekek, ugyanazzal a fáradsággal akarhatta volna azt is, hogy a tudományos akadémia elnöke legyen, hogy nádorispán legyen, hogy király legyen, hogy pápa legyen, hogy a Dunaparton őt állítsák arra a bronztalapzatra, melyen most bizonyos Petőfi Sándor deklamál a kofáknak. Ahogyan azt a Petőfit hallgatják, őt is hallgatnák. És Pali szebben állana azon a bronztalapzaton, mert ő nem vágna haragos arczot, hanem czvikipuszikat hintene a kofáknak is, a korzón sétáló asszonyoknak is, a Dunának is, a királyi palotának is, a felhők fölött mosolygó jó Istennek is. Hát nem szép Palitól, hogy ilyesmit mégsem hajszol, csak éppen pártvezér akar lenni? O, a czukros, az édes, az enivaló, a rakoncátlan szőke baba! O, a Pali!

A munkásbiztosítás tanulságai.

Budapest, október 28.

Az országos munkásbetegsegélyző és baleset-biztosító pénztár ma tette közzé első évi jelentését. Egyike a legszebb közgazdasági munkáknak ez a jelentés, amelyet irodalmunk fel tud mutatni, mert kiterjed mindenre, ami hazánkban a munkásbiztosítás kérdésével összefügg, s úgy a történelmi részben, mint a statisztikai adataiban olyan részletes, hogy nemcsak például szolgálhat, de egyenesen forrásmunkaszámba megy.

Az egész civilizált Európában mi voltunk az utolsók, akik a munkásoknak betegség és balesetbiztosítását komolyan rendezni akartuk. Franciaország, Anglia, Németország minket évtizedekkel előzött meg s nálunk hosszú ideig ellenséges érzéssel viseltetett a törvényhozás a munkásokkal szemben. Ha a parlament munkásügyi kérdésekkel foglalkozott, nem volt benne köszönet, és több kárt okozott, mint hasznot. Kossuth Fe-

volna bizalmam hozzájuk, hiszen csupa jó és szeretetreméltó férfiak ők, de azt hiszem, hogy neveségessé válhatok előttük. Ott lenn, messze Sziciliában nem fordulhatnék senkihez: értelmetlenül bámulnának reám s megcsúsznának, hogy apám ellenségei bolondnak hírsztelmének...

— Mondd el, — vetette közbe biztató hangon Lázár.

— Nem akarlak téged sokáig háborgatni, nem is mondom el mindent. Hiszen, ha jó barátom vagy, többször is meghallgatsz.

Lázár nézett, de az lesütötte a szemét. Várt.

— Nem hiszek az istenekben, barátom. Nem tudok bennük hinni. Mióta elkerültem hazulról, kétségek furakodtak a lelkembe s hiába, megingott bennem a hit. Én nem tisztelem többé az isteneket, mert nem hiszem, hogy vannak. Ott túl az égen, túl az ide pontoknak látszó hatalmas felhőretek fölött nem trónolnak az istenek... És furcsa, nem hiszem, hogy vannak és mégis félek tőlük. Néha eszembe jut a kételkedés közben, anynyi ember tiszteli őket: ezek mind a semmitket, a tehetetleneket imádják? Hátha mégis van, talán nem annyi, amennyinek mi képzeljük őket, de mégis rossz néven veszi, hogy kételkedünk benne. És megboszulják magukat rajtam, halálra sujtanak, pedig fiatal vagyok és szeretnék élni, mert tavasz van és édes az asszonyok ajaka...

Lázárnak elborult az arca. Merőn az

rencz volt az első kereskedelmi miniszter, akinek komoly érzelme volt a nagy kérdés iránt, s az a javaslat, melyet a munkásbiztosítás kérdéséről annak idején betérjesztett, a legliberálisabb és legfelvilágosultabb volt egész Európában.

Mikor tavaly Rómában az internacionális munkásbiztosító kongresszust megtartották, azon valósággal dicsőhimnusz zengtek Magyarországról, s a legmodernebb törvénynek mondták Luzatti is, Millerand is. De sajnos, a javaslatból nem lett egy törvény, ahogy azt Kossuth Ferencz kontemplálta, hanem azon a parlament olyan módosításokat eszközölt, hogy a törvény ma reformra szorul, mert ma az országos munkásbetegsegélyző pénztár nem igen tud megküzdeni mindazzal a feladattal, amelyet vele szemben joggal támaszt mindenki, a munkás épp úgy, mint a munkaadó.

A régi törvény, mely 1891-ben alkottattott meg, nem felelt meg a célnak, mert nem számolt a hazai viszonyokkal, hanem idegen példákra majdnem szolgai kópiaja volt. Főhibája a centralizáció hiánya volt, s ez egy évtized alatt súlyosan megboszlta magát. Azért Kossuth mindjárt a központosítást jelelte meg a megalkotandó új törvény vezető gondolatának. De az 1891: XIV. törvény-cikkben megalkotott kerületi betegsegélyző pénztárak különben sem tudtak a kívánt feladatokat megfelelni, mert egyrészt gyengék voltak anyagilag, másrészt szervezetük-nél fogva sem voltak kielégítőek.

De mint mondtuk, az új törvény sem alkottattott meg úgy, ahogy kellett volna. A képviselőház munkásügyi és pénzügyi bizottsága a javaslatot majdnem teljesen kiforgatta eredeti jellegéből. Hozzájárult ehhez, hogy az 1907: XIX. t.-cz. előkészítésére és a végrehajtási intézkedések megtételére sem volt elegendő idő, s így történhetett meg, hogy a törvény 1907. július 1-én de facto életbelépett, s csak azután fogtak hozzá mindazoknak az intézkedéseknek megtételéhez, amelyeknek pedig az életbeléptetést meg kellett volna előzniök.

Tagadhatatlanul sok üdvös hatása volt a törvény sürgős életbeléptetésének, mert a balesetet szenvedettek kártalanítása azonnal életbelépett, de az igényeinek érvényesítése mégis csak lasan, és sok huzavonával volt lehetséges, mert maga a biztosító hivatal a valóságban szervezve még nem is volt. Hisz az állami munkásbiztosítási hivatal, mely az országos munkásbetegsegélyző és balesetbizto-

idegenre nézett, de nem szólt semmit. Lehajtottá fejét.

— Mondd tovább, mond.

— Barátom, az istenekben nem hiszek többé, ez a hit kiesett a lelkemből s most üresen maradt a helye. Tátongó ír ez. Borzasztóan fáj, nem tudok aludni tőle, mert folyton kínoz és marcangol. Mit tegyek a helyébe? Mivel töltsem be ezt a rettenetes ürességet? Az istenek nekem meghaltak és nem születtek újak a helyükbe, akikben higgyek, s akiket tiszteljek... Mi van a felhőkön túl? Homéroszt olvastam, a nyájas és szeretetreméltó költőt s láttam, hogy az egész világ neki — Graecia. Az ő világa csak az a kis kör, amelybe Görögország apró államocskái tartoznak, azontul: víz, köd, sötétség, semmi. Pedig Itália is van, Hispánia is és Germania, meg Britannia. És azokon túl is van valami: talán végtelen; talán ott lakik az, akit az istenek helyett tisztelnünk kell. Megőrzítő gondolatok ezek, barátom, mindenütt van valami, kell valaminek lenni, s nem tudhatom meg, hogy mi. Odalenn otthon, Sziciliában, nem gondolnak ilyesmire az emberek, búzárt természetnek, szüretelnek, alszanak és gyermekeket nevelnek. Tisztelik az isteneket, ne hogy jég verje el a termést és villám sujtsa le a gyermekeket. És mégis esik jégeső és elhalnak a legkedvesebb gyermekek. Oda vannak a bőkezű áldozatok, az istenek tisztelésére rendezett fényes ünnepek...

Lázár arczáról verejték csurgott alá. Ki-

ító pénztár szervezésénél olyan nagy szerepet kellett volna, hogy játszszen, szintén csak 1907. július 1-én alakított meg, tehát azon a napon, amikor maga a törvény már de facto életbelépett, s amikor az országos pénztárnak már meg is kellett kezdenie a munkásságát.

A hiba nem terheli egészen a kormányt. Tudvalevőleg az egész 1907. évet a kiegyezési tárgyalások töltötték be és a legfontosabb időben, mikor a munkásbetegsegélyző pénztár szervezésének nagy munkájával kellett volna foglalkozni, Kossuth is, Sztéryni is a kiegyezési tárgyalásokkal volt elfoglalva. De a törvény életbeléptetése óta már több, mint két év mult el, s a helyi szervek végleges megalakítása még ma sem történt meg és alapszabályaik még jórészt ma sincsenek jóváhagyva.

Ily módon az országos pénztár még ma is kezdetleges, s még mindig nem működhetik úgy, ahogy azt azok akarták, akik a törvényjavaslatot kidolgozták, s akiknek tulajdonképpen köszönhető, hogy ez a törvény a magyar Corpus Jurisban egyáltalán helyet foglal.

Hogy ma az országos pénztár működése akár a munkásokat, akár a munkaadókat kielégítene, szó sem lehet. Mint mondtuk a parlament munkásügyi és pénzügyi bizottsága a javaslatot egészen kiforgatta eredeti jellegéből. Ami fő erőssége lett volna, a centralizáció, annak elvét áttörték, az adminisztratív egyszerűsítést és egyetemleges tehermegosztást majdnem lehetetlenné tették, a baleset esetére való biztosítási kötelezettség körét elválasztották a betegség esetére való biztosítási kötelezettségtől, az üzemek biztosítási kötelezettségét a kis- és nagyiparban különböző alapon állapították meg, s a betegsegélyezés terheire való hozzájárulás maximális mértékét a kisiparra nézve csekélyebb százalékban állapították meg, mint a nagyiparra nézve. Növelte a zavart az a további módosítás, amely még ugyanabban a szakmában is az üzem méreteitől tette függővé a biztosítási kötelezettséget.

Ezek a módosítások igazságtalanok is voltak, ostobák is. Mert a munkást kiteszik a balesetperek eshetőségeinek, a munkaadót pedig fokozott mértékben fenyegeti a polgári uton való megtámadás veszedelme.

De az országos pénztár működését megakasztja, hogy a törvény hiányos taxatív felsorolása ezer és ezer jogvitára ad alkalmat. A financiaiban is meg van támadva a pénz-

nyitotta a száját, hogy válaszoljon (maga sem tudta, hogy mit akar mondani), de egyetlen egy hangot sem tudott kiejteni. Mintha egyszerre megnémult volna; kétségbeesetten hallgatta tovább a rejtelmes idegent.

— Ezekre adj választ nekem, barátom. Valami bizonyosat mondj, mert megöl a sok bizonytalanság. Láttass velem valamit, magyarázd meg a rejtelmes örök titkait: ki adja a búzát, a szőlőt, a vizet? Honnan támadtak ezek, mért illatosak a virágok és mért kell szeretnem éppen azt a szőke leányt, aki két óra járásnyira lakik tőlem?... Mondj valamit, barátom, vigasztalj meg engem, csak egy, egyetlen egy bizonyossággal...

Lázár fölugrott. Dús fekete haja lecsapódott a homlokára. A tekintete kusza volt és hörögve kérdezte:

— Ki vagy te? Mondd, ki vagy te?

Az idegen komolyan válaszolta:

— Mondtam. Caius Vitellius.

Lázár majdnem sirt már. Nem ezt a feleletet várta. Az idegen várt egy pillanatig s halkan mondta:

— Nem ismersz? Én vagyok — te, Lázár, kétezer esztendővel ezelőtt... Akkor Caius Vitelliusnak hívtak, most Lázár a nevem...

Lázár megrázkódott s eltűnt a rejtelmes idegen. Reggel volt, a végtelenségbe iramodott el a sötétség és szelid, habtestű báránnyelűk úsztak az égen. Lázár megtörtülte a szemét. Könnyes volt.

tár, mert míg a kisiparos csak két százalék hozzájárulást fizet, addig ugyanazt a kedvezményt élvezzi, mint az a nagyiparos, aki három százalékot. Ez igazságtalan azért, mert ugyanaz a munkás, akinek kereseti viszonyai nem változnak, többet kénytelen hozzájárulás címén fizetni, ha kisiparosnál dolgozik, mint ha gyárban. Végül nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy bár nagyon liberális intézkedése a törvénynek, hogy a betegség esetére való kártalanítás nemcsak a munkásra, hanem a családtagokra is vonatkozik, akkor, mikor a parlament ezt a törvénybe bevette, nem gondolta meg, hogy a pénztár kockázatát ezzel hihetetlenül megnövelte, hogy tehát ennek ellenértékét a hozzájárulási arány felemelésével kellett volna megteremtenie.

Mindez vajmi gyorsan megboszulta magát, s az országos pénztár olyan kalamitásokkal volt kénytelen megküzdeni, melyek már a fennállását is veszélyeztették.

Ennek dacára a pénztár gyönyörű munkásságot fejtett ki. Az évi jelentés csak részleges adatokkal tud beszámolni, mert nem minden helyi pénztár szolgáltatotta be az adatokat, de azon 87 kerületi pénztár taglétszáma, mely a betegforgalmi adatokat beszügyeltette, 587.538. Ezen taglétszámból keresetképtelen beteg tag 240.079, azaz 40.9 százalék, keresetképtelenséggel nem járó betegség eset a tagoknál 557.103, azaz 94.8 százalék. A tagok családjában előfordult megbetegedések száma 331.768-at tett ki, ami a fenti taglétszámhoz viszonyítva 56.5 százaléknak felel meg. Anyagilag ennek folytán nem áll valami fényesen az országos pénztár, de kétségtelen, hogy az évi jelentésben felsorolt számadatok tekintve nincs ok arra az örületes tohuvabohura, melyet tavaly azok csaptak, akik mindig ellenségei voltak a munkásbetegséggyógyító pénztárnak, s akik már a teljes anyagi csődöt helyezték kilátásba csak azért, hogy reakzionárius eszméiket a munkásbetegséggyógyító pénztárnál keresztülvívgyék s ezzel magát a munkásságot támadják meg.

A törvény reformra szorult, az kétségtelen. A törvényt reformálni kell úgy, hogy részint az eredeti javaslat szerint valósítsák meg a munkásbiztosítás, részint pedig, hogy kiküszöböltesse azokat a bajokat, amelyekre a tapasztalat tanított meg minket.

Igy mindenekelőtt az összes kategóriákban, tehát úgy a kisiparosoknál, mint a nagyiparosoknál a hozzájárulást három százalékban kell megállapítani. Mert egy időben arról is volt szó, hogy a nagyipari munkásoknál négy százalékra emeltesék a hozzájárulást, de erről sem a munkások, sem a munkaadók nem akarnak hallani. A munkások azért nem, mert hisz a hozzájárulások fele a munkások vállára kerülne, ezeknek terhe tehát növekednék. Azonkívül szigorúan el kell határolni az állami munkásbiztosító hivatal s az országos pénztár hatáskörét, mert végre is abszurd állapot a mai, amikor két szerv, mely egymás kiegészítésére van hivatva, állandóan egymás ellen dolgozik, s örök harcban van egymással. A jelentés kiemeli, hogy még mindig nincs megbízható hivatalnokai kara. Ennek oka, hogy még mindig csak ideiglenes a szervezet. Tehát első sorban a véglegesítésnek kell megtörténni, mert csak így lesz vége annak az örökös zökkenésnek, mely az adminisztrációban ma tapasztalható.

S végül még egyet. Mi voltunk mindig a legnagyobb szószólói a kényszerbiztosításnak. Ezt tartottuk a munkások érdekében az egyedül célravezetőnek. De több kényszer akceptálni hajlandók nem vagyunk s követeljük, hogy az országos pénztár autonómiája teljes garanciákkal biztosítsák. Régebben a munkások kétharmad s a munkaadók csak egyharmadrészben vettek részt a kerületi betegsegélyező pénztárak igazgatásában. Az új törvény a teljes paritást valószínűsítette meg. Ez lehet helyes, lehet kifogásolható, de mindenesetre méltányos. Ebből azonban elvenni már semmit sem lehet s a paritás megóvandó. Egymagában azonban ez még nem elég. Valósággal aknamunka folyik

a pénztár autonómiája ellen bizonyos reakzionárius körökben s ebben fájdalom még az állami munkásbiztosító hivatal is részt vesz, mely illegitim befolyást akar biztosítani a maga számára. Ennek a szegyenletes játéknak meg kell szünnie s amit a munkásoknak becsületes intenciókból megadott a parlament, azt most utólag, mikor már learatta az elismerés babérját, kerülő utakon ismét visszavenni engednie nem szabad.

Kossuth kibontakozási terve.

— A tárgyalások folytatása. —

Áramlatok a függetlenségi pártban.

Budapest, október 28.

A tegnapi minisztertanácsról beszámolva már hírül adtuk, hogy azon Kossuth Ferencz egy új kibontakozási tervnek lehetőségét helyezte kilátásba, ma pedig már a megindított tárgyalások nyomán ismeretessé vált ennek a tervnek vázlata is. Kossuth terve szerint a függetlenségi párt hajlandó lenne a katonai kérdések rendezése alapján hozzájárulni a kibontakozáshoz, ha a koalíciós pártok viszont hozzájárulnak egy olyan ünnepélyes deklarációhoz, amely az önálló jegybankhoz és a gazdasági függetlenséghez való jogát az országnak 1917-re föntartja. Ezen az alapon a kormányt az eddigi koalíció tartaná meg továbbra is, s elintézné az összes még függőben levő kérdéseket.

A függetlenségi pártban ez a terv nem találkozott osztatlan tetszéssel, sőt az ugynevezett banksoportból már igen éles ellenvetéseket lehet hallani. A helyzet teljes kialakulását holnapra várják, amikor Juth Gyula Budapestre érkezik és érintkezésbe lép Kossuth Ferenczcel.

Erdekes, hogy ma gróf Szaváry Pál, a legújabb pártvezér, is ad programot, elég stilszerűen egy német nyelvű erősen merkantil ujságban. Nagyon tiltakozik az ellen, hogy a keresztényszociálisták magyar Luegeristák lennének, de ugyanakkor legközelebbi hívei hirdetik, hogy Bécsből vagy félmillió koronát hozott ennek a pártalakulásnak céljaira.

Mai híreink a következők:

Tárgyalások Kossuth Ferencznél.

A gyengélkedő Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter még ma sem hagyhatta el a Greshampalotában levő lakását. A miniszter az egész délelőtt folyamán hivatalos ügyek intézésével volt elfoglalva, a déli órákban az után előbb Mérey Lajosnak, a képviselőház újonnan megválasztott alelnökének, majd Holló Lajosnak, a függetlenségi párt alelnökének és Nagy Dezső országgyűlési képviselőnek látogatását fogadta. Mérey Lajos, mint a Ház alelnöke, még nem látogatta meg a függetlenségi párt elnökét s megválasztása után most tette tiszteletét. Kossuth Ferencz időközben háziörvosa, báró Müller Kálmán dr. is meglátogatta. A miniszter egészségi állapotában öröndetes javulás állott be, úgy hogy nemsokára már az ágyat is elhagyhatja.

Mérey Lajos, a képviselőház alelnöke, Kossuth Ferencznél tett látogatásáról ezeket mondta el az újságíróknak:

— Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a függetlenségi párt már elment az engedékenységeknek addig a határáig, amelynél tovább semmi szín alatt sem mehet. A gazdasági függetlenség követelése a minimuma annak, amit a függetlenségi párt jelenleg programjából megvalósítani akar. A király a legutóbbi koronatanácsban a legnagyobb jóakarattal kijelentette, hogy inparlamentáris kísérletekbe becsátkozni nem fog s azért felkért bennünket, hogy tőlünk telhetőleg működünk közre a válságból való kibontakozás előkészítésében. Mi a király kívánsá-

gának eleget is tettünk. A függetlenségi párt elment a végső határig, most már azután a 67-es pártokon van a sor, hogy a függetlenségi pártokhoz közeledjenek.

— És gondolod, kegyelmes uram. — kérdezte Mérey Lajos, — hogy ez a közeledés meg fog történni?

— En remélem, — válaszolta Kossuth Ferencz meggyőződéssel, — mert hisz a 67-es pártok programjával nem ellenkezik az ország gazdasági függetlenségének megteremtése. És viszont más megoldást a jelen helyzetben el sem tudok képzelni.

— En meg vagyok győződve, — mondta azután Mérey Lajos, — hogy a függetlenségi párt törekvései előbb-utóbb diadalra fognak jutni, dacára azoknak a törekvéseknek, melyek a függetlenségi párt egységét akarják megbontani. Ha Kossuth és a függetlenségi párt összetart, akkor a válság csak a függetlenségi párt diadalával érhet véget.

— Az összetartásra három nagy közgazdasági kérdés miatt is szükség van, — válaszolta Kossuth Ferencz. — Ezekben a kérdésekben rendkívül szívóssággal és rendszeresen törnek az osztrák körök a magyar érdekek ellen. Ilyen volt a Déli Vasut kérdése. (Ebben tudvalevőleg Kossuth Ferencznek sikerült eredményesen megvédeni a magyar érdekeket.) A másik a dalmát kereskedelem elvonása. Ausztria ugyanis egy dalmáciai osztrák hajós-társaságnak ötszörös szubvenziót adott, csak hogy a szállításokat neki biztosíthassa. A harmadik kérdés pedig a nemzetközi távirdaforgalom elvonása Magyarországtól. Az összetartás tehát ezen kérdések miatt is nagyon szükséges, mert az osztrák körök rendkívüli károkat okozhatnak az országnak, ha nem lesz olyan miniszter, aki az ország érdekeit megóvja.

Uj alap a kibontakozásra.

Lapunk mai számában már megirtuk, hogy a tegnapi minisztertanácsban Kossuth Ferencz kijelentette, hogy van egy új eszméje, amelyből esetleg lehet egy új kibontakozási tervet csinálni. A minisztertanácsnak ez a részlete híre szerint így játszódott le: Wekerle Sándor miniszterelnök rámutatott arra, hogy új alap és alakulás nélkül nem nyílik a válságból kivezető út. A miniszterek, akik körben ültek a tanácskozó asztalnál, erre valamennyien Kossuth Ferenczre néztek, aki párnák közt föltámaszkodva ült az ágyában. A függetlenségi vezér egy darabig gondolkodott, aztán így szólt:

— Ha ti pártom elvi programját elfogadnátok, negyvennyolc óra alatt rendbe jönne minden. Multikori beszédem, amelyet a pártkörben mondtam és amely élesen megkülönböztette a párt elvi és gyakorlati programját, ezt mindenképpen lehetővé tesszátok névze. Jöjjetek a függetlenségi pártba s mindent elérünk.

Gróf Andrássy Gyula erre ezt felelte:

— Mi nem hirdethetünk mást, mint, amit akarunk is. Nálunk elv és gyakorlat összeesik.

— Akkor nem tudom, hogy lehetne megcsinálni a dolgot, — mondotta Kossuth Ferencz. — Ma nem is lehet erről határozni. Majd gondolkodni fogok, különben is, azt hiszem, van már egy új eszmém, amely megfelelő. De erről pártommal kell tanácskoznom.

A miniszterek erre elhatározták, hogy megvárják, míg Kossuth Ferencz pártjának kedvéről tájékozik s egy hét múlva fogják folytatni a tanácskozást.

Kossuth terve.

A tegnapi minisztertanácsnak arról a nevezetes eredményéről, hogy Kossuth Ferencz új kibontakozási tervet helyezett kilátásba, már mai számunkban hírt adtunk. A kabinet tagjai el is határozták, hogy megvárják, mennyire alakul ki ez az új megoldási alap azokból a tárgyalásokból, amelyeket Kossuth Ferencz pártjának vezetőtagjaival fog folytatni, s csak azután állapítják meg a további eljárást. Kossuth Ferencz meg is kezdte nyomban a tárgyalásokat. Mezőssy Béla és

Tóth János államtitkárokkal már tegnap tanácskozott, közvetlenül a minisztertanács után gróf Apponyi Albert jelenlétében, ma pedig Mérey Lajos képviselőházi alelnökkel és Holló Lajossal konferált igen behatóan. Ezekben a tanácskozásokban már Kossuth Ferencnek új kibontakozási terve körül forgott az eszmecsere. Ennek az új Kossuth-féle kibontakozási tervnek az alapja a gazdasági függetlenség követelése. Minthogy azonban a király ismételtén kifejtette Kossuth Ferenc előtt is, hogy a bankkérdésben semmiféle engedményre sem hajlandó, s hogy sohasem fog hozzájárulni a bankszétválasztáshoz: — a királynak ebből a merev álláspontjából le kell vonni a konzekvenciát. Kossuth terve szerint ez oly módon történék meg, hogy a függetlenségi párt

1. elfogad olyan kibontakozást, amely a katonai kérdéseknek nemzeti alapon való megoldását hozza és

2. fenntartja a koalíció többi pártjaival az együttműködést, ha azok hozzájárulnak az együttléti deklarációhoz, amely kimondja, hogy az ország jogát az önálló jegybankhoz és a gazdasági önállósághoz 1917-re fenntartja.

Ezt a tervet beszéli meg most Kossuth Ferenc a párt vezető tagjaival. A függetlenségi pártban igen jó hatást tett az a körülmény, hogy Kossuth nem állította kész helyzet elé a pártot, hanem a minisztertanácsban is csak annyit mondott, hogy tervét előbb a párt híveivel beszéli meg. A pártnak ugynevezett bankszétválasztási tervét, amelynek két vezéralakjával, Mérey Lajossal és Holló Lajossal tárgyalt ma Kossuth, nem hajlandó megelégedni ezzel a megoldási móddal, amely azt kívánja, hogy a függetlenségi párt hosszabbítsa meg 1917-ig a közös jegybank szabadságát. Nem elégszik meg a folytonos ígéretekkel sem, hanem követeli, hogy az önálló jegybank ténylegesen állítsák fel. Holnap Budapestre érkezik Justh Gyula és azonnal érintkezésbe lép Kossuth Ferenczel. Ez a találkozás igen nagy jelentőségű lesz a további fejleményekre nézve.

Meg kell még említeni, hogy a Justh-csoport az intézőbizottság összehívását is szükségesnek mondja, mert ott akarja dűlőre vinni, hogy milyen álláspontra helyezkedjék a függetlenségi párt. Kossuth gyengéklődésére való tekintettel azonban nem sürgeti a bizottság rögtönös összehívását. A csoportról különben is azt mondják, hogy taktikát változtatott. Ehhez képest nem fogják mostanában összehívni a képviselőházat, egyrészt, hogy a Justh kezébe letett hatalmat, amely adott helyzetben igen értékes lehet, idő előtt el ne játszzák, másrészt, hogy ne adjanak alkalmat se a pártbontásra, se pedig imparlamentáris kormánykinevezésre. Ugy számítanak, hogy nemsokára oda fog fejlődni a helyzet, hogy a kormánynak fog főni a feje, mi történjen az országgyűléssel, s főként, hogy Kossuth Ferencnek, mint a parlamenti többség vezérének lesz főgondja az alkotmányos élet követelményeire való ügyelés. A bankszétválasztást illetően tehát egyelőre új akciót nem kezd, hanem megmarad a csöndes várakozás álláspontján.

Gróf Zichy Aladár a királynál.

Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter, ma reggel a 8 órakor induló gyorsvonattal Bécsbe utazott, ahova délben megérkezett. A minisztert ő felsége ma délután külön kihallgatáson fogadta, hogy meghallgassa a helyzetről s a tegnapi miniszteri értekezletről szóló jelentést. A miniszter a kihallgatás után visszatért Budapestre, bárha eredetileg bécsi időzése több napra volt tervezve. Politikai körökben ezt a körülményt

igen jelentősnek mondják s a most újra megindult kibontakozási tárgyalásokkal hozzák összefüggésbe.

A jövő heti minisztertanács.

A kabinet tagjai, hir szerint, a jövő héten, november hónap 5-én, vagy 6-án újból minisztertanácsot tartanak, hogy végleges álláspontjukat precizizozzák. A minisztertanács után, valószínűleg november 8-án, Wekerle Sándor miniszterelnök Bécsbe utazik, hogy a minisztertanács határozatáról a királynak jelentést tegyen.

Wekerle elutazása.

Wekerle Sándor miniszterelnök, aki ma délelőtt az igazságügyminiszteriumban dolgozott, a hét végén dánosi birtokára fog utazni. A miniszterelnök csak egy-két napig lesz távol a fővárostól és a november eleji ünnepek után ismét visszatér.

A pártkörökből.

A függetlenségi pártkörben, ahol ma este csak kevesen fordultak meg, egy csoportban Holló Lajos körül a rakonigéri találkozás kapcsán a külügyi kérdésekről folyt a beszéd. Nagy Dezső tette szóvá, hogy a függetlenségi pártnak nagyobb súlyt kellene fektetnie a belügyi kérdések mellett a külügyi helyzetre is, amelynek konjunkturáit nem tudjuk kihasználni. Visontai Soma elmondta, hogy amikor a kilencvenes évek elején Pichon, a jelenlegi francia külügyminiszter, Budapesten járt és a függetlenségi pártot igyekezett megnyerni egy hármasszövetség-ellenes akcióra, a függetlenségi párt nem ment bele az akcióba, amely pedig előnyére vált volna.

— Bizony, — mondta Hoek János — az az „életünket és vérünket“-féle jelszó nagyon gyakran nem felel meg érdekeinknek.

— Igaz, — szölt Holló Lajos, — tavaszszal, amikor olyan nagy volt a háborús veszedelem, a függetlenségi párt, mint az ország többsége, olyan készségesen támogatta a monarchia külpolitikáját, s ime az eredmény az, hogy Bécsben most ismét a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetnek a párt iránt. Csodálatos, hogy Bécs milyen hamar felejt, de a függetlenségi párt nem fogja egykönnyen elfeledni ezt a leckét.

Ezzel a beszélgetés rátért a válságra és a képviselők nagy érdeklődéssel várták, hogy Holló Lajos, aki délelőtt Kossuth Ferenczel tanácskozott, nyilatkozzék az új kibontakozási alapról. Holló azonban mélyebben nem érezkedett az eszmecserebe, hanem csak azt hangsúlyozta, hogy tovább nem lehet húzni a válságot, erélyesen kell föllépni és pedig nem ígéretekkel, hanem cselekedetekkel és alkotásokkal.

A pártban várják Justh Gyula megérkezését, s azt hiszik, hogy holnap már nevezetesebb dolgok fognak történni Kossuthnak és Justh-nak találkozására kapcsán.

Az alkotmánypárt körhelyiségében ma este is igen számosan voltak fönna a párt tagjai közül. Ott volt a párt vezére, gróf Andrassy Gyula belügyminiszter. Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, Nagy Ferenc, a párt másodelnöke s még igen sok képviselő. A társalgóban igen élénk eszmecsere fejlődött ki a politikai helyzetről, amelyben gróf Andrassy Gyula ismételtén résztvett. A párt tagjai megelégedéssel állapították meg, hogy egy függetlenségi párti újság tegnapi közleményének szerzője, aki állítólag az alkotmánypártnak egy kiváló tagja volna, ma is az ismeretlenség homályában maradt s így igazán nem nehéz a közlemény forrását megsejteni. A helyzetről folytatott beszélgetésben az a

nézet domborodott ki, hogy meg kell várni milyen eredménnyel jár Kossuth Ferencnek a saját pártjával való tárgyalása, mert ettől függ most az egész jövő alakulása. A párt tagjai örömmel értesültek arról is, hogy Széll Kálmánnak, a párt közszeretében álló elnöknek állapotában annyira előrehaladott a javulás, hogy nemsokára teljesen gyógyultan elhagyhatja szobáját.

Justh Gyula beszámolója.

November 7-én Justh Gyula beszámolója alkalmával az Alföldi függetlenségi pártnak hat vármegyére terjedő szervezete is függetlenségi nagygyűlést tart Makón, amely gyűlés keretében megalakul a Csanádmegyei függetlenségi párt és újjászerveződik a Makói függetlenségi párt is. A nagygyűlés összehívása iránt Becsey Károly képviselő elnök és Gallovich Károly főtitkár tették meg az előkészületeket.

Földes Béla a helyzetről.

Dr. Földes Béla országgyűlési képviselő, a függetlenségi párt kiváló tagja a helyzetről a következőket mondotta:

— Ismét egy minisztertanács és ismét — nagy sötétség utána. Csak annyit hallunk, hogy a 67-es politika képviselői, a gazdasági függőség képviselői számítanak a gazdasági függetlenségért és a parlamentáris kormányzat elvéért küzdő függetlenségi párt egyes tagjainak szecsesszójára, mely bizonyára nem fog bekövetkezni — és hogy Wekerle ismét ajánlotta mentőgondolatát a készfizetésről, mely nem engedmény, melyet Bécsben, az adott körülmények között, mégis joggal úgy tekintünk, mint engedményt és melyért végre szintén nagy harcot kell vívni az osztrák körök ellen. A törvényhozás működése egészen, a kormányzat is — a folyó ügyektől eltekintve — több, mint egy félve fel van függesztve. A függetlenségi párt a koalíció megszűnésével teljes joggal követeli a többségi elv érvényesítését és az önálló magyar jegybank felállítását. Ezen elv keresztülvitelének érdekében elment a végső határig, hogy a korona aggodalmait oloszlassa. Ezen állásponthoz köve van a párt, köve vannak a párt vezetői, köve vannak a pártot a kormányzatban képviselő államférfiak. Köve van tulajdonképpen az egész kormány, mely a kvóta felemelése fejében a bankkérdésben szabad kezet biztosított. A többségből alakult kormányra az önálló bank előkészítésén kívül csak egy feladat vár, a választói jog kiterjesztése. A parlamentáris kormányzatért folytatott küzdelmet nem szabad feladni. Lehetetlen állapot, hogy a nemzet akaratát, a többség akaratát a kormány ne képviselje a korona előtt. Lehetetlen állapot, hogy a kormány és a parlament vezetése oly államférfiura legyen bizva, aki párttal nem rendelkezik. Ha a válság ezeken a bajokon nem segít, akkor itt csak alparlamentarizmus, csak kryptoparlamentarizmus létezik, a nemzet akaratát pedig quantitá négligeeable. A küzdelem tehát ma már nem csak a bankért folyik, hanem a parlamentarizmusért és az államiségért, mely vagy továbbfejlődik, vagy visszafejlődik. A monarchia rövid időn belül igen erős megpróbáltatásnak lesz kitéve, végetes lenne az erőforrások könnyelműen bedugaszolnia, pedig azt jelenti a magyar nemzet politikai és gazdasági fejlődésének megakasztása.

Egy nyilatkozat.

Szivák Imre orsz. képviselő a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Értesülvén arról, hogy a „Magyarország“ legutóbbi számában „Elégedetlenség az alkotmánypártban“ cím alatt megjelent cikk bizonyos oldalról személyemmel hozott kapcsolatba, kijelentem, hogy nekem ezen egész közleményhez semmi közöm nincs, az abban foglalt kijelentéseket én senki előtt nem tettem, sem azokat senkinek nem inspiráltam. Aki az ellenkezőt állítja: önzatosan hazudik s közönséges rágalmozó. Budapest, 1909. október 28. Dr. Szivák Imre orsz. képviselő.

Szapáry Pál programot ad.

A parádés rendezőből politikussá avanszírozott gróf Szapáry Pál ma reggel visszatért Buda-

pestre és egy délután megjelenő német lapban egészen komolyan politikai programot ad, amelyet azzal kezd, hogy ő igenis elfogadja a keresztényszocialista párt elnökségét. Szapáry Pál szerint a keresztényszocialista párt szervezése a jelenlegi politikai válsággal semmi összefüggésben sem áll. A párt csak akkor vesz részt a politikai harcokban, ha majd kellőleg megerősödött és pedig anélkül, hogy valamelyik párthoz is csatlakoznék. Programjává a következő pontokat tüzte ki: Első sorban ki akarja kapcsolni a közjogi kérdéseket és mindazokat a kérdéseket, amelyek Ausztriához való viszonyukat érintik. Politikai téren az általános, titkos, egyenlő és községenként való választói jogért fog küzdeni. Ehhez járul még a szabad gyülekezési jog és sajtószabadság végleges rendezése, a katolikus autonómia szabályozása. Küzdeni fog azonkívül a kivándorlás csökkentéséért és törekedni fog az alkoholizmus pusztításának megállítására.

Itt említjük meg, hogy a Keresztényszocialista Egyesületek Országos Szövetsége kijelenti, hogy a lapokban gróf Szapáry Pál elnökjelöltségével kapcsolatban megjelent hírek csak annyiban felelnek meg a valóságnak, hogy a szövetség vasárnapi közgyűlésén dr. Giesswein Sándor prelátus-kanonok, orsz. képviselő mellé társelnöknek fogják ajánlani és a gyűlés által való megválasztása biztosra vehető. Hozzátehetjük még, hogy a keresztényszocialista párt is megválasztja gróf Szapáry Pált elnökévé. Gróf Szapáry Pál ma délelőtti tanácskozást folytatott dr. Giesswein Sándor preláttal.

Bécsi vélemények.

A „N. Fr. Pr.”-nek Budapestről azt jelentik, hogy a minisztertanácsban ugyanazon terv felett tanácskoztak, amelyet a Wekerle-kabinet mindjárt, első lemondása után dolgozott ki és amely akkor arra szolgált volna, hogy a hatvanhetes pártok fuzióját a függetlenségi párt mérsékelt elemével lehetővé tegye. A mai minisztertanácsban azonban ezen az alapon nem történt megegyezés. A függetlenségi pártnak a kabinethez tartozó tagjai ugyan hajlandók volnának elvileg egy ilyen gondolat tárgyalására, véleményük szerint azonban valóban értékes engedményeknek kell azoknak lenni, amelyek a bankközösség meghosszabbításáért és a katonai kiadások megszüntetéséért ellenérték fejében adhatók. Másrészt azt hiszik, hogy kezük meg van kötve, ameddig a korona az Andrássy-féle kibontakozási tervben tartalmazott engedményekkel szemben elutasító álláspontot tanúsít. Attól tartanak, hogy kinos helyzetbe jutnak, ha hozzájárulásukat adják egy oly kibontakozási tervhez, amely saját híveiket sem elégti ki teljesen és amelyet mérsékről a korona is elutasít. Ezen a nehézségen a mai minisztertanácsban sem tudtak segíteni. Így bizonytalan, vajjon a következő minisztertanácsban lehetséges lesz-e megállapodásra jutni. Wekerle miniszterelnök eszerint a dolgok jelen állása mellett nincs semmi új jelenteni valója az uralkodó előtt, ennek következtében Bécsbe utazása csak a legközelebbi minisztertanács után várható.

A „Zeit”-ban egy külön levelező ismerteti Kossuth fáradozásait a válság megoldása érdekében. Kossuth szeretné — mondja — az uralkodó óhaját teljesíteni, de szeretné azt is, hogy a függetlenségi párt jelenlegi erejében maradjon együtt. Csak hogy éppen azzal, hogy a szecessziót pártjából el akarta hárítani, tette a koalíciót lehetetlenné és lett az önálló bank a függetlenségi párt legelső követelése. Kossuth, aki Andrássyval együtt dolgozott és a válság megoldásának módjait fölött többször már egyetértett Andrássyval, az utóbbi időben Andrássy néhány ellenségének hitelt adott, akik a függetlenségi párt többségének széthullását biztosnak mondották arra az esetre, ha Kossuth nem szakít eddigi mérsékelt politikájával. Ha ennek dacára, a minden oldalról való előzékenység ellenére is békés megoldást garantálni Kossuthnak nem sikerülne, akkor magának is be kell látnia, hogy a függetlenségi párt nem kormányképes és hogy minden erőlködés, hogy ez a széthúzó többség együtt tartassék, teljesen hiábaváló és céltalan. A korona azonban számított ezzel az eshetőséggel is; a bécsi koronatanácsban ezt a lehetőséget is tárgyalták. Ugyanis, ha a válság megoldása nem lehetséges a többséggel, akkor meg fogjuk kísérelni a kisebbséggel. Ha Kossuth a maga munkaprogramja számára nem számíthat megbízható többségre, akkor Andrássynak lesz a feladata, hogy a kibontakozási programja számára megnyerje a koronát és a magyar nemzet többségét. A válság megoldása semmi esetre sem várhat magára soká. Valószínűleg már ezen a héten el fog dőlni, vajjon Kossuth fáradozásai sikerrel jártak-e, ha pedig Kossuth fáradozásai sikertelenek

voltak, akkor a következő hónapban fog megtörténni a döntés az Andrássy-féle javaslatok dolgában. A „Zeit”-nak azonfelül azt jelentik Budapestről, hogy látszik kapcsolatosan ezzel, hogy Kossuth Apponyival együtt egy új kibontakozási program alapján fáradozik azon, hogy a függetlenségi pártot engedékenységre bírja.

A görög tengerésztisztek mozgalma.

Budapest, október 28.

A görög katonatisztek mozgalma kezd már nagy arányokat ölteni. A szárazföldi hadsereg agitációjához, most már a tengerésztisztek is csatlakoztak, akik szintén követelik, hogy a felsőbb hatóságok között alapos takarítást rendezzenek. A kormány kénytelen lépten-nyomon meghátrálni a liga követelése előtt, mert az folyvást azzal fenyegetődik, hogy katonai diktatúrát állít fel.

A liga különben ma tiltakozik ama feltevés ellen, mintha reformakciója a dinasztia ellen irányulna. Szerintük a királyt rosszul informálták, azért van most felháborodva a liga ellen. A tiszti bizottság azért látta jónak ezt kijelenteni, mert állítólag a védőhatalnak elhatározták, abban az esetben, ha a liga tulmenne eddigi követeléseinek arányán, ököknak rendet teremteni Görögországban.

A tengerésztisztek mozgalma körül a következő táviratokat kaptuk:

Egy tengerésztisztből alakult bizottság néhány nappal ezelőtt azt kívánta a tengerészeti minisztertől, hogy néhány öregebb tisztet távolítson el s amikor a miniszter ezt a kívánságukat elutasította, a bizottság a miniszterelnökhöz fordult, aki megígérte, hogy törvényjavaslatot fog benyújtani, amely a tiszték követelését meg fogja valósítani. A „Daily Telegraph” athéni tudósítójának előadása szerint ez a dolog sokkal jelentősebb, mint az eddigi hírek mondták. E szerint a miniszterelnök ígérete nem elégtette ki az elégedetlen tengerésztiszteket. Harmincz tengerésztiszt elégedetlenségének jelül Szalamiszban gyűlést tartott. A tiszték ma folytatják tanácskozásukat. A kormány kénytelen lesz engedni, hogy a katonai diktatúrát megakadályozza és még ma oly törvényjavaslatot fog előterjeszteni, amely a tengerésztiszteket kielégíti. A katonai liga ebben a dologban a kormányhoz már kedden ultimátumot intézett, amelyben azt követelte, hogy a kormány bizonyos nagyobb állásokat szüntessen meg, amelyek részben fölöslegesek, részben pedig oly tehetetlen emberekkel vannak betöltve, akik a flotta reformját lehetetlenné teszik. A liga azt követeli, hogy a kormány szüntesse meg az ellentengernagy állást, amelyet György herceg tölt be, továbbá két altengernagy állást, hat hajókapitányi állást és kilencz más tiszti állást. A liga azt kívánja továbbá, hogy a kormány öt esztendőre függesztesse föl minden előléptetést. A kormány eleinte kifogásokat tett e követelések ellen, de végül mégis engednie kellett, mert a katonai liga ultimátumában csak huszonnégy órai határidőt engedett. Ez a határidő szerdán járt le. Ez a ligának már negyedik vagy ötödik ultimátuma s nyilvánvaló, hogy a liga az egész közigazgatási reformot ultimátumokkal akarja megvalósítani, mert attól fél, hogy ha a parlamentre bizza a közigazgatás reformját, akkor ebből nem lesz semmi és a liga által keresztülvitt katonai reform is el fog tűnni.

Hír szerint a tengerésztisztek elhatározták, hogy kilépnek a katonai ligából és saját felelősségre fogják megvalósítani a haditengerészet újjászervezését. A tengerésztisztek a miatt panaszkodnak, hogy a katonai liga vezéremberei nagyon elhanyagolják őket.

A katonatiszti liga vezetősége értesítést kapott, hogy szükség esetén a védőhatalmak kénytelenek lesznek elvállalni a rend helyreállítását. Erre való tekintettel a liga vezetősége kijelenti, hogy távol áll tőle a diktatori uralom követelése és a hadsereg reformját alkotmányos uton akarja végrehajtani. A jelenlegi kormányt is képesnek tartja

az újjászervezés megvalósítására, de ha a mostani kabinet nem akar helyén maradni, új kormányt helyettesíthető. A liga vezetősége abban a véleményben van, hogy a védőhatalmakat helytelenül informálták az ő törekvéseiről s csak ennek a körülménynek tudható be a hatalmak állásfoglalása. Ezzel szemben a katonai liga sürgeti, hogy egyes külföldi diplomáciai képviselőkben változás álljon be s némely magasrangú udvari méltóságot távolítsanak el, mert azok hamisan informálják a királyt a liga szándékairól. A király emiatt fel van háborodva.

KÜLFÖLD.

A czár hazatérése. Miklós czár tegnap délután öt órakor Varsóba érkezett. Fogadta a hatóságok fejeit, a városi és környékbeli lakosság kiildöttségait, az egyetem és más főiskolák deputációit, az után folytatta útját.

A szultán utazása. A szultánt, amidőn Ismithbe érkezett, lelkesen üdvözölték. Miután fogadta a hatóságok fejeit, a szultán beszédet intézett a néphez, amelyben köszönetet mondott a lelkes fogadtatásért és hangsúlyozta annak szükségét, hogy az összes fajok az oktatás jótéteményében részesüljenek. A nagyvezér több kiildöttség fogadása alkalmával beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a kormány minden lehető meg fog tenni a nép jóléte érdekében, de ehhez időre van szüksége. A nagyvezér bejelentette egy nagy kölcsön felvételét közjóléti intézmények céljára és felhívta az egyházakat, hogy a szabadság, hazaszeretet és a fajok egyetértésének eszméit propagálják és ezek szellemében működjenek a nemzet javára.

A bolgár király látogatása. A ma tartott szerb minisztertanácsban Pasits miniszterelnök igen meleg hangon emlékezett meg a bolgár király látogatásáról és abbéli reményének adott kifejezést, hogy ez lesz az első lépés a két szomszéd állam testvéri viszonyának fejlesztésére. Ferdinánd bolgár király Sándor szerb trónörökösnek és mind azoknak, akik a krusevatzi fogadásnál jelen voltak, magas bolgár rendjeleket adományozott, amelyeket a belgrádi bolgár követ már a holnapi nap folyamán át fog nyújtani a kitüntetetteknek. A király különben Péter királyhoz Szófiából szíves táviratot intézett, amelyben köszönetét fejezte ki azon ünnepélyes fogadtatásért, amelyben Szerbiában része volt. Péter király erre ugyanily meleg hangon válaszolt. Ferdinánd király Sándor trónörökösnek ugyancsak táviratban külön köszönte meg a szeretetreméltó fogadtatást.

A Regione közli állítólag beavatott diplomáciai forrásból, hogy Ferdinánd király és Sándor szerb trónörökös találkozása ugyanabban a pillanatban, amikor a czár és az olasz király barátságukról biztosították Nikits fejedelmet, preludiuma az összes balkán szlávok egységének. Ferdinánd bolgár király, Péter szerb király és Nikita montenegrói fejedelem biztosították Oroszországot és Olaszországot, hogy számíthatnak a balkán népek támogatására a szlávok védelmében. A Tribuna belgrádi tudósítója állítólag hitelen közli, hogy Ferdinánd király semmiféle politikai kérdéssel nem tárgyalt a szerb trónörökösrel.

A bolgár trónbeszéd. Ma délután nyitották meg a szobranje rendes ülészeit a király által felolvasott trónbeszédrel, amely a következőket tartalmazza:

A kormány a múlt és a jelen évi események következtében minden fáradozását arra irányozta, hogy mielőbb létrehozza Bulgária nemzetközi helyzetének konszolidációját. Miután ez a cél, hála a király bizalmának és a parlament támogatásának, el van érve, a kormány ma ahhoz a nem kevésbé jelentékeny és súlyos feladathoz lát hozzá, hogy az ország pénzügyi helyzetét megszilárdítsa. A trónbeszéd kifejezi továbbá Bulgária köszönetét a hatalmak iránt, amelyek Oroszországgal párhuzamosan hozzájárultak Bulgária függetlenségének elismeréséhez, konstatalja, hogy Bulgária általános rokonszenvenek örvend és rámutat a Törökország és Bulgária között fennálló barátságos viszonyra, amelynek további megszilárdítását a kormány őszintén óhajtja, hogy e két ország között létrehozza azon állandó, szilárd politikai és gazdasági kapcsolatokat, amelyek szükségessé teszik a két szomszéd nemzet virágzásához.

Az osztrák képviselőház. A Reichsrathban ma az élelmiszerdrágaságra vonatkozó sürgős javaslatok folytatásáról tárgyalás során *Stöckler* képviselő a parasztság támogatása, valamint az élelmiszerdrágaság okainak kiderítése érdekében emel szót. *Licht* képviselő a német haladók nevében kijelenti, hogy a sürgős javaslatok mellett fognak szavazni és azt mondja, hogy a városokban és falvakban egyaránt érezhető drágaság oka a pénz értékének csökkenése. *Glubinski* képviselő kijelenti, hogy hiányzik egy állami közeg, amely a drágaság tüneteivel foglalkoznék. Az ülés végén több javaslatot első olvasás nélkül az illetékes bizottságok elé utalnak. E javaslatok között vannak a Boszniára vonatkozó javaslatok, a szecsiális biztosításra vonatkozó javaslat, az alkoholkontingensről, a kereskedelmi alkalmazottak munkaidőjéről és az érvényben álló nyugdíjtvényről előtérrel szóló törvény. Következő ülés holnap.

A bécsi Ausztria című könyv a következő kommunikát közli: Azon értekezlet során, melyeket *Bienert* miniszterelnök a napokban folytatott, ma délután *Lueger* lakásán a kormányelnök a német pártok vezéreivel folytatott megbeszélést. A tanácskozás kizárólag a politikai helyzettel és a képviselőház munkaképességének helyreállításának lehetőségével foglalkozott.

A Déli Vasút tarifaemlése. A Déli Vasút által átszelt tartományok reichsrati képviselőinek tegnap tartott gyűlése által kiküldött állandó bizottság ma jelent meg a vasúti miniszternél és a miniszterelnöknél, hogy a tervezett tarifaemlések ellen tiltakozását előadja. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy a tarifaemlések a déli vasútnak szükségképp nyújtandó támogatás érdekében elengedhetetlen. A bizottság tagjai érintették *Schonka* osztályfőnöknek a Déli Vasút szolgálatába történt állítólagos átvételét is. A küldöttség a miniszterelnök előtt is bejelentette tiltakozását. A miniszterelnök megígérte, hogy információkat szerez és teljes figyelmét fordítja ezen ügy felé.

Támadás a bajor gyakorlatok ellen. A „Neue Bayerische Landeszeitung” ma feltűnést keltő cikkben támadja a bajor hadgyakorlatok vezetését, köztük *Lipót* bajor herceget is. A támadások éle egyébként *von der Tynn* tábornok ellen irányul, aki a hadgyakorlatokon bezonyított alkalmatlanságát, de *Lipót* bajor herceg protekciójával mégis parancsnokló tábornok és a III. hadtest parancsnoka lett.

A karibini gyilkosság. Megbízható forrásból eredő hírek szerint Oroszország és Japánország között tárgyalás folyik egy messzeható egyezmény dolgában, amely a kelet-ázsiai helyzetet jelentőkény módon megváltoztathatná. Ito herceg abból a célból ment Karbinba, hogy a tervezett egyezmény ideiglenes alapjait megállapítsa. Diplomáciai körökben az hallatszik, hogy Ito herceg meggyilkolásának valószínűleg az lesz a következménye, hogy a mandzsuroszági kérdés tárgyalásában Oroszország és Japánország között késedelem fog beállani. A londoni lapoknak azt jelentik Tokióból, hogy Ito herceg meggyilkolása azt bizonyítja, hogy *Kóréában újra nagyon erős lett a japánellenes mozgalom*. Itt azt hiszik, hogy ezt a mozgalmat Kína és Oroszország támogatja s ezért szemmel láthatóan fokozódik a lakosság oroszellenes kedve.

Ito márkinak ezek voltak utolsó szavai: A golyó talált. Ki a gyilkos? A gyilkos egy római katolikus prozelita. *Kóréában* általános az a vélemény, hogy Ito gyilkosa abból a bandából való, amely az amerikai *Devenst* eltette láb alól.

A londoni japán nagykövetség Tokióból értesítést kapott, hogy a kormány Ito helyett munkatársát, gróf *Sonet* nevezte ki az orosz pénzügyminiszterrel való tárgyalások folytatására. Az orosz hatóságok megtették a lépéseket, hogy Ito márki gyilkosait kiszolgáltassák Japánnak.

Az orosz külügyminisztérium *Charbinből* hivatalos értesítést kapott, amely szerint az orosz vizsgálóbíró, *Müller* befejezte a vizsgálatot Ito meggyilkolása ügyében. A gyilkos egy koreai bennszülött volt, aki ezzel a kiáltással rohant Ito márki: *Hurrá! Korea! Hatszor lött Ito, aki halálosan megsebesülve, Kokowcew pénzügyminiszter vállára hanyatlott és husz perc múlva meghalt.*

A francia vámtarifa. A francia kamara közlegő ülésszakában a vámtarifa ügyében végleges állást foglalt. Tudvalevőleg az általános vitát

az utolsó ülészakában a Clemenceau-kormány idejében befejezték és elhatározták a részletes vitát. Az ezt követően nemsokára történt kormányváltás és az előrehaladt nyári időszak következtében a vitát öszre halasztották. *Kloc* vámtarifa-bizottsági elnök a *Liberté* egyik munkatársa előtt nyilatkozott. E szerint elsősorban közeledésre törekzenek a kormány és a bizottság között a bevételi többletet illetően. A bizottság tervezete szerint a többletnek 13 millióra kell rugnia, ellenben *Cruppi*, a Clemenceau-kormány kereskedelmi minisztere csak 4 millióra rugó vámfelemeléssel adta hozzájárulását. A francia tarifabizottság elnöke reméli, hogy az érdekelt külfölddel lehet lesz a lojális megegyezés az egyes államok speciális termékeinek nagyobb megterhelése nélkül.

Az olasz királyné naplója. A „Perseveransa” elbeszéli, hogy a csár mindjárt az első üdvözlés után átadta *Helena* királynénak a csárné ajándékát, amely a királynénak nagy örömet szerzett. Az ajándék egy gyöngyös naplókönyv volt, amelyet *Helena* királyné még Pétervárott vezetett s Oroszországban hagyta, mikor visszatért Montenegróba. A csárné a napló első lapjára ezt írta: *Helena nemes szíve a legszebb ajándék, amelylyel Viktor Emánuel az olaszokat megajándékozta.*

Weyler tábornok Barzelona kapitánya. Alfonso király tegnap aláírt egy rendeletet, amelylyel *Weyler* tábornokot Barzelona főkapitányává nevezte ki. *Weyler* kijelentette, hogy liberális szellemben fog kormányozni. Barzelonában különben tegnap ismét több embert halálra ítélték. A kormány azt a határozott utasítást küldte a barzelonai hatóságoknak, hogy a miniszteri tanács előzetes jóváhagyása nélkül egyetlen halálos ítéletet se hajthassanak végre.

Blériot Bukarestben.

— Elmaradt fölszállás. —

Budapest, október 28.

Blériot diadalutja a budapesti és a bécsi mámoros napok után — amint ezt már röviden megírtuk — tegnap egy dissonans epizóddal szakított meg Bukarestben. A román fővárosban is sok százezerfőnyi tömeg gyűlt össze, hogy a francia aviatikus felszállásában gyönyörködjen. Blériot motorját azonban valami baj érte, úgy hogy a felszállást kénytelenek voltak elhalasztani, amire a várakozásában eselődött tömeg az egész versenypályát majd szédészte.

Blériot tegnap délután akart felszállani a bukaresti versenyterén s a ritka alkalomra az ország minden részéről csődült fel a nép a fővárosba, különvontak hozták a közönséget s olyan mozgalmas most az élet már reggel, amilyenre senki sem emlékszik. Félháromezerre ment a vidékről érkezett kíváncsiak száma.

Reggel Blériot próbaképpen felszállott s 10 percig röpködött a magasban. A gép kitűnően funkcionált.

Mindjárt délután megindult a népvándorlás a versenyterére.

Bár borús és szeles volt az idő, az Adeverul rendkívüli kiadása jelentette, hogy Blériot azért repül. Három órakor kellett volna ennek megtörténnie, de negyed négy órakor, amikor a motörök és a mechanikusok hozzáfogtak, hogy a gépet előkészítsék s a csavart lassan megforgatták, hirtelen robbanás történt s a következő pillanatban a csavar darabokban, szilánkokban repült szét a gép körül egybegyűlt csekély számú publikum közé. A csavar egyik szárnya egy *Pascu* nevű mérnöknek repült és oly súlyosan megsebesítette, hogy a mentők sürgősen hazaszállították.

Óriási zavar támadt, az automobil-klub, amely a felszállást rendezte, a palotába telefonozott, hogy a királyi család ne jöjjön ki, de a következő pillanatban már megérkezett *Carmen Sylva*, a királyné a trónörökösrel s közvetlen utánuk Blériot is, aki rémülten tudta meg, hogy mi történt. Bemutatták a királynénak, aki sajnálatát fejezte ki a baleset miatt. Amikor a közönség megtudta, hogy a feszült, lázas izgalommal lesett esemény elmarad, tombolni, zajongani kezdett s mikor ki-

hirdeték, hogy a motor felrobbant, így kiáltottak: — Hazugság! Nem igaz! Csálás! Adják vissza a pénzünket!

A rendőrségnek ugyancsak kemény dolga volt s csak mikor az automobil-klub tagjai rögtönzött emelvényen közszemlére állították a megrongálódott gépet, kezdett elvonulni a tribünpublikum, a nagy tömeg azonban ott maradt s Blériotnak meg kellett hallania az első fütyöket diosőséges pályáján. Az elkeseredett tömeg üvöltött, visított, fütyült, aztán bevonulva a városba, ott is tüntetett az automobil-klub előtt, úgy hogy a rendőrségnek kellett szétszórnia.

Erzsébet királyné bemutattatta magának Blériot-t és sajnálkozását fejezte ki neki a baleset miatt. A királyné örömmel fogadta azt a hírt, hogy legkésőbb egy hét múlva Blériot más géppel pótfelszállást fog rendezni, amelyre a királyné megígérte megjelenését.

Eredetileg úgy tervezte Blériot, hogy ma este elutazik, mert a Majna melletti Frankfurtban jelen kell lennie egy törvényeségi tárgyaláson. A baleset miatt táviratozott frankfurti ügyvédjének, hogy nem utazhatik el.

Blériot, aki rögtön táviratozott új motorért, egy újságíró előtt ezt jelentette ki:

— A gép, amelylyel föl akartam szállni, ugyanaz, amelyet Budapesten használtam, s a motor nem volt benne jól megerősítve. Ha Budapesten még két vagy három percig maradtam volna a levegőben, akkor a magasban ér a katasztrófa.

A baleset következtében legalább egy hétfig Romániában marad még Blériot, s a közönség számára ezt a megnyugtató levelet tette közzé:

Tisztelt Szerkesztő ur! Kérem, fejezze ki legmélyebb sajnálatomat a romániai közönségnek a váratlan és érthetetlen baleset miatt, amely aeroplánom motorját a felszállás előtt érte. Rögtön megtettem a kellő intézkedést.

Holnap Sinaiában *Károly* király vendége lesz Blériot, szombaton pedig *Bibescu* hercegnél Comarniban vadászik. Szombatra, vasárnapra már megérkeznek a motorok, s megkezdődnek a próbák, amelyek után legkésőbb kedden száll fel Blériot a *Cotroceni* herceg palotája mellett lévő szabad térségen. Ehhez a repüléshez az automobil-klub közlése szerint szabad lesz a bemenet.

Nagy feltűnést keltett ma a fővárosban az a bécsi forrásból eredő hír, hogy *Müller* impresszáriót a főlháborodott tömeg a bukaresti versenyterén felholtja verte. A híradás szerint *Müller*nek jutott az a föladat, hogy kocsiára ülve a versenypályát körbe járja s jelentse az embereknek, hogy a fölszállás azért marad el, mert a repülőgép motora megrongálódott. Amikor azután a felháborodott tömeg keresztül tört a kordonon és megostromolta a garázst, *Müllert*, aki a tömeget csillapítani akarta, földre teperték és lábbal taposták. Ehez a hírhez még azt is hozzá fűzték, hogy *Müllert*, akinek állapota veszélyes, mentők vitték el a helyszínéről. *Müller*, aki Blériot budapesti és bécsi fölszállásának rendezője volt, maga czáfolja meg ezeket a kacskákat a következő nyilatkozattal:

Legnagyobb meglepetésemre arról értesülök ma, hogy Bukarestben csupa magyargyűlöletből agyonverték a románok és úgy hallom, olyanok is vannak, akik ebből az alkalomból el is parentáltak már. Abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy ezeket a rémhíreket a legjobb egészségben magam czáfolhatom meg. Blériot bukaresti felszállásához semmi közöm és egyáltalában nem is voltam lenni a román fővárosban. Ezt a szerződést Blériot tudtom és beleegyezésem nélkül kötötte meg, noha olyan megállapodás van közöttünk, hogy januárig, amikor manageálásom mellett Kairóban, Alexandriában, Konstantinápolyban, Belgrádban, Szófiában stb. kell felszállnia, sehova le nem köti magát. Lehet, hogy Romániában csakugyan megverték vagy talán agyonverték valakit, de az szerencsére nem én vagyok.

A megkínzott postaszolga.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, október 28.

Boda Dezső főkapitány tegnap éjjel tett nyilatkozatához hiven ma reggelre maga elé hívatta Hima Sámuel, akit a detektívek betegre kínzottak a „hangfogó“ szobában. A postaszolga föntartotta a vádjait, amiket különben az orvosi vizsgálat részben máris igazolt. Ezzel az ügy abba a stádiumba jutott, amelyben azt többé agyonhallgatni, vagy elítélteni nem lehet. Az igazságnak most már ki kell derülnie és a hivatalos hatalmukkal ilyen rutul visszaélő detektíveknek el kell érnie a legsúlyosabb büntetésnek.

Csakhogy ezzel az egy esetben igazságszolgáltatással még nem lehet befejezni ezt a dolgot. Az a visszaélés, amely ebben az egy esetben kiderült, száz esetben történt meg, anélkül, hogy a nyilvánosságra jutott volna. A középkor legsötétebb nyomozó rendszere érvényesült a rendőrség működésében és hogy milyen volt a vallatás, arról azok beszélhetnének el érdekes és lélekemelő dolgokat, akik már voltak látogatói a 126-os szobának, vagy a „hangfogó“ kabinetnek, vagy akik már feküdtek azon a bizonyos zöld posztós asztalon, amelyen egy pár bestiális ember Hima Sámuel megkínzta. Nagyon jól tudja mindenki, hogy milyen a mi rendőrségünk nyomozó rendszere, ugyszólván benne él a főváros köztudatában, ha most először lesz is hangossá és kiáltóvá a fölháborodás. És most már nem lehet többé megállani ott, hogy a Hima inkuizitorait megbüntetik. Most már a végére kell járni ennek az egész gyalázatos rendszernek. El kell tűnnie a kínzókamráknak azokkal az alakokkal együtt, akik az urai voltak ezeknek a szobáknak és akik rendezték ezeket az inkuizitórius kivallatásokat. A Bérczy Béla egész irányát és minden kreaturáját ki kell vetni a fővárosi rendőrségből.

Ismerjük nagyon jól Boda főkapitányának a humánus, izig-vérig modern kriminológiai felfogását. Meg vagyunk győződve arról, hogy ő maga van legjobban fölháborodva ezen az eseten és hogy mindent el fog követni, hogy a rendőrség ne vágó-szijakkal tudja csak teljesíteni a hivatását.

Amint a postaszolga megkínzotatásáról a főkapitány értesült, azonnal meghívót küldetett Himának, aki ma reggel kilenc órákor meg is jelent a főkapitány előtt. Negyven percig volt benn a megkínzott ember a főkapitánynál s ez idő alatt részletesen elmondta az esetét a következőkben:

— Csütörtökön délelőtt hoztak be a főkapitányság épületébe s délután és éjjel is kihallgattak, de azon kívül, hogy enni nem adtak, nem történt bántódásom. Én csak mindig azt mondtam Eperjessy kapitány urnak, hogy én ártatlan vagyok, nem loptam és nincs gyanum senkire.

Pénteken délelőtt feleségem hozott a számomra ennivalót s ő kint ült az előszoba padján, én pedig a 126-os szobában voltam, amikor egy magas, erős, polgári ruhában öltözött ember megfenyegetett és úgy tett, mintha pofon akarna ütni, miközben rám rivallt: „postás, ha nem vallasz, pórul jársz“. Mikor aztán ismét Eperjessy kapitány urhoz vezettek, elpanaszoltam neki, hogy mivel fenyegetnek a detektívek. Fél hat órákor vittek aztán vissza a 126-os szobába s ott nekem estek, össze-vissza pofoztak az öklükkel, kértem és rimázkodtam, majd amikor az asztalra fektettek, ordítottam kinomban, ezt hallotta a feleségem is, aki mindig kint ült az előszobában.

Azt tudom, hogy egyszer egy detektív Tálos-nak szólította a társát, aki kínzott. E mellett még egy vörösés bajuszu, kopasz ember esett nekem nagyon, akiről utólag azt hallottam, hogy Beck detektív. De most már tudom, hogy nem az volt. Azt hiszem, Emesz György. Majd megismerem.

Hima előadása után Boda főkapitány behívta a rendőrfőorvost, azzal a sérülések nyomait megállapította s egyben elrendelte a fegyelmi vizsgálatot megelőző nyomozatot. A nyomozat megjelölésével Miskolczy László rendőrkapitányt bizta meg.

A főkapitány ezután a belügyminisztériumba hajtattott s onnan visszatérve az összes fővárosi lapok riporterei jelentek meg előtte, tudomására adva a főkapitánynak a fölháborodást, amit az eset körülben is keltett.

A főkapitány az újságíróknak a következőket mondta el:

— Nem csekély felháborodással értesültem Hima vádjairól. A postaszolga ma reggel előttem is fentartotta ezt a vádat és elmondotta, hogy öt pénteken délután félhat órákor itt a főkapitányságon a detektívek megkötözték, karjait és lábait kihuzták és tottleg bántalmazták. Hogy kik voltak bántalmazói, azt névleg megmondani nem tudja, csupán Tálos detektív nevére emlékszik.

Magam is láttam sérüléseit. A bal szemem alatt véraláfutás, mindkét csuklóján pedig véres horzsolások láthatók. Intézkedtem, hogy Dumitreanu Ágoston rendőrfőorvos vegyen fel látelést Hima sérüléseiről, egyttal elrendeltem a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot, amelynek vezetésével Miskolczy kapitányt biztam meg. Megnyugtathatok mindenkit, hogy jó kezében van a vizsgálat. Miskolczy kapitány távol áll a detektívtestülettől, tárgyilagos és erős kezű tisztviselő, aki pártatlanul fogja vezetni a vizsgálatot.

Ami a tényt illeti — folytatta a főkapitány — azt általában a legteljesebb mértékben elítélem és kijelentem, hogy ha beigazolást nyer, hogy van a rendőrségnek olyan kezege, aki a csendbiztos korszakból visszamaradt durvasággal nem bír szakítani, azzal szemben teljes szigorral fogok eljárni, mert nekem szilárd meggyőződése az, hogy az ilyen rendszerre a modern kriminalisztikának nincsen szüksége.

A főkapitány intézkedésére egyébként ma délelőtt lezárták a híres hangfogó szobát, ahol nesztelen, néma csöndben dolgoztak a detektívek.

A rendőri sajtóiroda nyolcz nap mulva jelentést fog kiadni az újságíróknak a Hima ügyében megindított nyomozás eredményéről.

TÁVIRATOK.

Dán miniszter nem exzellenziás.

Berlin, október 28. (Saját tudósítónktól.) Koppenhágából táviratolozzák: A dán kormány nemcsak abban akarja kifejezésre juttatni demokratikus érzeit, hogy a miniszterek ezentul nem fognak uniformist viselni, hanem azzal is, hogy a miniszterek leleszik az exzellenziás rangot. Az új miniszterek megfogadták, hogy semmi körülmények között nem fogadnak el kitüntetések és rendjeleket. A kormány egyik első törvényjavaslatát az lesz, hogy a címeket és a rangokat ország-zert megszüntetik.

Közgazdasági táviratok.

Az angol bank állása.

London, október 28. (Bankkimutatás.) Össztartalék 21,974.000 (— 349.000). Bankjegyforgalom 28,850.000 (— 187.000). Bankkészlet 32,374.000 (— 536.000). Váltótárca 26,906.000 (+ 1,425.000). Magánosok követelése 40,814.000 (+ 331.000). Kincstár követelése 7,118.000 (+ 736.000). Bankjegy-tartalék 20,537.000 (— 472.000).

A francia bank állása.

Páris, október 28. (Bankkimutatás.) Kézpénzkészlet (arany) 3,620,317.000 (— 4,768.000). (ezüst) 895,937.000 (— 2,597.000). Váltótárca 820,335.000 (+ 168,716.000). Bankjegyforgalom 5,141,035.000 (+ 12,648.000). Magánzámlák 704,782.000 (+ 147,622.000). Kincstár követelése 205,810.000 (+ 35,903.000). Összes előlegek 513,204.000 (— 9,354.000). Kamat- és lezámitólasí jövedelem 9,752.000 (+ 1,434.000). A bankjegyforgalom aránya a kézpénzkészlethez 87.84.

Az adriai vasut.

Konstaninápoly, október 28. Két francia mérnök a porta engedelmével az Adria-vasut török vonalának kiépítése céljából folytatandó tanulmányutra tegnap este elutazott. Úszkúben egy törzstiszt csatlakozik hozzájuk.

A. Banque Nationale de Bulgarie 4½ százalékos aranyzáloglevelei.

Bécs, október 28. (Saját tudósítónktól.) Tekintettel arra, hogy a legközelebbi napokban kibocsátandó 23 millió frank 4½ százalékos aranyzálog-

leveleknek a vinkulált darabokra történt előjegyzésre szánt összeget tuljegyezték, az október 30-ára megállapított bejelentési határnapot már ma lezárták.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: péntek, október 29. — Róm. kath. és prot.: Nárcisz. — Görög-orosz: okt. 16. Longin. — Zsidó: March. 14. — A nap két reggel 6 óra 10 perczkor, nyugszik este 4 óra 47 perczkor. — A hold két este 5 óra 15 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 58 perczkor.

A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órákor. A közoktatástügyi államtitkár fogad d. u. 4 órákor. A „Magyarok bejövetele“ Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva egész nap. Belépődij 1 korona. — Őszi kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődij nincs. — Gulácsy-Fáy kiállítás az Uránia Kigyó-teri szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődij nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Keeskeméti-utca 3.) Nyitva egész nap. Belépődij nincs. — Christantemum kiállítás a Nemzeti Szalonban. Belépődij 50 fillér (utolsó nap.)

Nyitvalevő muzeumok: A Nemzeti Muzeum régiség-tára 9—2-ig. — A Szépművészeti Muzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Muzeum 10—1-ig. — A Néprajzi Muzeum 3—6-ig. — Az Iparművészeti Muzeum 9—1-ig. — A Történelmi Képesarnok 10-től fél 2-ig. — A Közlekedési Muzeum 2—6-ig. — Az Aquincumi Muzeum egész nap. — Az Erzsébet Muzeum 9—1-ig és 3—4-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: A Nemzeti Muzeum könyvtára 9—4-ig. — Az Akadémia Könyvtára 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár 9—1-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—2-ig. — A kereskedelmi muzeum könyvtára 9—2-ig és 6—8-ig.

— Személyi hírek. Kristóf bajor herceg és Erzsébet mecklenburg-strelitzi nagyhercegnő Budapestről Bécsbe érkeztek.

— Királyi kitüntetés. A hivatalos lap ma közli, hogy a király Varga Sándor statisztikai tanácsosnak nyugalomba vonulása alkalmából, sok évi hü és odaadó szolgálata elismerésül a királyi tanácsosi címet adományozta. Varga Sándor negyven esztendő telt az állam szolgálatában. Munkásságát a földmivélsügyi, ipari és kereskedelemügyi minisztériumnál kezdte. Az 1885-iki kiállítás számviteli osztályának főnöke volt s emiatt szerzett érdemei elismerésül a király a Ferenc József-renddel tüntette ki. Majd a statisztikai hivatalhoz került, ahol különösen az áruforgalmi statisztika szervezése körül szerzett érdemeit. Nyugalombavonulása alkalmából Vargha Gyula miniszteri tanácsos, a statisztikai hivatal igazgatója, megleghangu levélben bucsuzott el régi hü munkatársától.

— Kossuth Ferenc betegsége. A beteg kereskedelmi miniszter állapota, mint félhivatalosan jelentik, folytonosan javul. Ma délelőtt már a minisztérium több referenciát is fogadhatta Kossuth.

— József főherceg vadászata. József főherceg, Izabella és Gabriella főhercegnők nagyobb kísérettel ma reggel Pélmonostor állomásra érkeztek. Az állomáson Jilly Viktor járási főszolgabíró és Nöcker Gusztáv jászágéllügyelő várta a fenséget, kik rövid ideig beszélgettek velök. Majd az uradalmi mezőgazdasági vasutal a keskeni erdőbe mentek vadászatra, ahol Frigyes főherceg és Lipót bajor herceghez csatlakoztak. A vadászat eddigi eredménye gyöngé. Lipót bajor herceg az éjjeli vonattal ma Budapesten át Münchenbe utazott.

— Lipót visszavonul. Brüsszélből táviratolozzák, hogy Lipót belga király a nagyvilág zaját meguntta és végleg falura költözködött. Mint a brüsszeli lapok közlik, a király többé nem fog a laekeni és a brüsszeli királyi palotákban lakni, hanem Laeken mellett egy egészen kis, szegényesen berendezett nyaralóba költözött át, amely híján van minden fényűzésnek és kényelemnek.

— Széll Kálmán állapota. Széll Kálmánnak, az alkotmánypárt elnökének állapotában a javulás napról-napra észlelhető. Orvosi tanácsára azonban még mindig tartózkodnia kell a nagyobb munkától. Széll Kálmán naponta fogadta dr. Neumann Miksának, a Jelzálog-Hitelbank igazgatójának látogatóit s vele a bank ügyeiről behatóan tanácskozik. Értesülésünk szerint, ha a javulás ily tartós lesz, orvosi megfogják engedni, hogy a jövő hét folyamán már sétakocsizást tehesen.

— Változás a bosnyák kormányban. Bosznia és Hercegovina kormányzójának polgári adlátusa, báró Benkó Izidor, mint félhivatalosan jelentik, a jövő év május 1-én nyugalomba vonul. Az adlátusnak Shek Albert, az igazságügyi osztály feje lesz az utóda. Ugyancsak a jövő évben nyugalomra vonul a közigazgatási osztály feje, Hörman Szilárd is.

— **A primási udvarból.** A hercegprimási udvarban tegnap, szerdán ünnepelték meg *Vaszary* Kolos bibornok hercegprimás kinevezésének 18-ik évfordulóját. A király 1891 október hó 27-én nevezte ki a pápa hozzájárulásával az akkori pannonhalmi főpápot, *Vaszary* Kolost esztergomi érsekké és Magyarország hercegprimásává. Ennek a napnak fordulóját ülték meg tegnap a primási udvarban csendes ünnepélyességgel, melynek folyamán az agg főpap környezete elhalmozta gratulációival az évfordulót illő hercegprimást.

— **Uj nemes.** A király néhai *Berkovics* Pál örnagy törvényes utódainak a magyar nemességet a „Krizpoljei“ előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Magyar nemesség.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király *Winkler* Antal nyugalmazott vezérhadbiztosnak s törvényes utódainak magyar nemességük épségben tartása mellett, a „palicsi“ előnévet, *Baintner* Ottó balassagyarmati lakosnak és törvényes utódainak, a mező- és közgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül, pedig a nemességet „balassagyarmati“ előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Az új hadtestparancsnok a miniszterelnöknél.** *Schreiber* Győző altábornagy, budapesti új hadtestparancsnok, ma délben bemutatkozó látogatást tett *Wekerle* Sándor miniszterelnöknél. A hadtestparancsnok valamennyi minisztert meglátogatta.

— **Dr. Babarcezi Schwartzert Ottó.** A király a Vörös Kereszt-Egyesület Erzsébet-kórházának fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül dr. Babarcezi Schwartzert Ottó, főrendiházi tagnak, m. kir. udvari tanácsosnak, az egyesület főgondnokának és központi megbízottjának, valamint törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot díjmentesen adományozta.

Dr. Babarcezi Schwartzert Ottó egyike a legkiválóbb magyar orvosoknak. A pszichiátriának legelsőrangú művelője, akinek a gyógyintézte európai nivón áll. Széles alapon épül föl a tudása, tudományos képzettsége rendkívüli nagy, amelyet csak növel a sok-sok évi óriási gyakorlat. Ez a tudományosság messze túlnő azokon a határokon, amelyet a hazai orvosoknál megszoktunk. Babarcezi Schwartzert Ottóról el lehet mondani, hogy nemcsak európai képzettségű, de európai hírű tudós is, akinek az orvosi munkásságát mindenfelől a legnagyobb elismeréssel honorálták. De a királyi kitüntetés nemcsak az orvostudóst, hanem az embert is megbecsülte Babarcezi Schwartzert Ottóban. Azt az embert, akit nemes gondolkodása, szeretetreméltósága révén a legnagyobb szeretettel és tisztelettel vett körül mindenki és akit a kollégái épp úgy megbecsültek, mint a betegek. Bárói rangra emelését a legnagyobb örömmel fogadták az egész fővárosban.

— **Fehér Ipoly halálához.** Fehér Ipoly pannonhalmi főpápat váratlan halálát gyászolja a Magyar Tudományos Akadémia is, amelynek épületére gyászlobogót tűztek. A budapesti Tudományegyetem központi épületén is gyászlobogó leng. Az Akadémia a ravatalra koszorút is helyez ezzel a felirással: Fehér Ipoly tiszteletli tagnak — a Magyar Tudományos Akadémia. Az Akadémiát a temetésen *Kolányi* Ferencz jáki apát fogja képviselni.

— **A család gróf Thornai.** Párisban nagyzebásu kalandorral gyült meg a rendőrség dolga. Az illető fényesen berendezett palotát bérelt *gsóf* Thomas név alatt, nagy hitelezési csalásokat követett el és a megkárosított kereskedőkkel el tudta hitetni, hogy az osztrák császári ház egyik tagjának törvénytelen fia. Sűrűn szerepelt úgy is, mint *Ferencz* József király unokája. A szédelgések a rendőrség tudomására jutottak és az álgrofot ma a rendőrségre vitték, hogy igazolja, miből él.

— **Pekáry főkapitányhelyettes kitüntetése.** A király dr. *Pekáry* Ferencznek, a budapesti székesfővárosi államrendőrség főkapitányhelyettesének, buzgó szolgálatai elismerésül a III. osztályu vas-korona-rendet díjmentesen adományozta. *Pekáry* főkapitányhelyettes modern felfogásu kriminológus, akinek a kitüntetése nagy örömet keltett mindenfelől.

— **Feltört pénzszekrény.** Az éjszaka betörték *Radó* Jenő Lipót-körut 17. számú könyvnyomdájába, kifurták az ott levő pénzszekrényt és abból 150 korona készpénzt és egy zálogjegyet elloptak.

— **Tűz.** *Thiser* Fülöp szabómester *Akácza*-utcza 27. számú műhelyében tegnap este tűz támadt. A veszedelmet a házbéliek még idejében elfojtották.

— **Háziurak a törvény ellen.** A főváros népe éveken keresztül szabad prédája volt a házi urak kapzsiságának. Folytonos stájerolások ellen nem volt semmi menedék: az állandó lakásinség miatt a közönség teljesen ki volt nekik szolgálatva. Amikor már nagyon égető volt a helyzet, akkor került a sor annak az új szabályrendeletnek a meghozatalára, mely most november elsején lép életbe. Ez a szabályrendelet, mely sok tekintetben körülhártyázta a lakók érdekeit, természetesen vörös posztó volt a háziurak szemében. Legjobban fájt nekik az a paragrafus, mely kimondta, hogy egy évben csak egyszer lehet stájerolni, s hogy stájerolás után egy álló évig fölmondani nem lehet. A háziurak erre nyomban megalakultak, mint a szegény elnyomott háziurak ligája és szervezkedtek az érdekeik megvédelmezésére. Ebben a szervezkedésben most pattant ki egy fölháborító tény: a *Budapesti Ház- és Telektulajdonosok Szövetsége* cirkulárban tanította ki tagjait arra, hogy éppen azt a paragrafust, melyet fentebb érintettünk, hogyan lehet és hogyan kell kijátszani? Kioktatják a kevésbé ravasz és leleményes háziurakat arra, hogy van a szabályrendeletnek egy másik paragrafusa, mely szerint lakó és háziur irásbeli szerződésben a szabályrendelet intézkedéseitől eltérőleg is rendelkezhetnek. Ez a *Kolumbus* tojása, melynek segítségével a háziurak kaczaghatnak minden paragrafuson, mert a lakót egyszerűen be sen engedik költözni addig, amíg az irást alá nem írja. Az irásban pedig a lakást csak egy negyedévre, vagy egy félévre kapja meg s a háziurtól függ, hogy egy negyedéves mulva szerződik-e és milyen feltételek mellett? A Háziurak Szövetsége tehát a legszemérmertlenebbül üzi a törvény ellen való fölbujtást. Szociálista szakszervezetekre hasonló esetekben azonnal lecsap a hatóság. Reméljük, hogy ebben az esetben is tudni fogja mi a hőtelessége s erélyesen jár el a Háziurak Szövetsége ellen is, mely ez ellen a törvény ellen összeesküdő maffiává alakult.

— **Nagy olimpiai játékok Budapesten.** Budapest a jövő esztendőben igazán nagyszabású és szenzációs eseménynek lesz színhelye. *Junius* 15-e és *Julius* 15-e között a magyar fővárosban olimpiai játékok fognak lefolyni, amelyen részt vesz valamennyi világbanjáró. Az olimpiai játékok keretében lesz egy két hétre terjedő repülőgépversenys is, amelyen a világ valamennyi nagy aviatikusa részt fog venni és ebben fognak bemutatkozni a magyar repülőgépfeltalálók is. A nagy olimpiai játékok rendezésére szindikátus alakult. *Boda* Dezső főkapitány nemcsak megadta az erre vonatkozó engedélyt, hanem megígérte legnagyobb támogatását is. Az olimpiai játékokra mintegy félmillió korona értékű különböző díjat írnak ki és abban bizakodnak, hogy a díjaknak ez az összege csak szaporodni fog állami és fővárosi díjjal. A repülőgépversenyeken nemcsak repülőgépek fognak felszállani, hanem több kormányozható léghajó is. Tekintettel az előrelátható óriási nagy idegenforgalomra, már most gondoskodnak az itt időzendő idegenek szórakoztatásáról is. Nevezetesen öt estén keresztül vendégzerepelni fog a párisi *Opéra Comique* művészgardája, öt estén a montecarlói *opera* *Saljapinnal*, *Tettrazini*, *Bonci* és *Caruso* vendégzereplésével, ugyancsak öt estén át a milánói *Scala* fog előadásokat rendezni *Stracciari*, *Tita Ruffo* és *Anzelm* közreműködésével; bayreuthi mintára öt estén át ünnepi előadások lesznek a világhírű *Knote* vendégfellépésével, a szabad napokon pedig magyar előadásokat rendeznek. Erre a célra a *Margitszigeten* külön ünnepi színházat építenek, ha a fővárosi tanács erre megadja az engedélyt. Az egészhet jótékony célra rendezik, még pedig a tiszta hasznából egyformán részesítik a magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetét, a rendőrség nyugdíjgyűjteményét, a mentőket, a budapesti szünidei gyermektelep egyesületet és a *József* főherceg szanatóriumot. Védnökül egy magas állásu személyt fognak felkérni. A rendezőbizottság a jövő héten tartja meg alakuló ülését.

— **Harryman utóda.** Newyorkból jelentik: *Harryman* helyébe *Loewet* választották a *Southern-Pacific Railway*-vasut elnökévé.

— **Bernstein párbaja.** Tegnap vívta meg — mint röviden közöltük — *Bernstein* Henry, a híres francia színműíró párbaját *Chevassuval*, a „Figaro“ színházi bírálójával. A felek pisztolyra mentek. *Chevassu* volt az első lövés joga. A golyó oly közel ért *Bernstein* fejéhez, hogy annak haját horzsolta. *Bernstein* nem sietőtte el fegyverét. Kijelentette, hogy 8 semmi szin alatt nem lött volna ellenfelére.

— **A nagyváradi jogakadémia ifjúságának tüntetése.** A nagyváradi jogakadémia ifjúsága *Ferrer* emlékeztetőre akart gyászünnepet rendezni, melyet azonban *Bozóky* igazgató betiltott. Erre az ifjúság ma az ifjúsági olvasókörben rendkívüli gyűlést tartott, amelyen a *Ferrer*-ügy kapcsán a halálbüntetés eltörlésének kérdésével kívánták foglalkozni. Heves vita fejlődött ki, majd az ifjúság két pártra szakadt. A legnagyobb vita közben megjelent a körben *Bozóky* igazgató és követelte az elnöktől a gyűlés feloszlását, azonban az elnök a kör alapszabályaira hivatkozva a felhívásnak nem engedelmkedett. Erre nagyobb jelenetek folytak le, melyek alatt az akadémia többi tanárai is megjelentek és kapacitálták az ifjúságot a szétoszlásra, azonban ez nem sikerült. *Viharos* jelenetek után végül az elnök határozathozatal nélkül berekesztette az ülést.

— **Vámpanamák Amerikában.** Newyorkból táviratozza a *Kölnische Zeitung* tudósítója: Leirhatatlan nagy izgatottságot kelt az a leleplezés, hogy a vámkezelés körül évek óta hallatlan visszaéléseket követtek el a beviteli czégek. A csalások a vámhivatalnokok segítségével követtek el s alig van vámhivatalnok, akit az importőrök meg ne vesztegettek volna.

— **Estély a vámügyi bizottság tiszteletére.** *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter a német kereskedelmi szerződéssel kapcsolatban fölmerült vitás vámügyi kérdések rendezésére kiküldött német és osztrák bizottságoknak ez idő szerint *Budapest*ben időző tagjai tiszteletére ma este hét órakor a *Stefánia*-uti *Park*-klub helyiségeiben ebédet adott. Az ebéd folyamán az első beszédet *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter mondotta, aki köszöntvén külföldi vendégeit, rendkívül melegen emlékezett meg *Németország*gal való viszonyunkról. A miniszter beszédére *Koerner* titkos tanácsos, a német külügyi hivatal képviselője válaszolt.

— **Megint Cook ellen.** Ujra súlyos szakvélemények hangzottak el *Cook* ellen. *Bigourdan* francia asztronomus egy hozzá intézett kérdésre *Cook*ot közönséges csalónak és kalandornak mondotta. A két eszkimónak tanubizonysága, akik *Cook*ot utjára elkisérték, inkább *Cook* állításai ellen, mint mellett szólnak. Mert bármilyen tudatlan volt is az a két eszkimó, az bizonyosan feltűnt volna nekik, hogy az egyes tárgyak árnyékának hossza a nap állásának egyformasága miatt mindig egyenlő. az olyan jelenség, amilyen máshol sehol sem tapasztalható. És ezt a jelenséget a természet gyermekei bizonyosan észrevették, sőt meg is csodálták volna. Erről azonban a két-eszkimó egy szót sem beszélt. *Bigourdan* szerint azok a nagykirjedésű hómézők, amelyek a hegység felsőbb rétegeit borítják, egy embernek teljesen lehetlenné teszik. hogy rajtuk áthaladjon és a csucsot megmássza. Mindezek után *Bigourdan* arra a következtetésre jut, hogy *Cook* egészen közönséges csaló. A „*Martin*“ kérdést intézett *Franc* *Pavey*hoz, az ismert amerikai jogtudóshoz. *Pavey*nek az a véleménye hogy *Cook* tíz évi börtönt kapna, ha világosan bebizonyosodik, hogy nem jutott legalább az északi sark közelébe, hanem misztifikációjával felültette a tudományos világot, csakis azért, hogy a pártfogójától felajánlott pénzt megkaphassa. Ez az eljárás tényleg az amerikai törvényekbe ütköznék, amelyek valamely pénzösszegnek elfogadását tudva, hamis tények alapján szigoruan meg büntetik.

— **Borzalmas gázrobbanás Galicziában.** A *Boryslaw* melletti *Tustanowicz*ben, *Leon* *Reiter* bányaigazgató lakásán tegnap borzalmas szerencsétlenség történt. *Reiter* a közeli bányából világítás és fűtés céljára gázt vezetett a lakásába, amelyet elfelejtettek elzárni. Mikor *Reiter* háromnapos kis fiának dajkája éjjel teát akart készíteni és gyufát gyújtott, a kiömlött gáz meggyuladt, és felrobbanván, lángba borította az egész lakást. *Reiter* felesége és kis fia nyomban szörnyet haltak. *Reiter* néhány óra mulva behalt sérüléseibe, a dajka pedig életveszélyes sérüléseket szenvedett. A vizsgálatot megindították.

Pén
külvár
mely
bőző t
három
jét első
rakott
husz r
ményé
vat m
csére
könny
zat viz
is, hol
tőéagol
oltóság
sére. K
szélybe
tató h
tuszm
hosszas
csos, a
tályán
Az elh
Hivata
kezdte
osztott
gód fog
kár, 18
nizster
idején
szueok
lett ké
fort A
minisz
gróf C
1894-b
dalmi
kal a
ban és
munka
mányt
a Bud
érdeme
ban ta
zeti Sz
getések
munka
saság v
iratozz
pitani,
kosok
egy mo
besszar
pétervá
Moszkv
volt. K
nál szá
biztosít
összeg
is Gil
meg a
megkap
zasra
elfoga
sereg
teti fő
tettel
tika c
három
csalát
autome
millió
uj kat
ezmi.
rendel
aviatik
nyes n
ség va
zésere.
az első
tüzérez
nan s
rancsn
fontos
zászló
csak a
től, ha
a légh
tisztik
tonai
sabb t
czóra
tőber

— **Pusztító víztölcsér.** Genuában Focke külvárosát ma délután víztölcsér árasztotta el, mely utjában mindent összerombolt és különböző tárgyakat magával ragadott. A tölésér három hatalmas fát kidöntött, több ház tetejét elsodorta. Egy 3000 kg.-nyi homokkal megterhelt kocsi pillanat alatt a magasba emelt és husz méterre dobt. Ledöntötte egy gyár kéményét és a gyár teteje összeomlott és két lovat maga alá temetett. Emberéletben szerencsére nem esett kár, csak egyes személyek könnyen sebesültek meg. A tölésér több házat vízzel árasztott el, többek közt egy gyárat is, hol a munkát meg kellett szakítani. A hatóságok carabinieriakkal, rendőrséggel és tűzoltósággal siettek a bajba jutottak megmentésére. Egy Genua felé hajózó sthovner nagy veszélyben forgott, végül azonban sikerült vontató hajóval a kikötőbe hozni.

— **Szüry Dénes halála.** Szüry Dénes nyug. kultuszminiszteri tanácsos ma délután két órakeresztés után meghalt. Szüry min. tanácsos, a ker. miniszterium iparfejlesztési szakosztályának főnöke bátyját gyászolja az elhunytban. Az elhunyt Győr vármegyében Rételepon született. Hivatali pályáját mint másodéves joghallgató kezdte, ahonnan mint fogalmazó gyakornokot beosztották a kultuszminiszteriumba. 1872-ben segédfogalmazó, 1875-ben fogalmazó, 1881-ben titkár, 1886-ban osztálytanácsos lett, 1892-ben a minisztertanácsosi jellegű nyerte. Hivataloskodása idején a görög-keleti szerb egyházi kongresszusoknál a kiküldött királyi biztosok mellett kétszer volt titkári minőségben. — Trefort Ágoston miniszter alatt ő vezette a kultuszminiszterium elnöki osztályát és ennek élén állt gróf Csáky Albin minisztersége alatt is, végre 1894-ben ideiglenesen nyugalomba vonult. Irodalmi működését 1874-ben kezdte meg, fordításokkal a Beöthy Zoltán által szerkesztett Athenumban és mint tárczaíró 16 évig a fővárosi lapok munkatársa volt. Karlócai kiküldetéséről tanulmányt írt a görög-keleti szerb egyházi kérdéssről a Budapesti Szemlének és a Pesti Naplónak. Írói érdemei elismerésül a Kiszalud-Társaság 1893-ban tagjának választotta. Az utóbbi időben a Nemzeti Színház nevesebb műveiről írt lélektani fejtegetéseket, a Vasárnapi Ujságban, melynek hatévi munkatársa volt, tagja volt a Képzőművészeti Társaság választmányának is.

— **A megcsönkített holttest.** Pétervárról táviratozzák: Hosszas kutatás után sikerült megállapítani, hogy az a holttest, amelynek arczáról a gyilkosok a bőrt lenyúzták, Gillovic A. mérnöké, aki egy moszkvai selyemgyárnál volt alkalmazva. Régi besszarábiai nemesi családból származott, fivére a pétervári egyetemen jogász, szülei és rokonai Moszkvában élnek. A meggyilkolt mérnök 30 éves volt. Két év előtt egy pétervári biztosító társaságnál százezer rubelre biztosította életét. Az illető biztosító társaság azzal tagadta meg a biztosított összeg kifizetését, hogy a meggyilkolt áldozat nem is Gillovic mérnök és a tettesek azért csönkítették meg a holttestet, hogy ne legyen felismerhető és megkapják a százezer rubelt.

— **Három millió korona a katonai léghajózásra.** A legutóbbi közös miniszteri tanácskozáson elfogadott közös költségvetés tudvaleg a hadsereg szükségleteinek jelentős emelkedését tünteti föl. E szükségletek keretében különös tekintettel voltak a katonai léghajózásra. Az aeronautika céljaira, ennek rohamos fejlődéséhez mérten, három millió koronát irányoztak elő. Ezzel kapcsolatban jelentékenyen emelkedett a katonai autómobilokra való kiadások tétele is. A három millió koronából elsősorban az építés alatt levő új katonai aeronautikai intézet költségeit kell fedezni. Kerek másfél millió koronába kerül a megrendelt kormányozható léghajók építése is. Illy aviatikai és általában aeronautikai téren eredményes működést fejthessen ki, evéből sürgős szükség van a katonai aeronautikai intézet újjászervezésére. Erre nézve pár nappal ezelőtt történt meg az első lépés az által, hogy az intézetet az 1. vár tűzrezervd körletéből függetlenítték és az ujonnan szervezett forgalmi csapatok — dandárparancsnoksága alá helyezték. A legközelebbi és legfontosabb lépés az intézet átalakítása léghajós zászlóaljává. Ennek a felállítása természetesen nemcsak a budgethez mért szükségletek jóváhagyásától, hanem az ujonczlétszám emelésétől függ, mert a léghajós zászlóaljnak külön ujonczai lesznek. A tisztikar kiegészítése már folyamatban van. Katonai léghajózásunk fejlesztésére nézve legfontosabb természetesen a parlamenti hozzájárulás és e célra szükséges anyagi eszközök megadása tekintetében.

— **A király orgonájának átvétele.** A király a koronázás negyvenedik évfordulója alkalmából remek kiviteli orgonát ajándékozott a budavári koronázó Mátyás-templomnak. A műemlékek országos bizottságának felhívására az új orgonát a héten szakértők által álló bizottság vizsgálta meg, melynek tagjai voltak: Bellovics Imre karuagy, Vavrincez Mór székesegyházi karnagy és az Országos Zeneakadémia részéről Szautner Zsigmond és Antalfi Zsolt Dezső zenetanárok. A bizottság alaposan megvizsgálta és kipróbálta az új orgonát, melynek 77 regisztere és négy manuáléja van s villamos áram látja el a légfúvókat. A bizottság megállapította, hogy az orgona szerkezete bámulatos pontossággal működik és a hangszeren bármiféle hangeffektus elérhető. A szakbizottság jelentése alapján a műemlékek bizottsága átvette az új orgonát, mely legközelebb fog átadatni a fővárosnak, mint kezgyárnak. Az új orgonán minden vasárnap a tiszórai nagymise után egyházi orgonaversenyt tartanak a főváros legjobb orgonajátzóit.

— **A Haverda-ügy.** Ma alakult meg a szabaddai törvényszék ítélőtáncsa a Haverda-ügyben. Elnök: Salánsky József dr., előadó-bíró Balogh Béla dr., szavazóbíró Denk Tivadar. A törvényszéki elnök napról-napra névtelen leveleket kap, amelyben arra kéri, hogy Haverda Mariát mentse fel. Tegnap azonban olyan tartalmu levél érkezett Haverda Mariska volt szeretője aláírásával, mely követeli, hogy Haverda Mariskát akasztják fel, mert ő a felbujtó.

— **Aktalopás a Várházban.** Az illetéktiszbási hivatalnak egy magáról megfeledkezett tisztviselője aktalopásra vetemedett, hogy ezzel néhány száz koronához jusson. A bűnös ifjú Fekete György husz éves napidijas, akinek eddig sikerült elrejtőzni a detektívek elől.

Ramaszéder Lipót háztulajdonosnak a Baross-utca 117. számú házában levő lakásán szeptember 28-án megjelent egy fiatal ember, aki dr. Székely György állami végrehajtónak mondta magát. Kijelentette, hogy az adófelügyelőség behajtó osztályának hivatalnokai s foglalni jött a háztulajdonos illetéktartozása miatt. Ramaszéder hajlandó volt fizetni s nyugtára át is adott száz koronát. A fiatal ember a látogatást megismételte október 24-én, de akkor csak harmincznyolcz koronát vett föl. Majd két nap múlva újra jelentkezett s akkor azt mondta, hogy a háztulajdonos 100 koronával több illetéket fizetett, mint amennyit kellett volna. Ekkor újra tizenöt koronát kapott, hogy készítsen el egy kérvényt, amelyben a száz koronát a háztulajdonos visszakéri. Tegnap azután Ramaszéder Lipót Székely Györgytől levelet kapott, amelyben ötven koronát kért, hogy elutazhassék Csikmegyébe apjának halálos ágyához. Ekkor már a háztulajdonos gyanupörrel élt s elment a Várház-köruton levő adóbehajtó osztályba. Ott csakhamar észrevették, hogy a Ramaszéder Lipót-féle aktákat ellopták s a lopást a nyugtán levő aláírás után ítélve, csak Fekete György napidijas követhette el, aki ellen már máskor is volt panasz. Jelentést tettek a főkapitányságon, amely azonnal intézkedett a bűnös ifjú kézrekerítése dolgában. Egész éjszaka detektívek figyelték Feketének a Magyar-utca 25. számú házában levő lakását, de eredmény nélkül. Valószínű, hogy Fekete másokat is hasonlóképpen csalt meg s a hivatalban most vizsgálják, hogy még milyen akták hiányoznak.

— **Az eltűnt és megkerült plébános.** Annak idején írt adtunk róla, hogy Szathmáry Géza pécskai plébános eltűnt a parochiájáról és hogy a plébánián eltűnése után nagy hiányokat vettek észre. Mire kiderült, hogy a plébánost jó szíve döntötte veszedelembé. Arról érkezik ugyanis Makóról híradás, hogy a plébános ott van. Egy újságíró beszélgetett vele és az öreg plébános elmondta, hogy Pécskán sok emberért jót állt, akik fizetésekor cserben hagyták és neki kellett fizetnie értök. Fizetett is, amíg tudott, de mikor látta, hogy tovább nem bírja, elhagyta a plébániát és szerzetést bolyongott. Volt Szabadkán, Győrött, míg Makóra jött, hol nevelt lányánál tartózkodik. Elmondta, hogy ő senki vagyonához nem nyúlt, még kevésbé a plébánia vagyonához. Makón pár napig szándékozik maradni, ahonnan pár napra Pécskára megy, hogy személyes jelenlétével igykezzék a róla elterjedt híreszteléseket megczáfolni.

— **Ki akarta vágni a felesége nyelvét.** Párját ritkító vadság kitörését jelenti az alább regisztrálandó hír. Barcson történt, hogy Hauptmann Simon nevi odaváló ember egyszer s mindenkorra el akarta némitani nyelvű feleségét. Legutóbb egy perpatvar közben kést rántott, felhasította felesége alsó és alsó ajkát és egy fogát kiverve, az asszony nyelvét akarta kivágni, de a házbüliek a sikoltozásra bejöttek és az asszony kiszabadították. A súlyosan sérült asszonyt orvosi műtétnek kellett alávetni.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerethetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Letartóztatott csalók.** Özvegy Kovács Istvánné Pece Erzsik szakkácsnő összegyűjtött egy kis pénzt s megunva a cselődsort, valami üzletet akart nyitni. Az asszony irástudatlan lévén, felolvastatta a lapok apróhirdetéseit s ebből megtudta, hogy az Almásy-téren Szöllösi Vazul foglalkozik üzletek adásközvetítésével. Felkereste Szöllösit, akit egy társával egy Almásy-téri kocsmában talált. Szöllösi nyomban fényes üzletet ajánlott, de províziókép 400 korona provízió előzetes lefizetését kérte. Irást csináltak. Szöllösi azt mondta, hogy szerződés, tulajdonképpen pedig az állott benne, hogy 400 koronát Kovácsné kölcsön adott nekik. Az irni-olvasni nem tudó asszony aláírta. Csak később tudta meg, hogy becsapták. Feljelentést tett a rendőrségen, amely a szélhámosokat Szöllösi Vazul rovott multu czipészegéd és Vanyatka Endre rovott multu napszámos személyében letartóztatta.

— **Papi ruhás szélhámosok.** Sebők Imre, a Rákóczi-kollégium igazgatója feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy könyvgyűnök, aki papi ruhában járja be az országot, a kollégium nevében szélhámoskodik. Sorra járja a főpapokat és gróf Apponyi Albert kultuszminiszter nevével hamisított okmányt mutat fel, amely azt tanúsítja, hogy az ügyök által kolportált díszrunka egész jövedelme a Rákóczi-kollégiumot illeti. Ezzel az ürüggyel 80 koronáért silány kiviteli könyveket ad el a jözivül embereknek. Járt Szatmáron, Aradon, Nagyváradon és másutt. Nagy Jenő és Végő Miklós neveket használta. A rendőrség nyomozza a szélhámos könyvgyűnököt.

— **Ujházy Ede az Apolló-színházban.** Egész Budapest művész-világa beszél az Apolló legújabb szenzációjáról, a Torquato Tasso-ról. Olyan minden ízben kidolgozott alakításnak csodájára jár minden színházlátogató ember s ez birta rá a mestert is, hogy Ivánfi Jenő kisérletében elismeréssel adozzék ennek a kiváló művészi produkciónak. Hogy esténként zsúfolt házak nézik végig az Apolló előadásait, arról már felesleges beszámolni.

— **Husmérgezés.** Tegnap megint két husmérgezés történt a fővárosban. Mind a két esetben romlott hentesáruk mérgezték meg a szerencsétleneket. Takács József 29 éves munkás tegnap Ormagy-utca 10. számú lakásán fött kolbaszt evett. Negyed óra múlva görcsök lepték meg s oly rosszul lett, hogy a Rökus-kórházba kellett vinni. — Puff János mészáros a külső Soroksári-ut 88. számú kocsmában dísznőszajtot evett. Nyomban utána mérgezési tünetek között megbetegedett. Az István-kórházban ápolják. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Gyújtogató betörők.** Az 6-budai rakpart 8. szám alatt az izraelita hitközség tulajdonát képező sakterbódéba az éjszaka betörtek s miután kifosztották, felgyújtották. A tüzet Német II. János és Pintér V. József rendőrök észrevették és eloltották.

— **Dühöngő albról.** Balint József 35 éves közműves Mihalik Péter malommunkásnál lakott a Bajza-utca 42. szám alatt. Az albról összeférhetetlen természetű, rabiátus ember volt s ezért felmondották neki a lakást. Ezen Balint tegnap este annyira dühbe jött, hogy baltával bevverte a lakás minden ablakát, majd Mihalikra támadt. Csak a házbüliek segítségével sikerült a dühöngő részeg megfékezni. Bevittek a főkapitányságra, de részegsége miatt még nem tudták kihallgatni.

— **Uj látványossággal gyarapodott a főváros.** A Rákóczi-ut 20. szám alatt megnyitott az Osztrák-kávéház, amelynek már külső bejárata is meglepően impozáns. A kávéház belső berendezése köröskörül valódi velencei tükrökből, pazar csillárokból, majolika betéti asztalokból és több elkülönített kényelmes páholyból áll. A helyiséget a vendégek részére igen szemléltetőnek és kellemesnek teszik. Esténként az országzerté ösmert debreczeni Magyar Imre cigányprimás tizenöt éves csodafiával hangversenyez, a fényes berendezésű helyiségben.

— **Eltűnt tanuló.** A rendőrségen ma bejelentették, hogy Pál Dénes 12 éves tanuló a Rökk Szilárd-utca 3. számú házában levő lakásáról, Zalargovszki Kornel 13 éves gimnáziumi tanuló a Madách-utca 32. számú házából és Turcsányi Miksa 12 éves iskolás fiú a Murányi-utca 21. számú házában levő lakásáról eltűnt. Az eltűnt gyermekeket a rendőrség keresi.

x Szép a bajusz Hajdusági pedróval.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Bob hasajtó a legköllemesebb, 10 Allér.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Komlóssy Emma** a Vigszínházban. Ma este kezdte meg vendégszereplését a Vigszínházban **Komlóssy Emma**. Riza szerepét játszotta a Tatárjárásban nagyszámú közönség előtt, amely Riza báróné pompás Holdvilág-dalában csak ma este gyönyörködhetett igazában. A művésznő elsőrangú énektudása, gyönyörű hangjának kritálytisztasága, talán sosem érvényesült jobban, mint éppen ma este. Amellett játéka csupa tűz és temperamentum volt. A közönség már belépő dalát is megismételtette, de az igazi meleg sikert a Holdvilág-dallal aratta. Felvonások után számtalanszor hívták a lámpák elé és tisztelői virággal halmozták el. Ha a Vigszínháznak csakugyan az a szándéka, hogy **Komlóssy Emmát** szerződteti operett-előadásaihoz, akkor jobbra választása nem is eshetett. **Komlóssy Emma** ma kétségkívül a magyar operett-színház legszebb hangú énekesnője. Dicsérettel kell megemlékeznünk az előadás többi szereplőiről is. **Molnár Aranka** bájos közvetlenséggel játszotta **Troszka** báróné szerepét. A fiatal művésznő szemlátomást fejlődik. **Tanay** pompás **Lorentey** főhadnagya, továbbá **Sarkadi, Szerényi és Vendrei** nagyban hozzájárultak az est sikeréhez.

(*) **Az Operában** holnap, pénteken **Smetana** Frigyesnek a múlt héten bemutatott dalműve, **Dalibor** kerül színre másodsor. Szereposztása a következő: **Milada—Vasquezné, Jutta—Medek A., Dalibor—Arányi, Wladiszláv cseh király—Takáts, Budivój—Mihályi, Benes börtönőr—Venczell, Vitek—Déri, egy bír. —Kárpát. Az előadást Kerner István karnagy vezényli és Alszegey Kálmán főrendező rendezi. (Évi bérlet 114. szám.) — Szombaton az **Alarcos** bált adják **René** szerepében **Rózsa S. Lajos** vendégfelléptével. Ugyanezen az estén először énekl **Analiát—Sebeők Sára és Oskárt—Sándor Erzsé. Küzreműködnek még az előadásban: Fodorné, Lunardi, Kornay, Kárpát, Hegedűs, Ney B. (Évi bérlet 120. szám.)****

(*) **Slezák** Kár, hogy **Slezák** nem tudta megállapítani magában, hogy szinpadai éneklés még nem daléneklés és egy mindig mosolygó széke tenorista édes, émelegyön édes éneklése még nem művészet. **Slezák** Leó nem dalénekes, ha ezt ő maga is belátta volna, akkor operai áriákból állította volna össze az egész műsorát. Mert itt igazán excellens művészen **Slezák**, nagyon színes, érzéki, tömör csengésű organumán által diadalmasan formálódnak ki a forró, lyrai melódiák. És a szinpadai éneklésnek fogásai is vannak, amelyekhez **Slezák** kitűnően ért, több sajak meglapul csöndesen és apróbb anariztikumok nem bántják a hallgatót. De a daléneklés, — az más. Az nagyon megtisztult művészet. És nagyon stílusos. És nagyon érzékeny. Ehhez a különös művészethez pedig nem eléggé megtisztult a **Slezáké**. A lyrája egy csöppet sem mély, csak egy csöppög a sok méztől és a szentimentális lágyágtól. A legélesebben föltűnő ez annál a dalsorozatnál, amelyet **Slezák XVIII. századbeli** német énekekkel állított össze. Igaz, hogy hangversenyteremben — különösen a **Vigadó** rettenetes hodályában — ezek az apró piéce-ek alig érvényesülhetnek, igaz az is, hogy csak valami rendkívül szubtilis, csupa-stílus művészet tudna valamit kihozni a német népdalszerű énekesekből, de viszont azt is meg kell hagyni, hogy **Slezák** éneklése nem volt se elég finom, se elég stílusos. Ha csak abban nem, hogy az édeskedés dalokat még jobban megczukrozta, a naivitásokból pedig kedélyességet csinált. A modern daloknál a mélységig és az egyszerűen nemes poézisig nem tudott eljutni. **Brahmsot** nem hozta közel hozzánk. Viszont **Löwének** a „**Tom, der Reimer**”-jét — eljátszani való dal — gyönyörűen hozta ki. És aztán énekelte **Puccinit**. Ez a **Slezák** már más volt: a tenorista, a szinpadai énekes; csupa akcentus, csupa kifejezés volt az éneke. A fazirozása művészi, az énektechnikája lebilineselően nagy, a hangja pedig csillogó. Fénylött ez a szépséges, nagyszerű tenor. **Viharos** tetszés zúgott végig a termen, amikor befejezte, amely ünnepléssé fokozódott a ráadá-

soknál. **Slezákot** **Pahlen** zongorás kísérte türethető jól, közben pedig maga játszott, türethetően rosszul. (de)

(*) **Csalás hamisított képekkel**. A napokban több oldalról érkezett panasz a Képzőművészeti Társulathoz, hogy különösen most, a téli tárlat megnyitása előtt, részint ismertebb művészek hamisított aláírásával ellátva, részint más közönséges mázolásokkal csapják be a hálalók a hozzá nem értő, hiszékeny közönséget. Hamis üzérkedésükre az ügynökök és az álművészek, akiknek soha nem sikerült sehol nyilvánosan kiállítani, rendkívül ravasz, fondorlatos módot eszeltek ki a közönség félrevezetésére, amelylyel a művésztől teljesen távol álló, értéktelen limlomokért sokszor igen nagy összegeket vágnak zsebre. Ugyanis a Műcsarnok tárlataira bekiülő minden művet a Képzőművészeti Társulat hivatalos főkönyvi lapjával kell felszerelni, amelyenket, tekintettel arra, hogy a tárlatokon bárki is kiállíthat, ha művét a jury elfogadja, a titkárság egyszerű kérésre, mindenkinek kiadott. Persze száz meg száz ilyen főkönyvi lap a Műcsarnokba soha többé vissza nem került. Ezeket a szelvényeket annak rendje és módja szerint kitöltötték egy-egy ismertebb művész nevével, ráírták a kép címét és értékét, ráhamisították a sajátkezü aláírást és még a tárlat rendezése alatt elindultak azokkal hálalni. Persze, hogy a vásárló könnyebben hitelt adjon a kép valódiságának, ráhamisították a főkönyvi lapra a jury ítélezését is, bélyegzővel látván azt el, amely bizonyítja, hogy a jury a képet a tárlatra elfogadta. Azonban így is feltűnő lehetett volna, hogy a művész a tárlatra már elfogadott n. gy. értékű képtől potom pénzért megválni kíván, erre azonban a svindlerok százféle magyarázatot is találtak ki. Legtöbb esetben azt hazudták, hogy a tárlat csak sokára nyílik meg, s nagy titokzatosan elárulták, hogy a művész olyan súlyos pénzzavarral küzd, hogy nincs módjában megvárni, amíg a Műcsarnokban elkel a képe. S hogy elkel-e, nem is bizonyos. Ezért kénytelen tudadni rajta, de ők csak a legnagyobb diszkreció mellett adják oda, nehogy a művész hírneve sorbát szenvedjen. Így sokan felültek nekik, míg most végre kelezésbe kerültek. Tudatlanul néhány ismert műpártolóhoz kerültek, akiknek a főkönyvi számmal ellátott hamisított és más közönséges mázolásokat kínálták megvételre. Ezek az eseteket nyomban jelentették a Műcsarnoknak, ahol legelőször a jury foglalkozott a csalás ügyével. A jury addig is, amíg az illetékes fórumon a szükséges intézkedéseket megtehetik, ezután óva inti a képcsalóktól a nagyközséget és felhívja a figyelmét arra, hogy a Műcsarnok műtárolsi hivatala minden esetben teljesen díjtalanul, a legnagyobb készséggel áll rendelkezésére, ha ilyen ügyben oda fordul bárki is. Mert különösen a jelenlegi téli tárlat előtt volt nagy kereslete a főkönyvi lapoknak. Majd három-ezret vitték szét, holott a tárlatra csak ezerháromezret művet küldtek be. A főkönyvi lapok kiadása dolgaiban az igazgatóság és az összes művészeti szakbizottságok fognak határozni.

(*) **Fedák Sári Tótzerdahelyen**. A mi hűtelen „Zsezsánk” ez idő szerint zalamegyei birtokán, Tótzerdahelyen gazdálkodik. Egy vidéki hírlapíró, aki meglátogatta, arra kérte, hogy csáfolja meg azt a hírt, hogy birtokát eladja **Kóburg** Lujzának. Lehet, hogy a herezegő érdeklődött a birtok iránt, de ő Tótzerdahelyt sem a herezegőnek, sem másnak nem adja el semmi pénzért. Annaira nem, hogy legutóbb beregszászi házat is eladta, ottani háztartását feloszlatta és teljesen Tótzerdahelyre költözött. Ami szabad időt enged neki a szinpad, azt mind ott tölti. Művészi terveiről is volt mit mondania a művésznőnek. Most várja a meghívót, mikor kell bécsi szereplését megkezdnie. Különböző bécsi és berlini igazgatók pazarul fényes szerződésekkel kínálják, de mai szerződését az igazgató nem akarja felbontani.

(*) **Jövőre is Szendrei** az aradi színház igazgatója. **Szendrei Mihály** aradi színigazgató hat éves szerződése jövőre lejár. A szinügyi bizottság mai ülésén elhatározták, hogy pályázat mellőzésével a **Szendreivel** kötött szerződést további három évre meghosszabbítani ajánlják a városi közgyűlésnek.

(*) **A soproni társulat Békéscsabán**. **Nádasi József** társulata a soproni színház átalakítás munkáinak befejeztéig **Békéscsabán** működik. A közönség melegen felkarolta a társulatot, melynek új primadonnája **Feledi Boriska**. Itt említjük meg, hogy a szombathelyi új arénát, melyet **Nádasi** e nyáron építtetett a gráci sörgyár telkén, a tulajdonos a városnak ajándékozta. A házadókatáster hitelesítési munkálatai során ugyanis adót vetettek ki az arénára, mivel hogy a törvény csak oly színházépületeket tesz adómentessé, amelyek városi, vagy törvényhatósági tulajdont ké-

peznek. Az adó kivetésénél megállapították, hogy a szombathelyi aréna voltaképpen a gráci sörgyáré, miért is erre rójják ki az adót. Csakhogy a gráci sörgyár nem akarja ezt az adót megfizetni; és inkább kész az arénát a városnak ajándékozni.

FŐVÁROS.

A tejkereskedelem házi kezelésben.

Budapest, október 28.

A közéletbizottság ma azzal az érdekes és nagyfontosságú javaslattal járult a főváros tanácsa elé, hogy a főváros vegye házi kezelésbe a tejkereskedelmet. Kétségtelen, hogy Budapest tejjel ellátása a legminimálisabb követelményeknek sem felel meg, hogy a forgalomba hozott rengeteg mennyiségű hamisított tej nemcsak anyagilag károsítja meg a közönséget, hanem a közegészségügyre is nagymértékben veszedelmes.

A javaslat egyrészt kiterjeszkedik azon módzatokra, melyek segítségével a visszaélések megszüntethetők volnának, másrészt foglalkozik a tejjel alakulásával s a tejjelgazdaság okaival. Ismereti a külföldi nagy városok tejkereskedelmi viszonyait és azokat a törekvéseket, amelyeket a kereskedelem rendezése érdekében a külföldön kifejtettek.

Az előtanulmányokból az ügyosztály arra a következtetésre jutott, hogy a nagy városok tejjel való ellátása és tejkereskedelmének rendezése mai formájában nem elégíthet ki bennünket, s ha azt akarjuk, hogy a főváros lakosságának tejjel való ellátása minden tekintetben egészséges alapokon nyugodjék: egy egyszerű tejjelgazdálkodási szabályrendelet alkotásával nem érhetjük, hanem oda kell törekednünk, hogy a tejkereskedelem megbízható kezébe legyen bérve. A legalkalmasabb tehát az volna, ha a község maga látná el a lakosságot a szükséges tejjel.

Behatóan foglalkozik az előterjesztés azokkal a nehézségekkel is, amelyek a nagy feladatok megoldásánál a fővárosra hárulnának. Részletelesen ismertetik a gyakorlati megoldás módjait s a házi kezelés elé gördülő akadályokat. De egyúttal rámutat ezek leküzdésének lehetőségére is. Kifejti nevezetesen, hogy ily terjedelmű feladatok csak akkor oldhatók meg minden irányban kifogástalanul, ha a főváros a javasolt házi kezelésnél egyrészt magát a tejjeltermelő gazdaközönséget, másrészt magát a földmívelésügyi kormányt, mint a tejjeltermelés fejlesztésének országos érdekképviseletét, szoros kapcsolatba tudja hozni a községi vállalkozással. A tejjeltermelő gazdaközönséggel az ügyosztály a Budapesti Tejcarnok Szövetkezet utján keres kapcsolatot, mint amely szövetkezet ma is a legnagyobb tejjel szállítója a fővárosnak s fennállása óta tagjai közé sorolja az ország legnagyobb és legtekintélyesebb, belterjesen vezetett gazdaságait. Így a községi kezelés azonnal kipróbált, hatalmas központtal indulhatna meg.

Ez okból az ügyosztály azt javasolja, hogy:

1. Határozza el a közgyűlés, hogy a főváros a közegészség és a fogyasztó közönség érdekében a tejkereskedelem rendezése céljából az érdekeltekkel szövetkezetet alakít.

2. Hatalmazza fel a közgyűlés a tanácsot, hogy a szövetkezet megalakítása érdekében az előterjesztésben foglalt irányelvek alapján a Budapesti Központi Tejcarnok Szövetkezettel lépjen összeköttetésbe és folytatson tárgyalásokat, amelyeknek eredménye szerint tegyen a közgyűlésnek megfelelő javaslatot.

3. Irjon fel a közgyűlés a földmívelésügyi m. kir. miniszterhez az iránt, hogy nyilatkozzék az alakítandó szövetkezetben való részvétel iránt.

(*) **Küldöttségek**. A Zugligeri Egyesület küldöttsége ma a Kutyvölgyi-ut megépítését kérte a polgármestertől, mert egy szövetkezet az ut mentén hatvanhárom családi házat akar építeni. A Szechenyi-telepi Polgári Kör küldöttsége arra kérte a polgármestert, intézkedjék a közuti villamosnak a telepig való meghosszabbítása iránt. **Bárczy István** polgármester megígérte, hogy a kérélmeket tanulmányozni fogja.

(*) **A földadókataszter kiigazítása**. A földadókataszter kiigazításával kapcsolatos helyszínelési munkálatokat a pesti oldalon már befejezték és a tanács közhírré teszi, hogy az osztályba sorozások ellen november hó 22-ig lehet felelkezni. A helyszínelési munkálatok jegyzékét november hó 22-ig a IV. kerületi előjárásánál közszemlére van kitéve.

Szén, kokszt, téli fűtéshez
briket és antracit

téli fűtéshez
a pontos szállítás érdekében későbbi határidőkre már most rendelendő.
Telefon: detall: 78-98, 88-92. 164 interurban.

Radnay Károly
Budapest, Váci-körút 78. sz.
Sürgőnyezim: ANTRACIT Budapest

EGYESÜLETEK.

(—) A keresk. alkalmazottak diszközgyűlése. A Kereskedelmi Alkalmazottak Orsz. Egyesülete ma este fényes ünnepség keretében avatta fel Andrássy-uti új helyiségét. Az ünnepély diszszónoka Vázsonyi Vilmos volt, aki beszédében részletesen ismertette az egyesület történetét és kiemelte különösen annak nagy szociális tevékenységét és sikereit. A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után Barczy István polgármester nagy figyelem mellett fejtegette az egyesületnek szociális téren szerzett érdemeit. Ezután a különböző kereskedelmi testületek kiküldöttjei üdvözölték a kereskedelmi alkalmazottak egyesületét. Demény Károly a posta és távirat-igazgatóság nevében, Wollák Soma a Kereskedőifjak Társulata nevében, Kriszhaber Leó a Kereskedelmi és Iparkamara nevében, Fürst Bertalan a gyári és kereskedelmi tisztviselők nevében és végül Hegedüs Vilmos a Magyar Utazók Egyesülete nevében tartott üdvözlő beszédet. A fényes ünnepséget Vázsonyi Vilmos zárószavai rekesztették be.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Zsitvay Leó bucsuja. A budapesti büntető-törvényszék és járásbírósa bírái és jegyzői ma délben tizenkét órakor bucsúztak el a kuriai tanácselnökké kinevezett Zsitvay Leó volt törvényszéki elnöktől. A bucsuzás az elnöki szobában folyt le, ahol Tóth Ernő táblai bíró, a büntető-törvényszék ideiglenes vezetője mondott bucsuzató beszédet. A bírák és jegyzők nevében köszönetét fejezte ki Zsitvaynak, aki közel két évtizeden át igazán szívében viselte a testület érdekeit. Zsitvay Leó meghatottan mondott köszönetet és válaszában utalt arra, hogy nem kereste azt a zajt, amely tanácselnökké kinevezése alkalmából a törvényszék elnöki székéből való távozását kíséri. Azt tapasztalta, hogy a sajtó nagy része, a jogászközönség, sőt a jogkereső közönség is babért nyújtott neki működéséért. Ennek a babérnak őt csupán a szára illel meg, ellenben a levelek az ő hűség és szorgalmas munkatársait, bírótársait. A babér szára hamarabb el fog száradni, mint ahogy a levelek lehullanak. Végül megköszönte bírótársainak ügybuzgalmát, fáradhatatlan szorgalmát és meleg megszólítását. A beszédet élénk éljenzéssel fogadták.

§ A plébános panasza. A szocialisták lapjának a múlt évi október 2-án megjelent számában Sallai József micskei biharmegyei földmunkás azzal vádolta meg Rosenberszki Gyula micskei esperes-plébánost, hogy amíg ő Amerikában járt, a plébános elcsábította a feleségét. A plébános sajtópüört indított, amelyet ma tárgyalt a büntető törvényszék Tholt bíró elnöklésével. A tárgyaláson a vádlott és védője, dr. Ladányi Ármán, kérték a valódiság bizonyításának elrendelését. A bíróság azonban a kérelmet megtagadta. A tárgyalás után a bíróság bűnösnek mondotta ki Sallai Józsefet a rágalmasz vétségében és ezért egy hónapi fogságra és a Népszavát terhelő 250 koronára, nem fizetés esetén 25 napi fogságra átváltoztatható perzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen a vádlott és védője fellebbezett.

§ Letartóztatott ügyvéd. Röviden megemlékeztünk már arról, hogy a nagyváradi ügyészség e hó 26-án letartóztatta dr. Rokszin György előkelő dúsgazdag román ügyvédet, a nemzetiségi mozgalmak egyik vezérét, aki ellen azt a vádat emelte, hogy a törvényszék pertárából egy tizenötezer és egy kilencezer koronás váltót, amelyen aláíróként szerepelt, ellopott. Ebben, a vádirat szerint, büntetésre volt Porumb Kornél községi jegyző, aki jelenleg sikasztás miatt le van tartóztatva. A fiatal ügyvéd letartóztatása városszerre nagy feltűnést keltett. Dr. Rokszin Györgyöt a vizsgálati foglyok cellájában helyezték el. A családja roppant kétségbe van esve és folyton azt hangoztatja, hogy a letartóztatott ügyvéd ártatlan és csakis tévedés foroghat fenn. Az ügyvéd ártatlanságáról legjobban meg van győződve védője, dr. Fráter Pál, aki élesen elítéli az ügyészség eljárását. Dr. Fráter Pál védő ma részletesen nyilatkozik a nagyváradi lapokban. Nyilatkozatában hevesen elítéli a nagyváradi ügyészség azon eljárását, hogy Horváth József volt ügyészségi irnokot, aki fontos mentőtanuként szerepel a pörben, nem is engedte kellően szőzhez jutni és döntő súlyu vallomásának nem is

adott helyet. Majd vitatja hosszas fejtegetésben, pontról-pontra védencének ártatlanságát és nyíltan hangoztatja, hogy a kir. ügyészség eljárásával arra törekszik, hogy a szerencsétlen fiatal ügyvédet erkölcsileg teljesen tönkretegye. Az ügyészség fél Rokszin György ártatlanságának kiderültétől — írja a védő.

§ Rágalmazásért elítelt jegyző. Gyulay Kálmán visegrádi jegyzőt a pestvidéki törvényszék felebbviteli tanácsa Zubovics Fedor kapitány ellen elkövetett hatóság előtti rágalmazás miatt pénzzel meg nem váltható nyolcz napi fogsázbüntetésre ítélte.

§ Volt képviselő fogságban. Dr. Ivánka Milán ügyvéd, a bazini kerület volt országgyűlési képviselője, akit a bíróság izgatás miatt tudvalevőleg egy évi államfogságra ítélte, november hó elsején megkezdte büntetésének letöltését Váczon.

§ Halálos ítélet. A csikszerepai esküdtbírósa Portik János gergelyremeteli lakost, aki áldott állapotban levő feleségét előre megfontolt szándékkal fölakasztotta, halálra ítélte. Az elítelt védője kegyelemért folyamodott Portik nevében.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Nyolczadik nap. —

Jobbára a fogadott lovak győztek, csak a nap főszámában: a Tokio-versenyben okozott némi meglepetést Vansittart veresége. A Gagamén csak mérsékelt második lett az istállója által meglehetősen lefogadott Buffalo mögött. Nagyon figyelemreméltóan futott Krikerl, mely csak fejhoszszal maradt le harmadiknak. Az Allee-handicap nagy feldőlőből az első sorban pártolt Ridolfi került ki győztesen, jászva hagyva maga mögött Viganót, melyet horribilis súlyával Vörös király követett harmadiknak. Jól előkészített coupja sikerült a Szemere-istállónak a második futamban az először szerepelt Velezta győzelmével, amit legjobban bizonyít a könyveseknél és a totalisaturnél levő különbség a kvótát illetőleg.

Részletes eredmény a következő:

I. Háromévesek gátversenye. Díj 4000 korona. Táv 2400 méter. 1. Szemere M. sm. Finstergrün 65 kg. (Fejes). 2. Hg. Taxis S. stpm. Dont care 65½ kg. (Healy). 3. Dávid E. pm. Triumvir 66 kg. (Csompora). Futottak még: Nika (Opatovszki), Fruska (Slinn), Panosoló (Lawton), Temeraire (Fries), Maricza (Vajda). Könnyen két hoszszal nyerve, háromnegyed hoszszal harmadik. Tot.: 10:32, 20:33, 72, 44.

II. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Szemere M. sk. Velezta 52 kg. (Dyck). 2. Gr. Feestetich T. sk. Boule de Neige 52 kg. (Hewitt). 3. Lossonezy Gy. pk. Mortola 55½ kg. (Janek). Futottak még: Rose of Sorrent (Korb), Biztos (Pretzner), Raymonde (Jones), Jungfer (Baumgartner), Add ide (Vivian), Soudan (Heidt), Ellipe (Broadwood). Biztosan egy hoszszal nyerve, félhoszszal harmadik. Tot.: 10:46, 20:35, 32, 29.

III. Tokio-verseny. Díj 15.000 korona. Táv 2000 méter. 1. Egyedi L. 46. pm. Buffalo 56 kg. (Hewitt). 2. Jankovich-B. Gy. 46. pm. Vansittart 56 kg. (Janek). 3. Gr. Lamberg H. 36. sk. Krikerl 50½ kg. (Bullock). Futottak még: Fabelhaft (Fries), Ferroniere (Jones), Verőfény (Miles), Dinom-Dánom (Carlslake), Mony (Korb). Biztosan másfél hoszszal nyerve, rövid fejhoszszal harmadik. Tot.: 10:40, 20:53, 27, 49.

IV. Kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Táv 1000 méter. 1. Br. Rothschild A. pk. Mindenem 60 k. (Janek). 2. Milne F. pm. Vezér 50½ kg. (Carlslake). 3. Mr. Adrien stpm. Locarno 57½ k. (Fries) és Mr. Wood pk. Galloway 56½ kg. (Jones). (Holtverseny.) Futottak még: Ljubljana (Krouzil), Hajmáskör (Pretzner), Hansard (Korb), Ferry (Paul), Vielleicht (Bullock), Rákos (Ulrichshofer), Lárfári (Gulyás). Biztosan egy hoszszal nyerve, fejhoszszal harmadik. Tot.: 10:28, 20:33, 45, 29, 48.

V. Allee-handicap. Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. 1. Gr. Arco-Zinneberg 46. stpk. Ridolfi 56 k. (Bullock). 2. Egyedi L. 46. sk. Viganó 49 k. (Broadwood). 3. Jankovich-B. Gy. 46. pm. Vörös király 60 k. (Janek). Futottak még: Beau merite (Miles), Regina (Hewitt), Kondor (Vivian), Kunilinde (Pretzner), Jerzyna (Korb), Denise (Ulrichshofer), Baresay (Dyck), Gamin (Guttman), Zöld Marci (Jones), Autumn Berry (Finan), Saprísti (Peschka), Reine (Gulyás), Booskó (Fet-

ting). Könnyen két hoszszal nyerve, félhoszszal harmadik. Tot.: 10:41, 20:36, 57, 59.

VI. Akadályverseny. Díj 3000 korona. Táv 4000 méter. 1. Reimann G. 46. pm. Dryander 72½ kg. (Fejes). 2. Novotny L. 66. sher. Off 71½ kg. (Slinn). 3. Goldschmidt K. 56. sher. Edömér 66½ kg. (Huxtable). Futottak még: Mayenne (Maas), Bon Garcon (Lawton), Tinkabelle (Csompora), Riga (Sudek). Könnyen három hoszszal nyerve, háromnegyed hoszszal harmadik. Tot.: 10:30, 20:27, 27, 31.

VII. Eladó handicap. Díj 2000 korona. Táv 1800 méter. 1. Mautner V. 36. pher. Theophrastus 55 kg. (Korb). 2. Jankovich-B. Gy. 36. pk. Györgyike 60 kg. (Janek). 3. Dreher A. 56. pher. Broker 57 kg. (Hewitt). Futottak még: Old Coin (Pretzner), Jutalom (Fries), Perkáta (Miles), Mc Lyn (Blades), Sisa Pista (Fetting). Könnyen két hoszszal nyerve, fejhoszszal harmadik. Tot.: 10:25, 20:26, 37, 29.

Budapesti ügető-versenyek.

— Hetedik nap. —

Minden tekintetben sikerültnek mondhatjuk a mai versenyeket, mert elég szép mezőnyök voltak az egyes futamokban s jobbára a fogadott lovak győztek. Nagyon szép verseny volt a Zuglói díj, melyben nem tudtak latározott favoritot találni és Ernát, Wau-Waut, Dylla R.-t pártolták leginkább. Nagyon változatos verseny után a győztes — dacára annak, hogy nagy térelőnyt adott — Cresceus lett győnyörű finish után, Wau-Waut, mely másodikként érkezett be, diszkvalifikáltak, mivel közvetlen a célban galoppba ment. Az Őszi díjban csak négy ló indult. A kedvencz Giza lett, azonban közvetlen start előtt Flieg' davont is erősen fogadták. A verseny tényleg a két ló közt dőlt el. Megjegyezhetjük azonban, hogy az egyenesig senki sem volt biztos abban, hogy melyikük lesz a győztes, mert egész uton jóformán fej-fej mellett haladtak. Csak az utolsó méterekben sikerült Flieg' davon-nak némi előnyt biztosítani, ahol a már fáradt Giza felvágott s a szerzett előnyt a Hauser-ló meg is tartotta s biztosan nyert.

Részletes eredmény a következő:

I. Páczini díj. Díj 1700 korona. 1. Wolai ménes pm Fidelio (Keefe), 2. Alma (Wachtler), 3. Gábor (Ryerson). Futottak még: Anschl, Czanko, Fluss Royal. Tot.: 10:24, 20:27, 25.

II. Arválny díj. Díj 1700 korona. 1. Griesz U. 106 stpm Varázsűvöla (tulajd.), 2. Blehó (Kieser), 3. Varda (Bernrieder). Futottak még: Nord Express, Adi, Ellie Ansel, Onyx, Kedvencz. Tot.: 10:72, 20:46, 111, 39.

III. Zuglói díj. Díj 3300 korona. 1. Hg. Ypsilanti T. 76 pm Cresceus (Miller), 2. Sashalom (Schwalinge), 3. Fellow Dillon (Tappan). Futottak még: Erna, Dylla R. Fonyód, Wau Wau, Rabló P. Tot.: 10:56, 20:43, 48, 45.

IV. Őszi díj. Díj 3300 korona. 1. Hauser L. pk Flieg' davon (Tappan), 2. Aufwieglerin (Miller), 3. Giza (Ryerson). Futottak még: Gayton L. Tot.: 10:18, 20:29, 35.

V. Handicap. Díj 2000 korona. 1. Mr. Limit 76 sm Tuti fruttó (Nelson), 2. Lexington (Switzer), 3. Cypresse (Capellari). Futottak még: Geisha, Wuzerl, Wanda, Bonrowman, Easter child, Junta, Gyimes, Demission, Fonyód. Tot.: 10:70, 20:48, 46, 68.

VI. Kettesfogatu urkocsiverseny. Díj 3000 korona. 1. Zsombokakoli ménes Eaba—Spullerin (Bernrieder), 2. Eljen—Wachtelkönig (Wachtler), 3. Iqui—Nóra (Sennyey I.) Futottak még: Dulcinea—Küzdő P., Filou—Adele K., Maba—Fruska. Betyár—Asan, Krampus—Zavieja, Dobogó—Vendég. Tot.: 10:34, 20:32, 32, 31.

() Osztrák-magyar mérkőzés. Azok után az eredmények után, amelyeket a magyar csapatok, osztrák csapatokkal szemben az idei őszi szezonban elértek, nemcsak a sportkörökben, hanem a közönség körében is, sőt a külföldi sportközönségben is mindinkább nagyobb érdeklődés mutatkozik a november 7-iki osztrák-magyar mérkőzés kimenetelére iránt. Soha még bizonytalanabb nem volt az osztrák-magyar szövetségi mérkőzés kimenetelére, mint a jelenlegi. Ama eredmények alapján, amelyek osztrák és magyar csapatok között ez őz folyamán létrejöttek, semmiféle reális kombináció nem mutatja, hogy a két nemzet labdarugó sportja közül jelenleg melyik áll magasabb szinten. Éppen erre való tekintettel érthető, hogy mindkét ország szövetsége a maga hatáskörében olyan nagyméretű előkészületeket és intézkedéseket fogantatott a siker érdekében, hogy az osztrák-magyar mér-

közéek közül is kiemelkedő lesz a november 7-iki. A bécsi szövetségi csapat az idei ős folyamán már megmutatta, hogy képességének teljes birtokában van, amikor a jelenleg kitünő formában levő berlini válogatott csapatot 1:0 arányban legyőzte. A november 7-ikén itt szereplő bécsi csapat a berliniek ellen szereplésnél sokkal erősebb lesz, mert míg akkor csak bécsi játékosok szerepeltek a válogatott csapatban, ezúttal Ausztria legjobb csapatának, a Deutscher Football-Club-nak (Prága) játékosai is részt vesznek hazájuk labdarugósportja megvédéséért folytatott küzdelemben. A magyar szövetség illetékes tényezői már hetek óta készílik elő a nagy nemzeti harcra. A válogató-bizottság tagjai mérkőzésről-mérkőzésre figyelik meg, hogy vajon melyik játékos legméltóbb arra, hogy Magyarország színeit a legjobb magyar 11 között képviselje. A kombinációba vett játékosok a hét esütörtökön a millenárius pályán tartják első tréningjüket, amely döntő befolyású lesz a válogatott csapat végleges összeállítására. Az egész magyar sportközvélemény kíváncsian várja a válogató bizottság munkájának eredményét. Igazán kíváncsatos lenne, hogy ez a munka oly sikeres legyen, aminek következtében a magyar nemzet legjobbjai a tényleges legjobbak legyenek, akik diadalmasan képviseljék hazájuk labdarugó sportját.

KÖZGAZDASÁG.

Az Osztrák-Magyar Bank nem emelte a kamatlábat. A pénzpiac óriási felszűltése következtében, mint tudott dolog, az Angolbank igen radikálisan emelte fel a kamatlábat, mely után a Német Birodalmi Bank is kilátásba helyezte a felemelést. A Német Birodalmi Bank kamatlábemelésé azonban, mint ismeretes, nem következett be és pedig azért, mert a nemzetközi pénzpiacra általános könnyebbülés állott be. Miután németbank a kamatlábemelésétől elállott, pénzügyi körökben kamatlábemelésétől elállott, pénzügyi körökben már biztosra vették s ezt mi is megírtuk, hogy az Osztrák-Magyar Bank mai ülésén sem fogja felemelni a kamatlábat. Ez be is következett. A mai ülésen ugyanis, melyet dr. Popovics Sándor bankormányzó elnöklése alatt tartottak meg, a főtanács egyhangulag azon nézetre jutott, hogy „ez-éidőszertint nincs olyan ok, amely a kamatláb emelését szükségessé tenné.” Erre tényleg nem is lett volna az Osztrák-Magyar Banknak szüksége, mert azzal, hogy felemeli a kamatlábat, a most kedvezően megindult ipari konjunkturát teljesen aláásta volna. Az ülésről az alábbi távirati tudósításunk számol be:

Az Osztrák és Magyar Bank főtanácsának, mint Bécsből jelentik, dr. Popovics Sándor bankormányzó elnöklésével ma tartott ülésén csupán folyó ügyek kerültek elintézésre. A többi között megvitatásra került az a kérdés, vajjon közgazdaságunk, amely eddig egyáltalában a nemzetközi pénzpiac gazdagon terített asztalánál elsőrangú helyet nem foglalt el, a kamatláb emelésével terheltessék-e. A főtanács egyhanguan arra a nézetre jutott, hogy ez idő szerint nincs olyan ok, amely a kamatlábemelését szükségessé tenné.

E javaslat megokolására Pranger vezértitkár előadta, hogy a bank tartalékjai a múlt évhez képest 112 millió koronával kedvezőbben állanak, továbbá, hogy a devizák mintegy 18 millióval nagyobbak, mint a tavalyi év hasonló időszakában és végül, hogy eddig legalább különösebb aranyigényekkel és devizák szükségletével nem találkozottak. Azt a javaslatot tehát, amelyet már az intéző-bizottság az eddigi kamatláb megtartására elfogadott, a főtanács vita nélkül elfogadta. A hazai pénzügyviszonyok, tekintve a csekély gazdasági szükségleteket, különben sem nyújtottak alkalmat arra, hogy a bankkamatlábát fölemeljék. A leszámítolás és a lombardüzlet 126.3 millió koronával csekélyebb, mint a múlt év október 23-án volt és eddig a gazdasági tevékenység egyik terén sem mutatkozott nagyobb pénzügyi igény. Másrészt állanak a viszonyok a nemzetközi pénzpiacra. Amint tudva van, az angol bank rövid 14 napi időközben a kamatlábat 2½ százalékról 5 százalékra emelte és a német birodalmi bank ugyanezen időben 3½ százalékról 5 százalékra emelte azt. Ennek következmé-

nye az, hogy a váltóárfolyam jegyzésénél csekély változás állott be. A váltóárfolyam tegnap Páris, London és Németországban átlag mintegy 23—100 a relációknál fölött állott, amely túllépés semmi aggodalmat nem rejt magában. Csupán egy bizonyos, hogy Berlin és London piacainak kamatlába a bécsi kamatlábnál magasabban jegveznek. Tekintettel azonban arra, hogy a legnagyobb és a legnehezebb terminus, az októberi terminus előtt állunk, mégis lehetséges, hogy a terminus áthidalása után egy nemzetközi, mint a hazai pénzpiacokon némi javulás fog beállni. Ezért még a nemzetközi pénzpiac szempontjából se vált szükségessé a bankkamatlábunk megváltoztatása.

A téglakartel és a fővárosi építkezések. Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk a fővárosi építkezéseit ellenőrző bizottság tanácskozásáról, amelyen az állítólagos téglahiány okával foglalkoztak és utasították az építés vezetőségét, hogy tegyen jelentést a téglahiány okairól. A hírrel kapcsolatban rámutattunk az építőipar bajainak igazi okaira, amelyeket csakis a téglakartel megrendszabályozásával lehetne megszüntetni. Mint értesülünk, a polgármester kiküldte Kun Gyula tanácsnokot, hogy tartson szemlét a téglagyárakban s győződjék meg arról, vajjon a téglagyárakban felhalmozott készlet megfelel-e annak a mennyiségnek, amelyre a mostani építkezésnek szüksége van s nem-e a kevés téglák okozza azt a veszedelmet, amely az építést fenyegeti. A tanácsnok ur pedig meg fog győződni arról, hogy a fővárosi építkezések szabad folyását a téglakartel akadályozza, amidőn téglahiányról mesél és a tégláarakat veszedelmes magasságra hajtja föl.

Mozgalmak a kamarai választások iránt. Az Ipartestületek Országos Szövetsége tegnap Gelléri Mór társelnök elnöklésével választmányi ülést tartott. Az elnöki bejelentések során Gelléri Mór társelnök utalt a közelgő budapesti községi és kamarai választásokra. Javaslatára a választmány elhatározta, hogy az iparosság befolyásának érvényesítése céljából Thék Endre és Melkó Bertalan elnöklésével bizottságot küld ki, amelynek feladata az lesz, hogy magát kerületenként és ipartestületenként az ipartársulatok és szakkegyesületek bevonásával kiegészítve akezőt fejtsen ki a kis- és középiparosság kellő képviseltetése és az iparos jelöltek támogatása érdekében és hogy a mozgalmat az Országos Iparegyesület gyáripari szakosztályában és a többi ipari szakkegyesületekkel egyesülve indítsa meg.

A Lajta-folyót elvezetik. A Lajtántul elnevezés, amelyet a magyar közgazdasági és politikai íráskönyvben oly gyakran használtak, amikor Ausztriáról volt szó, nemsokára elveszti értelmének a varázsát. A Lajta folyót elviszik Magyarországból, azaz hogy elvezetik még azt a részét is, amely Magyarországon folydogált. Teszik ezt pedig az ausztriai helytartósági tanács most már jóváhagyott határozatával és abból a célból, hogy Bécs-új hely város villamos világításához, ipartelepek ellátására vizierőhöz jussanak. A magyar gazdasági érdekek ellen irányuló merénylet ellen az érdekeltek magyar tényezők felszólamlással éltek, amelyet azonban sem a kerületi kapitányság, sem a helytartótanács nem vett figyelembe. Ezek után az osztrák földművelési miniszter, legvégső fokban pedig az osztrák legfőbb közigazgatási bíróság lesz hivatva eldönteni, hogy mennyiben jártak el helyesen vagy helytelenül a jogfosztó osztrák hatóságok.

Kiállítás szédelgés. Ujabb időben Turinból árasztják el a világot bizonyos „Esposizione Internazionale d'Igiene, Arte, Produzioni Industria Torino 1909” (1909. évi nemzetközi egészségügyi, művészeti, mezőgazdasági és ipari kiállítás Turinban) című kiállításra való részvétel iránti felhívásokkal. A bizottság névsorában igen sok előkelő név szerepel ugyan, de mint utóbb kiderült, azok nagy része vagy egyáltalában nem is tudott nevének a bizottsági tagok sorába történt felvételéről, vagy pedig bizonyos feltételekhez kötötte a bizottsági tagok között való szerepeltetését.

Gelléri Mór a Reszelő- és Szerszámgyár R.-T. igazgatója. A Reszelő- és Szerszámgyár Rész-

vénytársaság, melynek főtelepe Erzsébetfalván van, legutóbb beválasztotta igazgatóságába Gelléri Mór kir. tanácsost, az Országos Iparegyesület kiváló igazgatóját.

Uj pénzintézet a vidéken. A szombathelyi kereskedők új bank alapítását tervezik, amely 100,000 korona alaptőkével kezdené meg alaptőkét. A bank, amely kereskedőknek olcsó hitelt fog nyújtani, január elsején kezd meg működését.

Az Ásványvízforgalmi R.-T. új igazgatói. Ismeretes, hogy a Magyar Ásványvíz-forgalmi és kiviteli részvénytársaság legutóbb elhatározta alaptőkéjének felemelését. Most — amint értesülünk — igazgatóságát is kibővítette és beválasztotta igazgatóságába gróf Szápáry Pált, dr. Reiner Ignácot, Herczman Jenőt, Krausz L. Pált és dr. Bauer Lajost.

A délvideki pénzintézeti tisztviselők értekezlete. Temesvárról értesülünk, hogy az ország különböző részeiben megindult mozgalmak folyamánként a temesvári pénzintézeti tisztviselők közdeményezésére Temes, Torontál és Krassószörény-megyék pénzintézeti tisztviselői október 31-én délután 9 órakor Temesváron a Délvideki Kaszinó nagytermében nagyszabású értekezletet tartanak, mely értekezletükön a létesítendő „Pénzintézetek országos nyugdíjgyűlését” érdekében erőteljes akció kifejtését kívánják elhatározni.

Kis intézetek reklámjai. A Magyar Kereskedelmi Hitelbank ma egyes lapokban a következő reklámot tette közzé:

— *Alkik sirtak a törökök után.* A magyar kereskedelmi hitelbank pénzváltójához két hölgy tért be s kérték, hogy török aranyukat váltásuk be magyar pénzre. A hölgyek azt hitték, hogy az arany darabjért 20 koronát kapnak s mikor arról értesültek, hogy egy arany csak nyolc korona az értéke, zokogva jelentették ki, hogy őket becsapta a török. Pedig, jelentette ki az egyik, aki nekem ezt az aranyat husz korona értékben adta, nem is volt ifjú török.

Amikor ezt a hírt itten leszögezzük, meg kell állapítanunk azt, hogy mégis csak furcsa, mikor egy olyan intézet, amely kereskedőkkel és iparosokkal dolgozik, ilyenfajta nem szolid reklámmal igyekszik pénztára felé fordítani a nagyközönség figyelmét.

A kereskedelmi kamarai választások előkészítése. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara új-jájalakítása ügyében kiküldött központi bizottság tegnap ülést tartott dr. Melly Béla tanácsos elnöklésével. Az előadói tisztet dr. Déri Ferenc tanácsjegyző látta el. Az előadó bemutatta a kereskedelemügyi miniszter leiratát, amely szerint a választásoknak a jövő év tavaszára való elhalasztását a miniszter nem engedélyezte. A bizottság a miniszter leiratát tudomásul vette és elhatározta, hogy intézkedéseit, amennyiben az a polgárság érdekére való tekintettel lehetséges, úgy teszi meg, hogy a választások mielőbb megtarthatók legyenek. Ennek kapcsán Grünfeld Miksa bizottsági tag azt indítványozta, hogy a bizottság már most állapítsa meg a választás idejét és az mindenesetre még december havában legyen. A kérdéshez az elnökön és az előadón kívül hozzászóltak: Ehrlich G. Gusztáv, Czettel Gyula és Schön Ignác bizottsági tagok. Hosszabb tanácskozás után a bizottság kimondta, hogy a választási idő tekintetében most még nem határoz, mivel a választási névjegyzékek még nem jogérvényesek. Mihelyt a választási névjegyzékek jogérvényesek lesznek, a bizottság újabb ülést tart és akkor fogja a választás határidejét megállapítani. A kerületi albizottságok befejezték a választói névjegyzékek átvizsgálását. A központi bizottság a névjegyzékeket az egyes kerületi előjáróságoknál közszemlére teszi ki, még pedig arra való tekintettel, hogy a polgárságnak elég ideje és alkalma legyen a névjegyzékek megtekintésére, három héten át, november 2-től 22-ig bezárólag. Ez alatt az idő alatt, valamint az ezt követő 8 nap alatt, vagyis november 30-ig bezárólag lehet a névjegyzék ellen felszólamlást beadni, amiről különben a bizottság hirdetmény útján is tájékoztatni fogja az érdekelteket polgárságot. Végül tárgyalás alá vette a bizottság azt a kérdést, hogy nem volna-e szükséges és lehetséges a választást aképp decentralizálni, hogy a választás külön történjék a pesti és külön a budai oldalon. Erre nézve a fővárosi közgyűlésén Telkes Aladár bizottsági tag

TÉLIKABÁT 35,

selyem
vagy
angol
béllel

45,

prima ölt.
vagy
átmeneti
kabát

30 frt.

Caakis mérték
szerint, első-
rangú kivitel-
ben

Angol készpénzrendszerű
uriszabótermék
ZÉLINGER SAMU
Budapest, IV. ker., Belváros

Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-
utca mellett. — Telefon 148—52.

tett indítványt és a közgyűlés az ügyet a központi bizottság hatáskörébe utalta. A bizottság beható tanácskozás után kimondotta, hogy a választás ilyen decentralizálása keresztül nem vihető, de nem is szükséges, mivel olyan választási helyiséget fog a bizottság kijelölni, amely a budai oldalhoz közelebb lesz, mint sok pesti kerülethez. A bizottság tehát az eddigi gyakorlat fentartása mellett döntött.

Vámmentesség a magyar fának. Magyarország-
nak évtizedek óta jelentős fakivitele van a külföldi államokba s egyes fanemeink roppant keresettek az idegen piacokon. A fiúmei fakeskedelem, illetőleg fakivitelünk előmozdítása érdekében fontos törvényes intézkedés történt Spanyolországban, amely bár csak ideiglenes, mégis alkalmas arra, hogy Spanyolországba irányuló fakivitelünk meg erősödjön. Fiuméből eddig is rengeteg *testonit* szállítottak Spanyolországba, ahol ezt a fanemet narancsládák készítésére használják. Minhoggy Spanyolország narancs- és déligyümölcskivitele évről-évre jelentékeny emelkedést mutat és a narancsládákhoz szükséges fa beszerzése nehézségekkel járt, a spanyol kereskedelemügyi kormány most rendeletet bocsátott ki, amely szerint a csomagolási anyagok akkor is részesülnek vámmentességben, ha nem kész állapotban hozzák be. Erre az intézkedésre főképpen az szolgáltatott okot, hogy a spanyol fatröszt oly magasan tartotta az árakat, hogy nagyon megnehezítette a déligyümölcs kivitelét. Ime Spanyolország, amely sok tekintetben annyira visszamaradt gazdasági tekintetben, meg tudta találni a módját, hogy miképpen kell a hatalmaskodó trösztöket és karteleteket letörni. Talánhatnánk tőle.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéképtelenségeket jelenti: *Popesku* Tivadar, kereskedő, Nagyszében; — *Gutierrez* Izidor, kereskedő, Orlau; — *Baecker* Orbán, kereskedő, Nagykároly.

Új vasúti társaság. Vágsellye—Negyedi h.-é. Vasut R. T. cég alatt nemrégiben új vicinális-társaság alakult. A vasut a MÁV. Vágsellye állomásából kiágazólag Farkasdon át Negyedig vezet. A társaság alaptőkéje: 2.218.600 korona, mely 2282 darab, egyenként 200 korona névértékű, előmutatóra szóló törzsrészcsevényre (656.400 korona) és 7811 darab egyenként 200 korona névértékű, előmutatóra szóló elsőbbségi részvényre (1.562.200 korona) oszlik. Az első igazgatóság tagjaiul alapítók által kinevezettek: *Ajttis* Horváth Dezső, *Belohorsky* János, dr. *Fináczy* Béla, dr. *Gregersen* Endre, *Gregersen* Nils, *Györi* Gyula, *Györi* Kálmán, dr. *Képesy* István, *Kremer* Rezső, dr. *Mezei* Sándor és *Poleschenszky* Gyula, kiknek ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk most a cégbiróságnál is bejegyeztetett.

A karteletek törvényes formái. A karteletekkel szemben ugy gazdasági mint ipari körök gyakran állást foglalnak s meglehetősen ellenszenvesek a karteletek alakulásának a közönség előtt. Ennek dacára alig van termelési ág akár az ipar, akár a mezőgazdaság terén, mely egy vagy más formában ne létesített volna kartelet. Természetes, hogy az érdekeltek, ahol csak lehetséges, a magyar törvények által szabadon hagyott formákat használják fel kartelet létesítésére és hol szerződés alakjában, hol pedig részvénytársasági formában biztosítják egymás kölcsönös támogatását és a kartelszabályok szigorú betartását. Az utóbbi időben már a kisebb jelentőségű iparágakban sem ritka az ilyen megállapodás. Legutóbb egy vidéki magyar városnak bizonyos szakmájú iparosai szövetségbe tömörültek kartelet alakítása céljából. Az alapszabályokba felvettek olyan pontokat is, amelyek a kartelet fentartására vonatkoztak. Az alapszabályokat rendes közgyűlési uton jóváhagyás végett felterjesztették a kereskedelmi minisztériumhoz. A kereskedelmi miniszter az alapszabályokat nem hagyta jóvá, mert az alapszabályok kifejezetten kartelet létesítését célozták, amennyiben kimondták az alapszabályok, hogy egy-egy tagnak vállalati nyeresége bizonyos esetekben az összes tagok javára a közös pénztárba fizetendő be és kötelezik a tagokat, hogy versenytárgyalások esetében egymás árait ne rontsák. A miniszteri indokolás kiemeli, hogy egyesületi alapszabályokban kartelszerű megállapodás nem foglalhat helyet és hogy olyan tömörülések, amelyeknél minden egyes tagnak igénye van a közös haszon egy részére, kereskedelmi társaságok és nem egyesület jellegűek bírnak, ennél fogva csak a kereskedelmi törvényben szabályozott társasági formák valamelyikét használhatják. A miniszter határo-

zata, amely ipari és kereskedelmi körökben nagy feltűnést keltett, közelebről a szövetekezeti formára utalt.

Még egy kartelet. A karteletek és trösztök alakításában Amerika után legelő jár Németország, ahol már majdnem minden termelési ág szervezetten áll a fogyasztókkal szemben. Legutóbb a falikárpitgyárak léptek két éves harc után karteletre. A német tapétagyárak egyesülete a maga 24 gyárával egyesült a Tiag-ban levő 12 gyárral s megalapította a német tapétagyárosok karteletjét, amelynek első ténykedése az lesz, hogy fölemeli a tapétaárakat.

Bajba jutott fogyasztási szövetkezetek. A magyar szövetkezetek legnagyobb betegsége, az ügyvitelnél szükséges kellő szakértelem és ezzel összefüggésben a megfelelő felügyelet hiánya egyre erősebben pusztít közöttük. Az *Erdélyi és vidéki* fogyasztási szövetkezet e hó 31-én rendkívüli közgyűlést tart. A napirend egyik pontja: Elnöki előterjesztés a hitelek s boltos hiányának behajtása felől. Az *Ipolyvízi és vidéki* fogyasztási szövetkezet november 7-én tart rendkívüli közgyűlést. A napirend első pontja: Intézkedés a *bollos hiányának* behajtása ügyében. Ugyancsak november 7-ére hívta össze a *papolczi* földmivelő gazdák fogyasztási szövetkezte rendkívüli közgyűlést, amelynek egyik tárgya: Intézkedés a volt üzletvezetővel való leszámolás felől.

Gazdák az élesztőkeverés ellen. Az új szeszadótörvény utolsó kikezdésében az élesztőt, mint mezőgazdasági ipari terméket ellenőrzés szempontjából az élelmiszerek hamisításáról szóló törvény rendelkezése alá helyezi. Az élesztő ugy nálunk, mint Ausztriában keményítővel keverten kerül forgalomba. Az Ausztriából behozott élesztőnek azonban egy jelentékeny része, bár kinézésre nézve az élesztőgyárakban nyert sajtolt élesztőhöz hasonlít, nem az élesztőgyárak produktuma, hanem a sörgyártás mellékterméke és így, mivel a magyar szeszélesztőt minden hl. alkohalnál 5 korona adóteher nyomja s az osztrák sörélesztő adómentesen jön be, mi olyan élesztőt fogyasztunk, amelyért az adót Ausztriában fizetik le. Az élesztőnek keményítővel való keverésével tényleg visszaélés követtetik el. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ipari szakosztálya ma ismételtén foglalkozott az élesztőkeverés kérdésével s feliratot intéz a kormányhoz az iránt, hogy eszközölje ki, miszerint az Ausztriából behozott élesztőért a két ország között megállapított átutalási illeték méltányos alapon kiszámítva Magyarországon behajtható legyen, továbbá hogy Ausztriában is tiltassék el a sörélesztőnek sajtolt élesztővel való keverése.

Küzdelem az osztrák vasúti díjszabás reformterve ellen. Az osztrák vasúti díjszabás reformja dolgában multkoriban a budapesti kereskedelmi és iparkamara kezdeményezte tartott országos értekezlet határozata alapján ma délután négy órakor a budapesti kereskedelmi és iparkamara épületében *Lánczy* Leó főrendiházi tag elnöklése alatt álló szakbizottság kezdte meg a működését. A mai tanácskozáson, amely délutáni hét óráig tartott és amelyen az elnökön kívül *Szabó* Jenő főrendiházi tag, *Jellinek* Lajos, *Strasser* Alfréd, *Ungár* Miklós, *Schober* Alajos, *Szilassy* Zoltán, *Bacher* Emil, *May* Andor, *Weismayer* Bruno, *Trebitch* Miksa, *Szende* Pál és *Tolnay* Lajos szóltak a tárgyhöz, behatóan megvitaták a tennő intézkedések tekintetében követendő irányelveket. Elnök előterjesztésére a szakbizottság, amely tárgyalásainak szigorú titoktartását határozta el, lehető gyors tempóban folytatja működését és a jövő hét elején már szűkebb bizottság is meg fogja kezdeni a működését, amely konkrét javaslatokat tartalmazó elaborátumot készít elő.

Nyitra—Üzbég—Radosnai h.-é. Vasut R. T. cég alatt nemrégiben új vasúttársaság alakult, melynek tárgya a MÁV Nyitra állomásából kiindulólag a MÁV Üzbég állomásáig és innen kiágazólag Radosnaira vezető fővonalból a radosnai kőbányához vezető vonató vágányából álló helyi érdekű gőzüzemi vasútnak megépítése és üzembe tartása. Alaptőkéje: 2.961.800 korona, mely 4.381 darab, egyenként 200 korona névértékű, bemutatásra szóló törzsrészcsevényre (876.200 korona) és 10.428 darab, egyenként 200 korona névértékű, bemutatásra szóló elsőbbségi részvényre (2.085.600 korona) oszlik. Az első igazgatóság tagjainak az alapítók által kinevezettek: dr. *Gregersen* Endre, *Gregersen* Nils, *Györi* Gyula, dr. *Képesy* István.

Kremer Dezső, idős *Lelkes* Zsigmond, *Mikó* Gyula, *Soma*, dr. *Oláh* Gábor, *Poleschenszky* Gyula, *Simkó* Gyula, *Turcsányi* Ödön és dr. *Mezei* Sándor, kiknek ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk most bejegyeztetett.

A székely vasutat megnyitották. Ma adták át a forgalomnak a gergyószentmiklósi—dédai újonnan épített vasutvonalat. A megnyitás ünnepélye d. e. 9 óra 35 perczkor kezdődött, amidőn a gergyószentmiklósi pályaudvarra berobogott a különvonat, amelyen *Szterényi* államtitkár érkezett kíséretével. Az állomáson igen nagyszámú közönség várta a különvonatot és harsány éljenzéssel fogadta *Szterényi* államtitkárt. *Andori* Géza építési felügyelő jelentése után *Orel* Dezső polgármester üdvözölte a város nevében az államtitkárt. Beszédében az egész vidék örömeinek ad kifejezést, hogy az eddig elszigetelt Gergyót az új vonallal hozzákapcsolták a főforgalomhoz. *Szterényi* államtitkár erre hosszabb beszédben válaszolt. Kifejté, hogy *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszternek az a terve, hogy a vidék parlagon heverő kincseit kiaknázza s a lakosságot boldoggá tegye. E terv megvalósítására ez a vonal nem az első lépés, de nem is az utolsó. Az államtitkár beszéde után élénk éljenzés hangzott fel. Az építési vállalkozók nevében *Forgács* mérnök beszélt, melyre az államtitkár röviden válaszolt. Azután a képviselőtestület tagjai mutatkoztak be, majd tíz órakor a bizottság újra felszállt a különvonatra, amely Marosvásárhely felé robogott. A közbeeső *Szárhegyen*, *Ditrón*, *Maroshévízen*, *Dédán*, *Palárdtelepen* mindenütt nagy küldöttség fogadta az államtitkárt.

Dédáról *Kossuth* Ferenc miniszternek üdvözlő táviratot küldtek a megnyitáson jelenlevők.

Szászrégenben *Köllő* Ignác *Marostorda* alispánja vezetésével nagyszámú küldöttség várakozott a vonatra. *Köllő* Ignác üdvözlő szavaira *Szterényi* József államtitkár válaszolt. *Marosvásárhelyre* délután 3 óra 30 perczkor ért a vonat. Az egész város intelligenciája künn volt az állomáson. *Bernády* György polgármester őszinte sajnálatának adott kifejezést, hogy a miniszter nem jelenhetett meg a megnyitáson és igaz ragaszkodással, szeretettel és tisztelettel üdvözölte az államtitkárt. *Szterényi* József államtitkár az üdvözlésre a következőket válaszolta:

— Miniszterem őszintén fájjalja, hogy betegsége megakadályozta abban, hogy a székely fővárost meglátogassa abból az alkalmából, hogy kormányzata alatt létrejött egy mű, amelynek legnagyobb áldását éppen a székely főváros fogja érezni. Őszintén fájjalja, hogy nem lehet tanuja közvetlenül a ragaszkodás ama megnyilatkozásának, amely személye iránt a székelyföldön mindvégig megnyilatkozik és amely itt a székely fővárosban bizonyára a legerősebben jut kifejezésre, ahol több alkotás dicséri az ő nevét és munkásságát. Midőn a vasutat a forgalomnak átadtuk, eljöttünk önközé, és úgy érzem, hogy egy-egy egészséges vérkeringésnek megszakadt folyamatát állítottuk helyre. Hálás köszönetet mondok azért a megtiszteltetésért, amelyben közel negyedszázados erdélyi munkásságomat itt e városban részesítették. Teljesen átéreztem a multban azt a kötelességet, melyet a közélet minden tagjának éreznie kell, ha arról van szó, hogy az erdélyi magyarságot meg kell erősíteni, hogy Erdély határszéleit bástyákkal kell körülvenni s e bástyákon a magyar nemzeti kultuszt kell ápolni. Ebben a munkásságban *Marosvásárhely* a gőczpontja a történelmi tradícióknál fogva is, melyekkel bir és ama erős fajszeretet és nemes munkásságánál fogva, amelyet kifejt a nemzeti kultúra terén, kérem az egek urat, engedje meg nekem azt, hogy mint köztisztviselő dolgozhattam önökért és önökkel úgy mint e város polgártársa folytathassam ezt a munkát az önök városa érdekében. (Hosszas lelkes éljenzés.)

Ezután hosszú kocsisorban bevonultak a városba. *Szterényi* József államtitkár mindenekelőtt az ipariskolát látogatta meg, majd küldöttségeket fogadott. Délután hat órakor *Bernády* György polgármester teát adott a vendégek tiszteletére. Este nyolcz órakor a város banketot adott az államtitkár tiszteletére.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Rendelésszerűen készült

minden fajta:

**felöltő
téli kabát
városi bunda
gazdasági bunda
gyászruha
szalonruha**

a legjobb angol kelmékből, divatos szabásban, juttányos árak mellett allandóan van raktárunkon, nagy választékban.

**DEUTSCH F. KÁROLY
ÉS TÁRSA**

férfi ruha-szabók

IV., FERENCZIEK-TERE 2. SZ.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, október 28.

A készáruipiaczon ma is nagyon csendes volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malnok tartózkodóak voltak, jóformán semmit sem akartak vásárolni, ami miatt csak jelentéktelen forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán mindössze alig 2000 q. buza kelt el, ezekért azonban a tegnapiaknál 10 fillérrel drágább árakat fizettek. A legdrágább eladási ár 29.70 korona volt 78.2 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 29.30 korona 79 kilós fejérmegyei búzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs 10 fillérrel drágább, a többi változatlan. Forgalmomba került: 1100 q. rozs 19.60—19.75 koronás árakon és 300 q. zab 15.20—15.40 koronás árakon. A statisztikai hivatal kimutatása szerint az utolsó 24 órában belül 50.177 q buza került Budapestre; 7111 q buza, 9061 q. liszt és 2373 q. korpa szállítottatott el innen. A határidőpiacon az üzlet mindjárt megnyitáskor barátságos hangulattal és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán egyre fokozódó keresletre szilárdult az irányzat, mi mellett az árfolyamok mérsékelten emelkedtek. Az áprilisi buza 6 fillérrel a tegnapi zárlaton fölüli 28.40 koronán indult, lassan 28.54-ig javult és zárlatkor 28.40 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen az áprilisi buza és az áprilisi rozs hat-hat fillérrel, az áprilisi zab négy fillérrel, a májusi tengeri hat fillérrel javult.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 100 q 78.5 k. 29.45 K vezénylées.
Pestvidéki: 100 q 78.2 k 29.70 K, 200 q 78.2 k 29.70 K, 650 q 77.5 k 29.40 K.
Bánsági: 500 q 78 k 29.50 K.
Fejérmegyei: 150 q 77 k. 29.30 K.
Rozs: 400 q 19.70 K kpf par, 200 q 19.60 K kpf. par., 250 q 19.75 K kpf. par., 200 q 19.60 K paritásra.
Zab: 100 q 15.40 K kpf, 150 q 15.20 K kpf.

A készáruipiaczon ma is nagyon csendes volt az irányzat.

Búza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.20—29.70
"	76	—	80	29.40—29.80
"	77	28.75—29.10	81	—
"	78	28.95—29.30	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	29.10—29.5
"	76	—	80	29.30—29.60
"	77	28.60—28.90	81	—
"	78	28.80—29.20	82	—
Pestvidéki	75	—	79	29.10—29.45
"	76	—	80	29.40—29.60
"	77	28.70—29.05	81	—
"	78	28.90—29.30	82	—
Bánsági	75	—	79	29.20—29.40
"	76	—	80	29.40—29.60
"	77	28.75—29.10	81	—
"	78	28.90—29.20	82	—
Bácskai	75	—	79	29.20—29.60
"	76	28.40—28.90	80	—
"	77	28.75—29.10	81	—
"	78	28.9—29.30	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	19.65—19.90
" középminőségű új	—	—	—	19.40—19.50
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	14.35—14.75
" II-rendű	—	—	—	14.20—14.40
Zab I-rendű	—	—	—	15.30—15.60
" II-rendű	—	—	—	15.15—15.40
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.80—14.80
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (1000 kg.-kint) 1909-re:
Buza ápr. 28.40—28.42—28.38—28.54.—28.40.
Rozs októberre ————
Rozs áprilisra 20.50—28.53—2.44.
Tengeri májusra 13.66—13.74—13.70.
Zab októberre ————
Zab áprilisra 15.30—15.32—15.28—15.34.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza októberre	—
Buza áprilisra	28.40—28.44
Rozs októberre	—
Rozs áprilisra	20.46—20.48
Tengeri májusra	13.70—13.72
Zab októberre	—
Zab áprilisra	15.30—15.34

Budapesti gabonaforgalom.

1909. október 26-tól 1909. október 27-ig.

	Erkezett	Elszállított
Buza	50177	7171
Rozs	4996	4362
Árpa	11774	994
Zab	10431	8840
Tengeri	—	86
Liszt	102	9061
Korpa	—	2373

Értéktőzsde.

A külföldi és a tengerentuli tőzsdék kedvezőbb jelentéseire az irányzat a tőzsdén megszilárdult. A pénzpiac alakulása is biztató a jövőre nézve s a mai jegybankülés határozata a kamatlábemelés mellőzésével is kedvező hatással volt a tőzsdére. A forgalom azonban mérsékelten maradt. A nemzetközi piacon a Magyar hitelrészvényekben volt néhány kötés kedvezőbb árak mellett s azonkívül bécsi vásárlásokra a déli vasuti és államvasuti részvények is némi emelkedést mutattak. A helyi értékek piacán a Hazai bank, a Magyar kereskedelmi részvény, a Magyar általános takarékpénztár, a Drasche, a Salgótarjáni, a Danubius, a Schlick, a Polgári sör és a Városi villamos részvényekben volt egy-két kötés. A járadékpiacra is volt néhány kötés s a koronajáradék ma öt fillérrel emelkedett. Az alább felsorolt értékeken kívül forgalomba került még: Hazai bank 285.50 koronán, Kereskedelmi r. t. 645—646—644.50 koronán, Magyar villamosági 357 koronán, Danubius 342—343 koronán, Drasche 546 koronán, Salgó 622 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:
Osztrák hitel 660—659.50—660.50, Magyar hitel 771.50—772—771.50, Osztrák-magyar államvasut 746—745.75—747, Jelzálogbank 449.50—450, Rimamurányi 684, Városi villamos r. t. 306.50—305, Déli vasut 125.75—127.50 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:
Osztrák hitel 660.50—659.50, Magyar hitel 772—771.25, Osztrák-magyar államvasut 747—746.25, Leszámitolóbank 485.50, Jelzálogbank 449.75, Rimamurányi 684, Városi villamosvasut 305.50—306, Közuti vaspálya 598.50, Déli vasut 127 K.

Dijbiztosítások osztrák hitelrészvényre holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 6—8 korona, november hónap végére 18—20 K.

Utőtőzsde délután 4 órakor:
Osztrák hitelrészvény 659.75, Magyar hitelrészvény 71.50, Államvasut 746.50, Jelzálogbank 449, Leszámitoló 485.50, Rimamurányi 683, Közuti vasut 598.50, Városi vasut 304.50.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, október 29. (Saját tudósítónktól.) Az itteni piacon majdnem teljes üzletlenség uralkodott. A konzum szigorúan tartózkodott a vásárlástól, noha a kínálat nem emelte az árakat. Buza, rozs és takarmányárak változatlan árakon maradtak és árpaárfolyam sem változott. Ebben a czikkben egyre nagyobb kötések történtek az utóbbi napokban a külföldre.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 15.25—15.60, bánáti 14.90—15.25, mosoni 14.50—14.90, tótfelvidéki 14.30—14.55, délviasuti 14.35—14.75, marchfeldi 13.95—14.35, romániai 14.70—15, orosz 14.25—14.65.

Rozs: tótfelvidéki 10.15—10.35, csepeli 10.10—10.25, pestmegyei 10.30—10.45, délviasuti 10.10—10.30, különféle magyar 10.10—10.25, osztrák 10.10—10.35.

Árpa: morvaországi 6.10—6, marchfeldi 7.50—8.50, tótfelvidéki 7.30—9.75, csepeli 7.30—8, győri 7.25—7.90, középduinai állomások 7.10—7.50, délviasuti 7.40—8.60, északmagyarországi 6.80—7.70, tiszavidéki 6.80—7.30, maláta 7.45—7.70, takarmány 7.30—7.50. Magyar tengeri 7.0—8.195, Cinquantin 8.80—9.25. Magyar zab 7.30—8.45, válogatott 8.45—8.75.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, október 28. Tekintettel a Newyorkból jelentett magasabb árfolyamokra, az itteni előtőzsde irányzata megszilárdult, annál is inkább, mert az angol bank és a német birodalmi bank hiteles értesülések szerint egyelőre nem emeli a kamatlábat. A forgalom azonban nem öltött nagyobb méreteket. Alpensi részvényeknek javukra vált az amerikai vaspiaconról jött kedvezőbb jelentés. Korlátértékekben is szük keretek között mozgott az üzlet és az árfolyamok alig változtak. A déli tőzsde megnyitáskor a forgalom nyugodt, az árfolyamok tartottak. Később az üzletlenség tovább tartott, noha Berlin szilárd irányzatot jelentett. Korlátok közt Dunagőzhajózási, Nyugateschországi közszénbánya-értékek és 3 százalékos Déli vasuti elsőbbségek ismét javultak.

11 órakor: Osztrák hitel 659.50, Laenderbank 494, Union 574, Államvasut 746, Déli vasut 126, Alpensi 730.50, Rimamurányi 685, Nyugateschországi közszénbánya 492.50, Török sorsjegy 205.50.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 659.50, Magyar hitel 771, Anglo 308.50, Bankverein 537.50, Union 574, Államvasut 746.50, Déli vasut 127, Dunagőzhajózás 1057, Alpensi 731, Rimamurányi 685.50, Orosz járadék 101, Török sorsjegy 205, Nyugateschországi közszénbánya 494.50, 3 százalékos déli vasuti elsőbbség 376.25.

Bécs, okt. 28. (Magyar értékek zárlatai). 4 százalékos arany-járadék 112.45, Tiszai és szegedi kölesön sorsjegy 144.90, Magyar hitelbank részvény 71.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény —.—, Rimamurányi 685.—, Magyar cukoripar 2240, Adria hajózási részvénytársaság 421.—, Magyar koronajáradék 91.75, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —.—, Magyar nyereség-kötv. sorsjegy 11.—, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —.—, Magyar jelzálogbank 447.—, Magyar kereskedelmi bank 3460.—, Szilárd.

Bécs, okt. 28. (Osztrák értékek zárlatai). 4.2 százalékos papír-járadék 94.80, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.35, 1860-as sorsjegy 164.0. Osztrák hitel-sorsjegy 543.—, Angol-osztrák bankrészvény 308.75, Bécsi Bankverein 537.40, Osztrák magyar bank 1773.—, Déli vasut 126.40, Dunagőzhajózási társ. 1054.—, Dohány részv. 357.—, Cs. k. arany (vert) 1137, Német bankv. 1177.—, Osztr. Lloyd 535.—, 4.2 száz. ezüst jár. 94.75, 97.95, Osztr. korona járadék 94.80, 1864-es sorsj. 814.—, Osztrák hitelintézeti részvény 659.40, Union-Bank 574.25, Osztrák Länderbank 484.—, Osztrák-magyar államvasut 746.75, Elbevilgyi vasut —.—, Alpensi részvény 731.75

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 29. (Tőzsdejelentés.) A newyorki tőzsde szilárdsága az Iron Age kedvező jelentése és a nemzetközi pénzpiac viszonyainak stabilitása mind jobban és jobban ösztönözték az itteni tőzsdén a vételkedvet, amihez az ultimoprolongáció befejezése is hozzájárult. Az érdeklődés középpontjában bányáértékek állottak, német luxemburgi első sorban, amelyek több mint 3 százalékkal magasabban indultak. Harpenickutél

**Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle**
használatával valódi áldás gyomorhajosoknak és ezékezőrúliában szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt teljesen
rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

figyelembe veendő osztalékszolvány lefejtése. A többi értékemben szintén javulások voltak...

Berlin, (Zárlat), okt. 28. (Saját tudósítónktól). Zártlathoz jegyeztetik: 4,2 százalékos papírráradék...

Frankfurt, (Zárlat), okt. 28. 4,2 százalékos papírráradék... 4,2 százalékos osztrák aranyráradék...

Hamburg, (Zárlat), okt. 28. 4,2 százalékos ezüst ráradék 97,0, 1860. sorsjegy...

London, okt. 28. Angol consol 82 1/2.

Páris, (Zárlat) okt. 28. 3 százalékos francia ráradék 9,65. Osztr. aranyráradék 99,85. Magyar aranyráradék 96,60...

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás. Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift. Telefon 102-39.

- Ágyógyógyítók: Finlen-féle lámpa fürdők, szívbaj és veredényelmeszedés ellen. Elektromágneses gyógyítás...

— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. — Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus

Üzleti tudósítások.

Budapesti vágómarhavásár.

Október 28. Felhajtott: Magyar bika 257, ökör 1721, tehén 1189, bivaly 283, boszniai ökör 144, tehén 26...

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztonsági igazgatósága.) Október 28. Előző napi eladatlan maradvány 658 drb sertés, 67 drb süldő...

sertés, 67 drb süldő. Eladatott 1492 drb sertés, 38 drb süldő. Mai maradvány 992 drb sertés, 29 drb süldő.

Következő árak jegyeztettek: Zsirsértés: Oreg I. rendű 350 kilogrammon felüli ételsúlyban 116-126 fillér...

Budapesti szurómarhavásár.

Október 28. Felhajtott 439 drb élő borjú, (közte 86 rugott.) Árjegyzések ezen tudósítás zártáig: Elsőrendű élő borjúkért 102-114 fillérig...

Bécsi szurómarhavásár.

Október 28. A mai vásárra felhozott: 4522 darab borjúból, 4253 drb sertést, 1470 levágott sertést, 624 darab levágott juhot...

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Duna, Tisza, Maros, Szamos, Kraszna, Latoros, Laboroz, Ung), date (okt. 27. okt. 28.), and water level (méter).

„EGYETÉRTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJORMÁTYÁS.

Large financial table with columns: BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE, Mai záró árfolyam, Pénz, Áru, Gőzmalomok, Iparvállalatok, Szállételek, and various bank and company names.

KÜLÖNFÉLÉK.

Rejtett sírok.

Őszi rózsá nagy szirmai
A dér lepte.
Pihen köztük mindörökre
Egy kis lepke.

Mikor rászállt a virágra,
Csókot kérve,
Bágyadt napfény mosolygott még
A vidékre.

S mikor fagyos szél fútyult az
Alkonypirba,
Szemfedőnek borult rá a
Virág szirma.

Aki lát friss, tarka rózsát,
Nem is sejtí,
Hogy szívében egy halottnak
Porát rejti . . .

Hány van, kiről úgy látszik, hogy
Rózsás kedve,
Míg szívében egy halott van
Eltemetve.

Nagy szerelme, ifjúsága,
Vagy szent bánat;
Drága halott, amely többé
Föl nem támad.

Arca mosolyg, szeme derült,
Rejti felve,
Ne tudja meg senki, mi van
Ott a mélybe.

Színes fényű virág borul
Sötét sirra.
Éltin át így jár mosolygva
S mégis sirva.

Feleki Sándor.

(A pápa menet-térti jegye.) Lara René a „Fortnightly Review“-ben adomákat közöl X. Pius pápáról.

— Annryia nem gondoltam arra, hogy Velen-
czét nem fogom viszontlátni — beszélte nemrég a
szent atya — hogy amikor Velenzéből Rómába
utaztam, menet-térti jegyet váltottam és ezt a je-
gyet sokáig őriztem meg emlékül.

Mi lett ebből a darabka kemény papirosból,
amelynek értéke egyenlő a történelmi dokumen-
tumokéval? Magától értetődő, hogy két világrész
gyűjtői fáradoznak ennek a menet-térti jegynek a
megszerzésén. Egyesek a siker érdekében nem válo-
gatták az eszközöket és mindent elkövettek, mások
viszont egyenes uton iparkodtak célhoz jutni és a
jegyért szinte mesés összegeket kínáltak. Ami nyílt
és titkos mesterkedésekkel sem akart sikerülni, azt
elérte tavaly egy barátságos kérdés. A görög király
teljesen ingyen kapta meg a jegyet, amiért aran-
nyakat kínáltak. I. György, ahogy szóba elegye-
dett a pápával, azt mondta, hogy nagy örömet
okozna neki, ha az övé lehetne a jegy, mire X. Pius
előhozta a jegyet és ezekkel a szavakkal adta át a
királynak:

— Tessék. Én odaajándékozom.

A pápa később kijelentette, hogy nincsen ked-
vére, ha az ő holmijaiért versengenek a gyűjtők,
hogy aztán azokat kiállítsák, vagy mint kuriózum-
ot, vagy relikviát drága pénzért továbbárusítsák.

(Victor Hugó névrokonai.) Victor Hugó egy-
kor tréfásan panaszkodott amiatt, hogy mennyi
baja van a névrokonával. Föl is sorolta, hogy kik
azok. 1. Valère Hugot, a tengerészeti minisz-
terium egy kis hivatalnokát a Valère szót soha sem
írja ki, hanem csak a kezdőbetűjét, a V.-t; mivel
pedig a Hugó név végén lévő t-betűt kizakarva
énagyozolja, mindenki így olvassa: V. Hugo. Ez a
nev egyszerű ezerkétszáz frankjába került a nagy
költőnek. 2. Josephine Hugot kisasszony, egy por-
tás leány, egy külvárosi színház tagja, ki a Vic-
toria művészi nevet vette föl. Rosszul jártzott s
kifütyülték. „Természetesen azt hitték, hogy a
nővérem, — mondá Hugo — s szemrehányást tet-
tek nekem, hogy miért hagyom nyomorogni“. 3.
Adolphe Hugot fuvolaművész. „Azt hiszik, hogy
testvérem“. 4. M. Hugot szegényházi alkalmazott,
ki egyszerűen mindig csak Hugo-nak írta magát,
M. elhagyásával. Mindenki a nagy költő unoka-
testvérének tartotta. A Hugo-név egyéb kiaknázói
közé tartozott Felix Hugo kereskedelmi üzér,
továbbá egy amienszi színész, ki Victor Hugo-nak

nevezte magát, végül egy utcai gyufaárus, kit a
Victor Hugo név használata miatt egy frank bü-
ntetőre ítéltek.

(Nagyon kövérek.) A „work house“ brit mun-
kások menedékhelye olyan munkások, akik oda-
kűnn az életben nem tudják kényerüket megke-
resni s akiket azután ezeken a menedékhelyeken
különböző módon foglalkoztatnak, hogy éhen ne
haljanak. Az utóbbi időben egyre több szó esett az
angol lapok hasábjain az ezeken a menedékhelye-
ken levő munkások rossz egészségi állapotáról s a
kormány vizsgálatot indított. Kiderült azután,
hogy a munkásoknak nincs semmi különösebb ba-
juk, csak éppen nagyon kövérek. Ugyan ki hitte
volna eddig, hogy van menedékhely, ahol meg-
hízhatnak az élet nyomorultjai?

(Lombroso mint tanár.) Egy előkelő olasz új-
ságban Lombroso egyik tanítványa érdekes képet
fest a torinói orvostani egyetem előadásairól, ahol
Lombroso a törvényszéki boncztant adta elő. A
már akkor jónövű tanár a legteljesebb szabadsá-
got engedte meg tanítványainak. Mindenki tet-
széce szerint dohányozhatott, pedig akkoriban a
hosszszáru gipszpipák divatoztak, amelyekből
olyan bodor, fojtó füstöt eregettek a diákok, a leg-
erősebb dohányt szíván, hogy a teremben alig le-
hetett látni. Lombroso szó nélkül tűrte; legfőlebb
az ablakokat nyitatta ki, ha már fojtogatta a
füst. Nyár idején meg éppen tultengett a feszteien
kényelem; a tanítványok kabátjukat, gallérjukat
és mellényüket a fogásra akasztván, felgyűrt ing-
ujjban állottak körül a vértől esőpöggő bonczelő-
asztalt, s amint az anatómiai véres preparátumok-
at kezükben tartották, inkább hasonlítottak a
vágóhídi mészároslegényekhez. Hát még ha az elő-
adás egy kissé hosszabbra nyúlt a kiszabott idő-
nél! A tanulók egyszerűen felöltötték kabátjukat,
ugy, ahogy rendbehozták öltözetüket és azonnal
faképnél hagyták tanárukat. Az egyetemi kör el-
nöke és minden csinynek a mozdatója a „Sánta
ördög“ volt, az az őshallgató, aki természetesen
csak a tudományokban sántikált; már tizenöt
év óta járt az egyetemre, de még esze ágában sem
volt, hogy vizsgálni is kellene. Ez a gonosz eszt
honosította meg az anarchiát az egyetemen, ő
adta ki a jelszót minden gonosz csinyre és ő ren-
dezte a legkedélyesebb tarokk-pártitkat Lombroso
előadásai alatt.

A RENEGÁT

— EREDETI REGÉNY. —

IRTA: DÉRI GYULA.

106

Fékevesztett emberáradat ömörpölyög
ott s előfutárjai már meg is érkeztek
az ablak alá. Még néhány perc s be-
fordulnak a sarkon, a pokoli hadsereg ott
vonul el az ablakok alatt. Zászlók lobogása
belátszik a szobába és behallatszik, amint
teletorokkal üvöltik: „Halál az árulóra! Gil-
lotinra vele! Máglyára! Gyujtsatok tüzet!
Égessétek el!

Azután egy pillanatra csönd lesz, valaki
beszélni akar a néphez. S amint megszólal,
minden szava behallatszik, ő maga ott áll
átellenben a tömeg vállán, s magasra emelt
alakja belátszik a szobába.

— Törjétek össze a zászlók nyelét, rak-
jatok tüzet belőle, polgártársak! Rakjatok
máglyát égig érő lánggal és égessétek el a
lobogóitokra festett képét az árulónak, aki
meglepte bizalmatokat, becsempészte magát
szívetekbe, s mikor kezébe adtátok neki a
hatalmat, elárult benneteket, elárulta bará-
tait, elárulta a hazát!

— Halálra vele! — ordított a tömeg és
a vészkiáltás zugása betöltötte az egész vá-
rosrészt. Egyik utca a másiknak adta s mi-
kor már elhangzott a távolban, ujult erővel
tört ki ismét az ablakok alatt, mint ahogy
a hullámcsapás többszörösen visszatér s
ostromolja a partot honnan kiindult.

Azután egyszerre kigyulladt az utcán
valami tűz s vépiros lángja bevilágított a
szobába, biborszínre füstve benn mindent, a
falakat, függönyöket, s egy élettelen hófehér
arcot is. Közbe összetört farudak recsegése
hallatszott, s a lángok újabb fölcsapása mu-
tatta, hogy a máglyát gondosan táplálják.

— Égessétek meg mindent, ami emlékez-
tet az árulóra! — szólalt meg ismét az előbbi
hang. Lobogóit, melyre a hitszegő képe van
festve, és diadaljelvényeit miket körülhor-
doztatok, mikor győztetek a nevével! Rak-
jatok belőle máglyát égig érő lánggal s ki-
vánjátok kezeitek közé őt magát, hogy itt
égethetnétek meg — a szeretője ablakai
alatt!

S a pokoli világítás fénye mellett meg-
látszott a szobából, amint a csöcselék lázítója
az átellenes ház tővéből az ablakokra fölmu-
tatott.

A nép némán fogadta az intést, úgy lát-
zott a czélzás nem volt elég világos. A nép-
szónok most még magasabba kapaszkodott
az emberei vállán s teletorokkal, hogy egy
hang se veszessen el abból, amit mond, har-
madszor is megszólalt:

— Itt lakik a szeretője, ezek az ablakai.
Nagyuri az apja, leány, egy nap többet költ-
het, mint amennyit ti együtt sok ezren ke-
resni tudtok. És tudjátok-e, hogy miért adott
el benneteket és mért adta el a hazát Du
Charras Kamill? Hogy ezt a nagyuri kis-
asszonyt elvehesse. Msképp nem adná
hozzá. Az ő két szép szeme gyönyörűségéért
kellett annyi vérnek kifolyni, az ő kéré szá-
vai csináltak árulót a mi képviselőnkől, s
ha a mi nyakunk kötéltre kerül, annak is az
a tejképző madonna lesz az oka, akinek itt
állunk az ablakai alatt összetett kézzel, tét-
lenül, mint a megkötözött barmok!

Ezt már megértette a nép. A népszónok,
kiben Lorrain gróf már az első szavakra föl-
ismerte Richard urat, a sikkasztó titkárt, re-
mekül kitett magáért, mint egy ember, aki
az utolsó útseivel dolgozik. S a jó példával
is ő járt elől. Fölvesz egy gyermekfő nagy-
ságu követ, belegöngyöli egy zászlófoszlány-
ba s bedobja az ablakot. A kő csörömpölve
tör utat az ablaktáblán, s mintha villámcsa-
pás volna, megreszketteti a padlót, amint le-
esik, éppen lábái elé a szerencsétlen leány-

nak, s amint a hunyó máglyaláng felhomá-
lyában oda tekint, egy emberarcot lát maga
előtt; a zászlókeimére füstött arckép volt az,
de a leánynak úgy rémlett, mintha kedvese
levágott feje gördült volna oda lábaihoz s
a szárnyú vízió hatása alatt velőt rázó sikol-
tással ugrott föl székéről.

— Vigyen el! Vigyen el e helyről! —
kiáltá eltakarva szemét s a szoborként mere-
ven álló grófhöz rohanva.

Ideje volt! Az első ködobást követte a
másik, harmadik, tizedik, századik; a föllá-
zított tömeg tehetetlen dühében áldozatra
várt, kin boszuját tölthesse, s midőn szó-
nokuk oda dobta nekik az ártatlan gyermek-
leányt, halált ordítottak a fejére, és ostro-
molni kezdték a házat. Egy pillanat alatt
nem maradt ablak az épületen s a szobabeli
förekeny tárgyakat egymásután zúzták össze
a nép kezi lövegei.

Lorrain gróf e válságos pillanatban, mi-
dőn mindkettőjük élete is veszélyben forgott
már, hirtelen átkarolta az izgalomtól kime-
rült alélni kezdő leányt s kivitte az előszobán
át a földött folyosóra. Alig értek ki, nagy
dörrenés rázkódtatta meg a házat, mintha
ágyuból lőttek volna, s azután nyomban
utána hallatszott a második és harmadik. A
ház népe ijedve futott ki a szabad ég alá s
egy nőcseléd kéztördelve szaladt föl a lépcső-
kőn, rémülten kiáltva:

— Ostromolják a házat! Betörnek a ka-
put! Meggyilkolnak mindnyájunkat!

Lorrain gróf sietve vitte Helent az épü-
let hátulsó része felé. Amint a folyosó for-
dulójánál a szárnyépületbe lépett, a tábornok
családja akor rohant ki éppen s a menekülők
szemben találták egymást. A tábornokné há-
lára rémült két leánya fölé védőleg nyújtá
ki karjait s a szemben jövőknek, kiket a ső-
tétben nem ismert föl, egy nőtigris bátorsá-
gával utját állva parancsoló hangon kiáltá:
„Vissza akinek kedves az élete!“

(Folyt. köv.)

K
számve
mában
gel fel
rosszá
banács
leggel
rosszá,
Lajos
mági
dézám
Hucsko
vizsgál
Sándor
tina Le
számle
tiszté,
Rosconi
Debrecz
Abaffy
Gyula
kajszky
István
számítá
gyecz V
Szekere
Mudron
budapes
Rappap
Osváth
díjtalan
a m
renz sz
talhoz

At
nizster
kolai ta
állami e
Irma de
állami e
lami ele
iskolához
iskolai t
kitta Er
nitőnt
lami ele
elemi is
iskolai t
eddig m
Zoltán I
dig köl

Né
Leó bud
polcsányi
lakos Sz
kos Fele
Bleier M
Bernát t
átváltozt

4.
Ha
fan a ke
csékely
jelentet
gaton p
Orkveni
C' volt.

Dél
nyugati
(Sü
csapadé

Állom

A. Szatmár
Ungvár
Késmark
Lőcső
Ogyalla
Budapest
Havany
Keszthely
Pécs
Zágráb
Fiume
Szeged
Temesvár
Nagyvárad
Kolozsvár
Nagyzeber
Szatmár
Eger
Arvaváralja
Selmeczbán
Komárom
Magyar-Ovár
Sopron
Eszék
Cirkvenica
Debrecen
Kecskemét
Oroszlána
Arad
Zombolya
Verscez
Orsova

Kivonat a hivatalos lapból.

— Október 28. —

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter a számvetőségek tisztviselői személyzetének egyesített létszámában Gold István főszámtanácsost...

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Lyikár Mihály bácskerezsturi állami elemi iskolai tanítót a sajkásgyörgyei, Téglás Emil zernesti állami elemi iskolai tanítót a bácskerezsturi, Kovács Irma bölényi állami elemi iskolai tanítót a zernesti állami elemi iskolához...

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Bador Leó budapesti lakos Bálnitra, Farbula Ferenc kistapolcsányi lakos Enyvesire, Sajerli Lajos gyöngyösi lakos Szántóra...

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt szóróványosan a keleti és északi hegyes vidékeken fordult elő csekély lecsapódás. Fiuméből pedig 16 mm.-nyi esőt jelentettek.

Prognózis a következő 24 órára:

Déli szelekkel enyhe idő várható, az ország nyugati részein helyenként esővel.

(Sürgöny-progn.: enyhe, nyugaton sok helyütt csapadék.)

Table with columns: Állomás, Légnyomás, A hőmérséklet, Szélirány és erő, Felhőzet, Csapadék, Hőmérséklet. Lists weather data for various stations like A-Szatina, Ungvár, Késmark, etc.

SZÍNHÁZAK.

Pénteken, 1909. október 29-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Uj betanulással. Főszór. A szentiváni álom. Színmű 5 felv. Irtá: Shakespeare. Zenéjét szerzte: Mendelssohn. Fordította: Arany János.

Személyek: Theseus, Egeus, Lysander, Demetrius, Philostrate, Vackor, Gyula, Zübold, Dudás, Orrondi, Osztóvér, Hippolyta, Hermína, Helona, Oberon, Titánia, Puck.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A szűz. Házassági komédia 5 kópban. Irták: Hatvany Lajos és Lengyel Menyhért.

Személyek: Demeter Fülöp, A feleség, Margit, Tóth Emil, Kresz József, Erzsike a feleség, Esztiike, Unokaöccs, Toni bácsi, A nagynéni, Az öreg néni, A távoli rokon.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Dálibor. Dalmű 3 felvonásban. Szövegét írta Wenzig József, fordította Vidor Dezső. Zenéjét szerzte Smetana Frigyes.

Személyek: Wladiszláv, Dálibor, Budivoj, Egy bíró, Benes, Vitek, Mlada, Jutta, Zdenko szelleme.

Kezdeté 7 órakor.

VARSZINHÁZ.

Nincs előadás.

Fővárosi Városi Színház.

Az erdőszleány. Operette 3 felvonásban Szövegét írta: Buchbinder Bernát. Zenéjét szerzte: Jarno György.

Személyek: II. József császár, Leoben Godofred, Erdész Julka, Földessy Ferencz, Othegraven, Minka cigánylány, Wálperl, szapó, Reuten báró, Kolontzy gróf, Szentelőd gróf, Lange János, Kleinan báróné, Sáfány, Erdei Berta, Bera Paula, Tárnok y G.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

Fővárosi Orfeum VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

A műsorok műsora!

Lessie Brothers. — Jean Paul — Jos. Sabel. — Mac-Bans stb. stb.

Az előadás kezdete 8 órakor. Jegyelővétel 10—1 és 3—6 óráig.

NAGYENDRE CABARETJA

Andrássy-ut 69. (MODERN SZINPAD) Telefon 93—16. Minden A csipkeponyola A Szűz paródiája (Vigjáték). (Színpadi tréfa).

AZ UJ KÁVÉHÁZ (bohózat). Bohózatok, színpadi tréfák, magánszámok. Együttarégigárda Felépnek: Nagy Endre, Meggyasszay Vilma, Fehérvári Károly, Németh Juliska, Hadrők Anna, Zoltán Rósi, Sajo Géza, Huszár Károly, Bárony István, Szász Ilona, Garas Márton, Bódiszár Andor stb. stb. Jegyek a cabaret pénztáránál előre válthatók (VI., Andrássy-ut 69).

ÖN BÉREL

egy óska zongorát vagy pianót és KIDOB havonta 10 vagy 16 korona kölcsönülj, végre pénzét kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb ércpanozeltókka keresztúros új zongorát vagy pianót, nem ír alá váltót, nem állít kezést, nem köteleztette bankszövetkezetnek és idővel mégis saját maga lesz a zongora. — Ilyen ideális szolli, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA“ részvény-társaság

(Igazgató: Sternberg Dezső.) zongora eladási és kölcsönzési telepém. Eufon Wicsernélküli legfőbbkötetesebb gramofon- és művelemezkek főelárulása.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a. (Király-utca sarok, az Országos Zenekadémia közelében.) Telefon 4—31. Zongorák becsorítása, javítása, hangolása legkiválóbban. Fentírt rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 34—22. Ma és mindennap kezdete 1/2 9 órakor. 9 órakor! Az anya jegy 9 órakor! Bohózat. Irták: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt. 11 órakor! Simon te csalsz! 11 órakor! Bohózat. Irták: Glinger és Taussig, ford.: Steinhardt. Továbbá: Steinhardt mint COOK az északarkai utazó és Gyárlás teljesen új magánszámokkal. Kitérdő attrakciók! — Jegyek: 9—12-ig és 3—6-ig Rákóczi-ut 63. és 82v. Konti Józsefné dohánkülönlegességi áruárujában Andrássy-ut 29 kaphatók. Esti pénztárnyitás 7 órakor. Vasár- és ünnepnap mérekeket helyáru előadás. Kezdeté 1/2 9 órakor. A remek tükörben cabaret és tánc. Belépődij nincs! — Izletes nagy konyha a híres Balóné vezetésével.

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. — Felvilágosítással szolgál LISZT ISTVÁN BUDAPEST, most IV., Kigyó-tér 4. — butorraktárban — Több mint 500 képpel ellátott árjegyzékünk: bárkinék 60 fillér ellen franko elküldjük.

AQUARIUM

Andrássy-ut 53. sz. 11 élő állat. UTOLSÓ HÉT A világ legnagyobb élő kigyója hossza 8 és fél méter, súlya 158 kg, vntag 1/10. eleven borjút vagy kecskét egyszerre lenyel. Belépti díj 60 fillér. 27975

Kiadó lakások

1910. májusra vagy augusztusra kiadó urasági lakás: 7 szoba, nagy előszoba, csukott veranda, nyitott balkón, fürdőszoba, legkényelmesebb és legmodernebb berendezés. Kerthasználattal. Ára 4600 korona. Továbbá 3 szobás lakás, zárt veranda, nyitott balkón, fürdőszoba, minden mellékkeliséggel, legmodernebb berendezés, kerthasználattal. Ára 2200 korona. 4 szobás lakás, zárt veranda, nyitott balkón, fürdőszoba, minden mellékkeliséggel, kerthasználattal, 2800 korona. 6 szobás lakás, minden mellékkeliséggel, legmodernebb berendezéssel 3700 korona. Bővebb értesítést személyesen a tulajdonosnál: Thököly-ut 96., földszint 2., vagy telefoncize 101—63.

Butor

kézpénzért és részletre 3 szoba teljes berendezése 360 frtért, mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba állandóan készen raktáron a leggyorsabb kivitel-től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen. Album 60 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok).

Lekéselt! POLGÁR KÁLMÁN

műdrámái BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 29. szám részletfizetésre is vállalkozunk azonnal készre készíttetni a részletek és vidéki megrendelésekre külföldi ügyeinket is megtehetjük leggyorsabb időben.

SZINHÁZAK.

Pénteken, 1909. október hó 29-én.

VIGSZINHÁZ.

Buridán szamara.

Vígjáték, írták: Fiers és Caillaud

Személyek:

Versannes Lucien Hegedűs
Boullains Georges Göth
Morango Fenyvesi
Adolphe Tanyai
Giraud Vendrei
Jean Bárdi Ödön
Michelin Harmath H.
Vivette Kornai B.
Chantal Fernando Hegedűs Gy.
Versannes Odette Abelovszky
De Stecke báróné Varga Anna
De Ligneulné Kész Rózi
Romariné Molnár A.
Louise Kúrti Sári

Kezdeté 1/2 8 órakor.

URANIA SZINHÁZ.

A levegő meghódítása.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

KIRALY SZINHÁZ.

A dollárkirálynő.

Operett 3 felvonásban. Zenejét szerző: Fall Leo. Szövegíró: Willner A. M. és Grünbaum F. Fordította: Faragó Jenő.

Személyek:

Cauder Németh
Alice, leánya Petráss S.
Dick, a fia Kovács A.
Daisy Ardó I.
Tom Csizsér
Dénes Ákos Raskó
Schlick Hans báró Dobos
Labinska Olga Harmath I.
Miss Thomson Orley Fl.
James Havy
Bill, sofőr Radó

Kezdeté 1/2 8 órakor.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Telefon 68-39.

A kinematográfia remekműve: **TORQUATO TASSÓ.** (Goethe színműve után)

Azonkívül a kizárólag attrakciókból álló heti műsor, melynek keretében bemutatásra kerül a legújabb folyvetelekkel kibővült **aviatikai revue.**

Az első előadás hétköznapokon d. u. 5 órakor, vasár- és ünnepnapokon 3 órakor kezdődik.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révay-utca 18. szám.

Telefon: 14-22. Telefon: 14-22.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.

11 órakor! MA! Ujdonság!

„ENDLICH DOCH“

Bohózat írta: Sanyr. Rendező: Rott Sándor.

Est megelőzi!

„Serenissimuss-jelenet“

és

„FRANCFIÁUL“

Bohózat. Írta: Rossée. Rendező: Rott Sándor.

Jegyek kaphatók a Folies Caprice Révay-utca nappali pénztárnál, d. e. 9-11 óráig és d. u. 3-6 óráig. „Lyra” jegyirodájában, Andrássy-ut 15, valamint Sopronyi nagytársaságban Rákóczi ut 1. 12 óra után az 1-ső emeleti **CABINO DE PARIS**-ban fellépnek a világ legelső ének- és tánc-attrakciói.

Báró Proff Kocsárdné,

főv. polgári iskolai tanítónő

torna- és vívóiskolája

kizárólag nők s gyermekek részére

V., Alkotmány-utca 19. szám.

Teljesen szakzerű vezetés. — Kipróbált tanerők, külön nőgyógyászok s külön gyermekgyógyászok. — **A gyermekekre állandó gondos felügyelet.** Az összes helyiségekben légfűtés. Mosdókban, fürdőben auto-geyser. — Beiratások egész nap. — Kivánatra prospektus. 28614

ROYAL ORFEUM

ÉRZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Estétként 8 órakor az októberi műsor utolsó napjai

BARRISON LONA már csak szombatig játsza szenzációs szerepét a **Mademoiselle Bonbon** című operettben.

azonkívül: **Clafouti — Anitra — Ujra!! Ujra!! — Illaberek 7, 1** és még **16** elsőrangú attrakció. — Szombaton, hétfőn és kedden délután 3 1/2 órakor koronás helyaráttal: **A molnár és gyermeke.** — A szenzációs új novemberi műsor keretében **3 órakor Czigányverseny.**

A télikert tükörtermében **ROYAL-KABARET.** Ének és táncelőadás. Keringő-verseny. — Czigányzene reggeli 5 óráig. Rendes helyárak. Elővételi díj (este 6 óráig) páholyoknál 5 kor., minden egyéb jegynél 1 korona.

Tátra-Mulató

Király-utca 77. sz.

! Fényes műsor !

UJ! 20 elsőrangú attrakciók. UJ!

Budapesti Cabaret BONBONNIÈRE

Terez-körút 28. Telefon 52-88.

Estétként 9 1/2 órakor

Még csak e hó végéig

WEISS PEPI

bucsfellépései teljesen új műsorral

Heltal Jenő darabja. Az előleg. Mugiron bohózat: Szerelmi házasság. Azonkívül aktualitások, színpadi tréfák, kuplék, mókák stb. stb.

OSTENDE KÁVÉHÁZ

Rákóczi-ut 20. sz.
Cstüörtökön este megnyílt.
Estétként debraceni

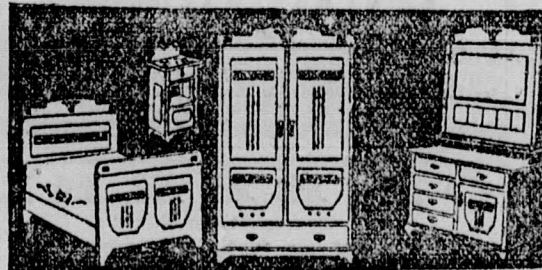
Magyary Imre
15 éves csodafiával és teljes zenekarával hangversenyez.

Előkelő családok találkozó helye.
Szíves partfogást kér

GROSZ ÖDÖN,
az „Ostende” és Nyíregyházi „Pannonia” kávéházak tulajdonosa.

Különlegesség: Ostenderreggelt 50 fillér.

Újrendszerű butorhitel!

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a butorvásárló közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk.

Hitel eseten készpénzárakat számítunk, mert előkelő bankösszekötéseink lévén a vevő tartozását nekünk a bank azonnal folyósítja. Kamat fejében csupán

6% fizetendő 1/4 évenként mindig csak a hátralékos csökkentő tartozás után. (Részjegy vagy mellekköltség nincs.)

Törlesztés minden 100 kor. után havi 3 kosona vagy 100 " " 1/4 évi 9 "

asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutorokban, továbbá szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítőkbén.

Balázs és Társa butorraktára Budapest, VI., Révay-utca 3., a Fonc ère palota mellett.

Heti műsor:

1909. október hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Varszinház	Vigszinház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi Városligeti Színház
30 Szombat	Szentivánéji álom	Az álarozos bál	—	Taifun	Jack, a senki	Tilos a csók	Az Országos Színművészeti Akadémia előadása.	Próbaházasság
31 Vasárnap	A dolovai nábob leánya Szentivánéji álom	Lohengrin	—	A tanítónő Taifun	A tókfűkő Jack, a senki	Jánoska Tilos a csók	Japán A levegő meghódítása	Erdeszleány Szerelmi keringő

készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Butor

EHRENTREU és FUCHS
testvéreknél
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Telefon 88-89.

Képes arjegyzék ingyen.

Az Én Ujságom

előfizetési ára:
Negyedévre 2.50, félévre 5.—, egész éve 10.— kor.
Singer és Wolfner, Andrassy-ut 10. szám.

Ingyen! Kérjük a „HAZAI DIVATLAP”-ot.
György és Sebestyén
Országos Központi Divatruháza
Budapest,
VII., Rákóczi-ut 28. sz.

Rékám sz. 2.90
vetbluz kor.

Ingyen és bérmentve küldi vidékre 1000 ábrával ellátott **Hazai Divatlap**-ot, mely bluz, alj, pongyola, costum, ószi és téli felöltő, gyermekruha, uri és női fehérneműket legújtanosabb árak mellett nagy választékban tartalmaz.

Legkellemesebb otthoni szórakozást nyújt egy jó

BESZÉLŐGÉP

(Grammophon)

mely beszél, énekel, nevet, füttyöl, legnagyobb művészeket és a legjobb zenekarokat valamint színházat és hangversenyt helyettesít. ■ ■ ■ ■ ■

Kimerítő nagy hangszerárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A legtökéletesebb és legzebb kivitelű grammophon kényelmes csekély havi részletfizetés mellett beszerezhető

Aufrecht és Goldschmied

nagy áruházában
Budapest, VII. Rákóczi-ut 30.

Titkos betegségek,

hugyosfolyás, hugyoscsőszűkület, hólyagbántalmak, aitestli sebek, bőrbetegségek, bujakor (syphilis) az önfertőzés utókövetkezményei, elgyengült férfierő, női bajok, fehérfolyás, stb. stb. alapos, gyors és gyökeros kigyógyítására a foglalkozás zavarása nélkül bevált, sikeres és lelkiismeretes gyógymódjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai

— szakorvos —
rendelő-intézetét,
Budapest, VI.,
Andrassy-ut 24.

FELTÜNÉS NÉLKÜLI eredményes gyógyítás levélileg is.

Kívánatra gyógyszerrel is gondoskodik.

Rendel naponta 10 órától 4-ig és este 7-8 óráig.

Levelekre azonnal válaszol.

Uj verskötet

jelent meg az Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-t. kiadásában.

MAGYAR SYMPHONIÁK

KOZMA ANDOR

:: UJABB VERSEI ::

Szerzőnek ez a legújabb verskötete kétszáznegyven :: oldalon hetvenhét legújabb verset tartalmaz. ::

≡ A KÖTET ÁRA ≡
FÜZVE 5 KORONA

Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Barnaszénfűtésre

legjobb a híres szabadalm.

Jupiter-kályhák

kaphatók kizárólag csak

Koch Jenő

meidinger kályha-gyárában
BUDAPEST, 6316
VI., Szondy-utca 53. sz.

Heveny vagy idült bujakor - bántalmak

egy görvélykór, bőrbajok, rheuma, (Izzag, fekélyek stb) s a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigydagaszt, rheumatizmus, a száj, gége gonyodásai, ágagatok, onostosis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökölött bujakoros bántalmak esetében, a legmenőrgőzöttebb s minden gyógykezeléssel daczóul betegségből biztos és gyökeros gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.— kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-ut 22. szám.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít hugyosfolyást, hólyagbajt, sebeket, bujakort (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt, időseknél is, önfertőzést és annak utóbajait, ideg- és hástgerincbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyíster.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, NÁSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-és MŰRÉIS
üzletében szerezhetők be
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRINDULÁSOKRA KÜLÖNÖS GONDOT FORDÍTOK.
ARJEGYZÉK 20 000 RAJZZAL INGYEN és BÉRMENTVE

Nagy földbirtokosok!

Románbanktól 4^{1/2}%-os kölcsönt kaphatnak
Érték 3/4 részig.

Képviselőség: „Országos Földhitei” Budapest, Erzsébet-körút 2, III. em. 18.

E hirdetés rovataban minden sző egyszeri beiktatása közönséges pótit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovataban minden sző egyszeri beiktatása közönséges pótit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C. 88

Akar nőülni?
több mint 600 gazdag Tölgyelődjegyzésben. Urak, vagyon nélkül is jelentkezzenek azonnal!
L. Schlesinger, Berlin 18. 27457

Pótvizsgálatra,
javítóra, póterettségire, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Sztinidei Tanfolyam” Garay-u. 5. II. 12/a.

Pénzlelőleget.
Telefon 149-00. Butorra zongorára varrógép kereskedelmi árukra, melyek bizományba beraktározatnak. Régi Tauber cségek csak Baross-tér 17. sz.

Gyümölcsfa
diszfa stb. árjegyzékkel ingyen szolgál Weber faiskolája Békásmegyeren.

Házilag főzött
különleges baracklekvárnak kilóját 2.40, mézédesszilvalekvárnak 1.20, kisüstön főzött hamisítatlan barack-cognac 5 kilós demyonnal 16 korért, papírhéjú új dió postaszákonként 3.40, téli csemegealma, császárkörte, őriás birsalma, postakosaranként 2.40, mázsánként 24-30 koronáig, zöldpaprika 2.40. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Csemegezőlő
téli elrakásra postakosaranként 2.80, papírhéjú dió postaszákonként 3.40, 25 kgr. 15 kor. nemesfajú télialma, csemegekörte, őriás birsalma postakosaranként 2.40, mázsánként 24-30 koronáig, zöldpaprika 2.40. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Téli eltevésre
zöltségfélék, petrezselyem (gyökér), sárgarépa, zeller, pórhagyma, vöröshagyma, fokhagyma, paprika, torma káposzta postaszákonként 1.50, ismételőknak árengedménnyel. Gyümölcskivittel Csongrádról.

Kopersó asztalosok
részére mindennemű kopersók diszítései, összes temetőkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs, Nagymező-utca E. 46. sz.

Rizike gomba
gomba, hus, főzelék, gyümölcs-konzervek, gyümölcslevek, szörpök, szépségi csemegékről kérjen árjegyzékét. Felkai konzervgyár, Barta József Felka, Szepesm. 28006

Zongora
kitünő gyártmány, rövid, egész új, sürgős elutazás miatt olcsón eladó. Margit-körút 1. I. em. 1. szám.

Nevelőnőket
német, angol, francziákatező- és nyelvismerttel mindenneműségi bonnokat belépésre ajánlok magyar zene és nyelvismert okleveles tanítónőket sürgősen keresek Szegeoné S. Lujza. Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 27697

Pénzszekrények
és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Réz és vasbutor
a legolcsóbb gyári árban, rézágy 30 frt. Gyermekágy 10 frt. Angol vaságy acél sodronnyal 20 frt. Összecsukó vaságy 3 matracozal 8.25 legjobb minőségben kapható Welsz I. Bpest. Andrassy-ut 77., (bejárat a Rózsa-utca) árjegyzék ingyen. 27980

Amerikai porcellán
pouder. Az eredeti doboz tetején „Yes” szócseka áll Kapható: Magyarországon mindenütt. Budapest, Kecskeméti-utca 8. szám. Rákóczi-ut 9. szám.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégek től s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszereket és órákat, kőzet és ékszereket Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.—

Ingyenes gépirás-tanítás
Kedvezményes magyar, német gyorsírást-oktatás. A „Stenografa” Országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépiróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonként új gyorsírási, gépirási és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvvitel kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szépírás. Díjtalan és biztos állás-közvetítés. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírást sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Írásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit okleveles tanítónőket sürgősen keresek Szegeoné S. Lujza. Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 27697

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszereket és órákat, kőzet és ékszereket Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.—

Ingyenes gépirás-tanítás
Kedvezményes magyar, német gyorsírást-oktatás. A „Stenografa” Országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépiróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonként új gyorsírási, gépirási és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvvitel kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szépírás. Díjtalan és biztos állás-közvetítés. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírást sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Írásmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit okleveles tanítónőket sürgősen keresek Szegeoné S. Lujza. Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 27697

Rizike gomba
gomba, hus, főzelék, gyümölcs-konzervek, gyümölcslevek, szörpök, szépségi csemegékről kérjen árjegyzékét. Felkai konzervgyár, Barta József Felka, Szepesm. 28006

Zongora
kitünő gyártmány, rövid, egész új, sürgős elutazás miatt olcsón eladó. Margit-körút 1. I. em. 1. szám.

Nevelőnőket
német, angol, francziákatező- és nyelvismerttel mindenneműségi bonnokat belépésre ajánlok magyar zene és nyelvismert okleveles tanítónőket sürgősen keresek Szegeoné S. Lujza. Budapest, VI., Dessewffy-utca 22. 27697

Meghüléshől
származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle cukorkát. Ara gyógyszer-tárakban 60 fillér.

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST,
Király-utca 91. sz.
Izabella-utca sarkán. 27553

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló, ebédlő, szalon, ural szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegeket, függönyöket, ritók, csillárok, vas- és rézbutorokban.
GROSZ SÁNDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezélt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Soványaság
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai orvótá-para. Soványak tartós, szép teit testidomokat nyernek. — Hőlyök remek kebel. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Vértsegenység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorba-josoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kíttüntetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden ország-ból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Butorok
háló, ebédlő-, szalon-berendezések, továbbá nriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegok és függönyök, valódi angol bürger-nitürak eladása s vétele
Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. I. em. Kaszinoy-utca sarok. 201

Pénzkölcsönt
4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező fövárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III., helyen 15-60 évig törleszt-hető. Személyhitelt tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Tere-körút 1/a.

A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt
készenléni áron a legújabb rendszerű
bankhitel
utján kizárólag csakis
REMÉNYI
nagy magyar hangszertelepén
Prospektus és árjegyzék ingyen. 640
Budapest, Király-u. 58.

Bouvet-Ladubay
legjobb és legolcsóbb
francia pezsgő.
Vezérképviseléség:
PRÁGA,
Soukenicka 30.

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógép-re, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározza
Tauber
VI. ker., Eötvös-utca 6/B. TELEFON 84-33.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bürger-nitürak és szalonbutorok, keleti — szőnyegok, csillárok. — Telefon 82-13.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bürger-nitürak és szalonbutorok, keleti — szőnyegok, csillárok. — Telefon 82-13.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bürger-nitürak és szalonbutorok, keleti — szőnyegok, csillárok. — Telefon 82-13.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bürger-nitürak és szalonbutorok, keleti — szőnyegok, csillárok. — Telefon 82-13.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bürger-nitürak és szalonbutorok, keleti — szőnyegok, csillárok. — Telefon 82-13.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bürger-nitürak és szalonbutorok, keleti — szőnyegok, csillárok. — Telefon 82-13.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bürger-nitürak és szalonbutorok, keleti — szőnyegok, csillárok. — Telefon 82-13.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bürger-nitürak és szalonbutorok, keleti — szőnyegok, csillárok. — Telefon 82-13.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bürger-nitürak és szalonbutorok, keleti — szőnyegok, csillárok. — Telefon 82-13.

BUTOR
30% megtakarítás!
Régi Butorszalon
Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol bürger-nitürak és szalonbutorok, keleti — szőnyegok, csillárok. — Telefon 82-13.

Gyümölcsfa-oltványok
szépek, olcsón Papp Gedeon gyümölcsfaiskolájában Nagykoröson. Árjegyzék bérmentve. Ugyanott kitünő baracklekvár 170, remek befőttek 140 fillér kilónként.

Légszesz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhetők be **Kulcsár Sándor** bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123.
Telefon 62-80.

Kocsiárucsarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarországi legnagyobb kocsi raktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

Ajtók és ablakok
régii és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácozatok, kertkeritesek, keramitlapok, kehlheimi lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór
épület-bontó vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat **Rákóczi-ut 19.** bejárat a Szentkirályi utcából. **Közpénzelőleggel** beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktárba csekély díjazásért értékesítés czéljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Vasbutor.
Rézágy 35 frt, gyermekágy 11, összecsukható vaságy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rézgarnis 2.50. Összecsukható tábori ágy acélsodronnyal 8.—, sodronnyon kerítést, vaskaput legelőnyösebben szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-66. 26975

Zálogcédulákat
veszek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő
Budapest, Síp-utca 8. szám.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ
di francia különlegességek (óvszerek) csakis
P. Bergneran Fils
leghíresebb párisi gyártóól legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándornál
Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.
Részletes képen árjegyzék ingyen és bérmentve.